Често задавани въпроси

Прилагане на Регламента на ЕС относно обезлесяването

Версия 5 — април 2026 г.

Настоящият документ е работен документ, изготвен от службите на Комисията, предназначен да предостави информация на националните органи, операторите и другите заинтересовани страни за прилагането на Регламент на Европейския парламент и на Съвета за предоставянето на пазара на Съюза и за износа от Съюза на определени стоки и продукти, свързани с обезлесяване и деградация на горите, и за отмяна на Регламент (ЕС) № 995/2010 (наричан по-нататък в настоящия документ „Регламентът“, „този регламент“ или „Регламентът относно обезлесяването“). Настоящият документ отразява единствено възгледите на службите на Комисията. Той не е правно обвързващ и Комисията не носи отговорност за съдържанието му.

Актуализациите на четвъртото издание на документа (публикувано през април 2025 г.) и допълненията към него са обозначени с (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) и (НОВ ТЕКСТ).

Съдържание

1. Проследимост 14

1.1. Защо и по какъв начин операторите трябва да събират координати? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 14

1.2. Трябва ли всички стоки (внасяни, изнасяни, търгувани) да бъдат проследими? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 16

1.3. Как се осъществява това за продукти, търгувани в насипно състояние или съставни продукти? А в случай на съставни продукти, съдържащи различни стоки? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 16

1.4. Разрешени ли са веригите на проследяване по масов баланс? 17

1.5. Как се процедира, когато част от продукта не отговаря на изискванията? 17

1.6. Какви са правилата в случай на земя, която не е недвижим имот? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 17

1.7. Зона с каква площ (в хектари) може да обхване един полигон? 18

1.8. Във всички случаи ли трябва географското местоположение да се предоставя с помощта на полигони? 18

1.9. (ЗАЛИЧЕНО) 18

1.10. Как се процедира, когато не са налични регистри или документи, удостоверяващи правото на собственост? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 18

1.11. Може ли операторът да използва данните за географско местоположение, предоставени от производителя? 19

1.12. Следва ли операторите да проверяват географското местоположение (или пощенския адрес в случай на микро или малък първичен оператор)? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 19

1.13. (ЗАЛИЧЕНО) 20

1.14. Може ли един полигон да обхваща няколко парцела? 20

1.15. Как се процедира, когато съответната стока се произвежда на парцел, който е част от един имот, включващ и други парцели? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 20

1.16. Трябва ли полигоните да се предоставят във вид на окръжност? 21

1.17. Как трябва да се декларира мястото на производство на смесени стоки? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 21

1.18. При какви обстоятелства операторите могат да декларират в декларацията за надлежна проверка повече парцели, отколкото реално са свързани с производството на конкретната стока, пусната на пазара? Какви са последиците от „прекомерното деклариране“? 22

1.19. Как на практика географското местоположение ще даде възможност да се проверяват заявленията? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 24

1.20. Как компетентните органи на държавите — членки на ЕС, ще проверяват валидността на твърдение за липса на обезлесяване? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 24

1.21. Какъв вид проверки могат да извършват компетентните органи на държавите — членки на ЕС, в трети държави, ако даден продукт се счита за потенциално неотговарящ на изискванията на Регламента относно обезлесяването? 24

1.22. Ще използват ли компетентните органи посочените в Регламента определения? 25

1.23. Какво е проследимост на веригата на доставки? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 25

1.24. Как ще се извършва проследимостта за продуктите от няколко различни държави? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 26

1.25. Какво се разбира под „дата или период на производство“? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 26

1.26. Как се осигурява спазването на изискванията във веригата на доставки на едър рогат добитък? (НОВ ТЕКСТ) 27

1.26.1 Как операторите следва да изпълняват задълженията си, свързани с „фуражите, използвани за добитъка“? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 27

1.27. Как се процедира, когато доставчиците нагоре по веригата не предоставят изискваната информация? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 28

1.28. Следва ли да се предоставят координати за участъци в държави, класифицирани като представляващи нисък риск? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 28

1.29. Изискването за законосъобразност отнася ли се за земи, които не са свързани с обезлесяване? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 28

1.29.1 Дадена стока се добива в държава А и се транспортира до държава Б за по-нататъшна преработка (например какаови зърна от държава А се преработват в

какао на прах в държава Б), преди какаото на прах да бъде пуснато на пазара на ЕС в държава В. Приложимото законодателство в коя държава следва да се съблюдава? 29

1.30. Съществуват ли правни задължения за държавите извън ЕС? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 29

1.31. Как производителите да споделят данните за географското местоположение, при положение че някои правителства забраняват споделянето на такива данни? 29

2. Приложно поле 30

2.1. Какви продукти са включени в Регламента? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 30

2.2. Попадат ли в приложното поле включени продукти, които не съдържат включени стоки? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 30

2.3. Прилага ли се Регламентът независимо от количеството или стойността? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 31

2.4. А по отношение на стоките, произведени в ЕС? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) .. 31

2.5. Как се прилага Регламентът по отношение на дървения материал и хартията, използвани за опаковки? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 31

2.6. Връщането на съответна празна опаковка от търговеца на дребно на неговия доставчик би ли се считало за „предоставяне на пазара на ЕС“, когато съответната опаковка е била пусната на пазара на ЕС отделно (което означава като самостоятелна опаковка) преди връщането? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 32

2.7. Търговията със съответни продукти втора употреба на пазара на ЕС попада ли в приложното поле на Регламента? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 33

2.8. Попада ли в приложното поле на Регламента рециклираната хартия/картон? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 33

2.8.1 Попадат ли регенерираните и употребяваните гуми в приложното поле на регламента? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 33

2.9. Какво представляват кодовете по КН и ХС и как се използват? Къде може да бъде намерена повече информация за приложимите мерки по ТАРИК? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 34

2.10. Кога е налице „доставка“ на съответен продукт, т.е. пуснат е или е предоставен на пазара в процеса на търговска дейност? Доколко предприятията попадат в приложното поле на Регламента, когато използват съответни продукти в собствената си дейност или ги преработват? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 35

2.11. Какви задължения възникват, ако едно и също физическо или юридическо лице обработва съответен продукт многократно в процеса на своята търговска дейност? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 37

2.12. Бамбукът попада ли в приложното поле на Регламента относно обезлесяването? А други продукти, които не съдържат или не са произведени с използването на съответни стоки, но са включени в приложение I? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 38

2.13. Приложими ли са изискванията на Регламента относно обезлесяването при размяната на писма и други кореспондентски пратки? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) ... 38

2.14. Попадат ли пробите и продуктите, използвани с цел проверка, анализ или изпитване, в приложното поле на Регламента относно обезлесяването? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)..... 39

2.15. Отдаването под наем на съответни продукти попада ли в приложното поле на Регламента?..... 39

3. Субекти на задълженията..... 40

3.1. Кои участници обхваща Регламентът относно обезлесяването на ЕС и къде може да се намери повече информация за техните задължения? (НОВ ТЕКСТ)..... 40

3.1.1. В каква степен промяната на кода на стоката по ХС или по КН би могла да окаже въздействие върху определянето на дружеството като оператор надолу по веригата или като търговец? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)..... 41

3.2. Какво означава „в процеса на търговска дейност“? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 42

3.3. Какво означава „приложимо законодателство на държавата на производство“? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 42

3.4. Какви са задълженията на операторите и търговците надолу по веригата? (НОВ ТЕКСТ)..... 43

3.5. Длъжен ли е всеки оператор надолу по веригата или всеки търговец да установи дали е първият оператор надолу по веригата или първият търговец? (НОВ ТЕКСТ) 44

3.6. Ще имат ли операторите надолу по веригата и търговците, които не са МСП, достъп до информацията за географското местоположение, съдържаща се в декларациите за надлежна проверка, подадени в информационната система от операторите нагоре по веригата? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)..... 45

3.6.1 Задължени ли са операторите да съобщават на клиентите „номера за проверка“ на своите ДНП или ОД? (НОВ ТЕКСТ)..... 45

3.6.2 Какви мерки трябва да предприемат операторите надолу по веригата и търговците, ако има показания за несъответствие, включително основателна загриженост, в техните вериги на доставка? (НОВ ТЕКСТ)..... 46

3.7. Какво се случва, ако оператор, който не е установен в ЕС, пусне съответен продукт или стока на пазара на ЕС? При какви обстоятелства оператори, които не са установени в ЕС, ще имат достъп до информационната система? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 48

3.8. Може ли едно и също лице да бъде едновременно оператор и оператор по-надолу по веригата по отношение на един и същ продукт в една и съща верига на доставки? (НОВ ТЕКСТ) 49

3.9. Организациите, които не са МСП и продават на потребители (организации за търговия на дребно), класифицират ли се като търговци? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 51

3.10. Кой е МСП съгласно Регламента относно обезлесяването? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 51

3.10.1 Аз съм дружество и нямам задължение да предоставям ДНП. Могат ли дружествата, на които доставям продукти, да изискват от мен да предоставя ДНП? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)..... 52

3.10.2 Мога ли да подам ДНП/опростена декларация за продукт, който се пуска на пазара в трета държава и впоследствие ще бъде внесен в ЕС? (НОВ ТЕКСТ) 52

3.11. Кой носи отговорност, ако даден продукт не отговаря на изискванията на член 3 от Регламента относно обезлесяването? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 52

3.12. Кой е операторът в случай на маркирани за сеч дървета или права за добив? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)..... 53

3.13. Как се прилага Регламентът за групи от дружества? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 53

3.14. Кой е оператор или търговец, когато едно дружество сключва договор с друго дружество за предоставяне на съответни продукти, свързани с търговската му дейност? Например закусвалня на място, малък магазин или щанд, разположен до основния търговски обект. (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 54

3.15. Как са разграничени ролите на „упълномощения представител“ съгласно член 6 от Регламента относно обезлесяването и „митническия представител“ съгласно член 18 от Регламент (ЕС) 952/2013 (МКС)?..... 55

3.16. Какво означава изразът които „не са предназначени пряко за лична употреба или потребление в рамките на митническата територия на Съюза“ в определението по член 2, точка 38 от Регламента относно обезлесяването? (НОВ ТЕКСТ) 55

3.17. Прилага ли се Регламентът относно обезлесяването към доставки, извършвани в рамките на онлайн продажби (електронна търговия) или други продажби от разстояние? (НОВ ТЕКСТ)..... 56

3.18. Какви са задълженията на дружествата, като например онлайн дистрибутори и търговци на дребно, които доставят съответните продукти на клиенти в ЕС в рамките на онлайн доставки от типа B2B или B2C? Какви са задълженията на онлайн пазарите? (НОВ ТЕКСТ) 57

3.19. Може ли потребителят да бъде „оператор“ при внос, осъществен в контекста на онлайн продажбите от предприятие на потребител (B2C) (електронна търговия) или други продажби от разстояние? (НОВ ТЕКСТ) 58

3.20. Може ли кооперация или сдружение да подава опростени декларации или ДНП вместо своите членове? (НОВ ТЕКСТ) 58

3.21. Кой субект се счита за микро или малък първичен оператор (ММПО)? (НОВ ТЕКСТ) 59

3.22. Може ли кооперация или сдружение да се счита за ММПО? (НОВ ТЕКСТ) 60

3.23. Може ли физическо или юридическо лице да бъде едновременно ММПО и обикновен „оператор“? (НОВ ТЕКСТ) 60

3.24. Как едно дружество определя размера си и какво се случва, ако той се промени през годините? (НОВ ТЕКСТ) 61

3.25. Могат ли дружествата да бъдат признати за ММПО, ако част от дейността им, свързана със съответните суровини и продукти, не надвишава съответните прагове? Как се отчитат съответните дейности? (смесена дейност) (НОВО) 62

3.26. Как дружествата или физическите лица, които не са задължени да изготвят счетоводен баланс, да определят дали са ММПО по Регламента относно обезлесяването? (НОВ ТЕКСТ) 63

3.27. Кога трябва да актуализирам своята ОД? Има ли случаи, в които трябва да подам нова ОД? (НОВ ТЕКСТ) 64

3.28. В кои случаи ММПО може да използва пощенския си адрес, вместо географското местоположение на парцелите или животновъдните обекти? (НОВ ТЕКСТ) 65

3.29. Може ли ММПО да декларира няколко различни продукта в своята опростена декларация (например едър рогат добитък и дървен материал)? (НОВ ТЕКСТ) 65

3.30. Как ММПО трябва да декларират своето „еднократното приблизително годишно количество от съответните продукти“ в случаи на нередовно или колебаещо се производство? (НОВ ТЕКСТ) 65

4. Определения 66

4.1. Какво означава „глобално обезлесяване“? 66

4.2. Какво означава „парцел“? 67

4.3. На какви критерии трябва да отговаря дървеният материал? 67

4.4. Какви са нивата на добив, които отговарят на изискванията? 68

4.5. Как следва да се разбира изразът „без да се предизвиква деградация на горите“ в определението за „несвързани с обезлесяване“ за съответни продукти, които съдържат или са били произведени от дървен материал? 68

4.6. Как се оценява дали дадено изделие от дървен материал е несвързано с обезлесяване и какъв е съответният период, който се взема под внимание? 69

4.7. Може ли изделие от дървен материал да е несвързано с обезлесяване, ако е добито от гора, която е претърпяла структурни промени след 31 декември 2020 г., които не са предизвикани от дейности по дърводобив? 70

4.8. В някои случаи доказателствата, че определени дейности по добив на дървен материал са предизвикали „деградация на горите“ може да станат ясни известно време след пускането или предоставянето или износа на дадено изделие от дървен материал от пазара на Европейския съюз. Носят ли операторите отговорност за събития, които настъпват след предоставянето на декларацията за надлежна проверка? 71

4.9. Определението за „деградация на горите“ възпрепятства ли целенасоченото засаждане и засяване на дървета, което може да бъде важна практика за защитата и възстановяването на горите? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 71

4.10. Как трябва да се прилага разпоредбата относно „дървета, които могат да достигнат тези прагови стойности in situ“? 72

4.11. Кой вид промяна в предназначението на горската земя е в съответствие с Регламента? 72

4.12. Природните бедствия ще се считат ли за обезлесяване? 72

4.13. Ще бъдат ли включени „други залесени земи“ или други екосистеми? 73

4.14. Счита ли се отглеждането на каучукови насаждения за „използване за селскостопански цели“ по смисъла на Регламента? 73

4.15. Какво представлява „основателна загриженост“ съгласно регламента? (НОВ ТЕКСТ) 73

5. Надлежна проверка 75

5.1. Какви са задълженията ми като оператор? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 75

5.1.1 Може ли оператор да използва своите системи за надлежна проверка, установени съгласно Регламента относно обезлесяването, с цел осигуряване на съответствие с изискванията на други правни актове на ЕС, свързани с надлежната проверка, като например ДДГДУ или Регламента относно принудителния труд? (НОВ ТЕКСТ) 77

5.2. Кой може да упълномощава „упълномощен представител“? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 78

5.2.1. Какво е упълномощен представител? Може ли един упълномощен представител да представлява няколко оператори? Кои задължения по Регламента относно обезлесяването може да изпълнява упълномощеният представител? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 78

5.3. Могат ли дружествата да извършват надлежна проверка от името на дъщерни предприятия? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 79

5.4. Какви са задълженията ми, ако реимпортирам продукт, който преди това е бил изнесен от ЕС? (НОВ ТЕКСТ) 79

5.5. Кои митнически режими са засегнати? 80

5.6. Изисква ли се митническо оформяне при пускането на пазара на продукти, които не са произведени в ЕС? 80

5.6.1. Как се прилага регламентът по отношение на износа и какви са задълженията на износителите? (НОВ ТЕКСТ) 80

5.7. Каква е ролята на схемите за сертифициране или проверка? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 81

5.8. Колко дълго трябва да се води документацията? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 81

5.9. Какви са критериите за „продукти с незначителен риск“? 82

5.10. „Продуктите с незначителен риск“ предмет на изключение ли са? 82

5.11. Може ли определени стоки от дадена държава да се считат за „незначителен риск“? 83

5.12. При проверка на спазването на изискването за „липса на връзка с обезлесяване“, към кой момент във времето следва да бъдат насочени проверките? 83

5.13. За кои продукти ще се изисква документация от операторите в контекста на техните задължения за надлежна проверка? 83

5.14. Кога операторите, които не са МСП, трябва да предоставят първите си ежегодни доклади съгласно член12, параграф3 от Регламента относно обезлесяването? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 83

5.15. (ЗАЛИЧЕНО) 84

5.16. Ще има ли предварително определен формат или списък с въпроси за извършването на надлежна проверка? 84

5.17. Трябва ли операторите (и/или техните упълномощени представители), операторите надолу по веригата и търговците, които желаят да пускат, предоставят на пазара на ЕС или да изнасят от него съответни продукти, да се регистрират в информационната система? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 84

5.18. Ще предостави ли Комисията допълнителни подробности относно инструментите за спътникови изображения, които ще се използват за проверка на съответствието на съответните продукти (например относно минималната разделителна способност)? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 84

5.19. Колко често трябва да се подават декларации за надлежна проверка в информационната система и може ли те да обхващат няколко пратки/партиди? А какво следва в случаите, когато съответни продукти са пускани на пазара един след друг в продължение на период от време? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 85

5.20. Какъв е крайният срок за предоставяне на ДНП или ОД? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 87

5.21. Какъв е най-ранният срок за подаване на ДНП или ОД? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 88

5.22. (ЗАЛИЧЕНО) 88

6. Сравнителен анализ и партньорства 88

6.1. Какво е сравнителен анализ на държавите? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 88

6.2. Каква е методиката? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 89

6.3. Развитието на системата за сравнителен анализ съгласно Регламента на ЕС за обезлесяването се представя редовно на заседанията на Многостранната платформа по въпросите на обезлесяването и на други подходящи за целта срещи. Как могат да допринесат заинтересованите страни? 89

6.4. Възможно ли е държави да споделят имащи отношение данни с Комисията? 89

6.5. Ще бъдат ли взети предвид рисковете, свързани със законосъобразността? 90

6.6. Каква подкрепа се предоставя на държавите производителки и дребните земеделски стопани? 90

6.7. Какви са различните елементи на инициативата на „Екип Европа“ (ИЕЕ)? 91

6.8. По какъв начин ИЕЕ е свързана с Директивата относно дължима грижа на дружествата във връзка с устойчивостта (ДДГДУ)? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 92

6.9. Как можем да ограничим риска операторите да избягват определени вериги на доставки или определени държави/региони производители, които са класифицирани като „високорискови“? 92

6.10. Как ЕС ще гарантира прозрачност? 92

7. Цифрово внедряване (информационната система съгласно Регламента относно обезлесяването) 93

7.1. Какво представляват информационната система и средата на ЕС за митническо обслужване на едно гише? 93

7.2. Какви мерки за защита на данните ще бъдат приложени към тях? 93

7.3. Как могат да се регистрират операторите, операторите надолу по веригата, които не са МСП, както и търговците, които не са МСП? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) .. 94

7.4. Може ли системата да съхранява често използвани данни? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 94

7.5. Може ли системата да помогне на земеделските стопани да определят географското местоположение? Ще разполага ли инструментът за карти в информационната система с ортофотокарти или спътникови изображения? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 95

7.6. Възможно ли да е се извършват промени в декларацията за надлежна проверка? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)..... 95

7.7. Кой може да вижда данните за географското местоположение, съхранявани в информационната система? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 95

7.8. Какъв формат на данните е необходим, за да може географското местоположение да бъде качено в информационната система? 96

7.9. Готова ли е информационната система? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)..... 96

7.10. (ЗАЛИЧЕНО) 96

7.11. Информационната система винаги ли е достъпна или ще има периодични прекъсвания? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)..... 96

7.12. Какви са ограниченията за въвеждане на данни в декларацията за надлежна проверка? С други думи, какво е максималното съдържание, което един ползвател може да въведе в една декларация за надлежна проверка? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)..... 96

7.13. Възможно ли е да се декларира място на производство с файл във формат GeoJSON, който се състои от различни координати в повече от една държава?..... 97

7.14. Колко дълго ще се съхраняват данните от ДНП в ИС? Необходимо ли е данните да се експортират и запазват за архивиране? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)..... 98

7.15. Как може да се споделят координатите на географското местоположение по веригата на доставките, ако предишните доставчици не са дали съгласие за споделяне на информацията за географското местоположение чрез референтния номер в информационната система? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 98

7.16. Какво ако размерът на ДНП надвиши максималния размер на файла от 25 MB? 98

7.17. Какво ако файлът с географското местоположение съдържа различен брой знаци от изисквания в Регламента? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 99

7.18. При внос или износ на продукти необходимо ли е да се декларира нетната маса, дори когато продуктът обикновено се търгува в други единици? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)..... 99

7.19. Може ли в ДНП и в ОД да се съдържа текст, който не е на английски език (например на езика на държавата членка)? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 100

7.20. Необходимо ли е да се изготвя отделна ДНП или ОД за всеки пазар, за който се изнася продуктът? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 100

7.21. Необходимо ли е референтният номер съгласно Регламента относно обезлесяването или идентификатора на декларацията да се включва в транспортните документи, например в известието за доставка или във фактурата, след което те да се изпращат заедно с доставките? Това задължително ли е за митническото оформяне на вноса/износа? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 100

7.22. Дали понятието „нетна маса“ в ДНП или ОД се отнася до масата на целия продукт, само до количеството от съответната стока в продукта или до цялата пратка (т.е. продукта плюс палета/опаковката)? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 101

7.23. Може ли чрез ИС да бъде споделяна допълнителна информация, като например правни документи? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 101

7.24. До каква степен на категоризация трябва да бъдат декларирани кодовете по ХС в информационната система? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 101

7.25. Възможно ли е да се провери валидността на референтните и верификационните номера на ДНП в ИС? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 102

7.26. Защо за качването на данни за географското местоположение във файл е разрешен само формат GeoJSON? 102

7.27. Кой списък с научни наименования се използва в ИС? Достатъчно ли е да се посочи само родът, или трябва да се посочи и конкретният биологичен вид? Задължително ли е научното наименование за всички продукти, попадащи в рамките на стоката дървен материал, като например изделията от целулозна маса или хартия? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 102

7.28. (ЗАЛИЧЕНО) 103

7.29. Какви са изискванията за профила на икономическия оператор, ако дадено лице изпълнява едновременно няколко функции, като оператор, оператор надолу по веригата, който не е МСП, търговец, който не е МСП, и действа като упълномощен представител? Може ли един профил на икономически оператор да се използва за всички роли или всяка роля трябва да има отделен профил на икономически оператор в информационната система? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 103

7.30. Какво да се прави, ако възникне технически проблеми с ИС? 103

8. Срокове 103

8.1. Кога влиза в сила и от коя дата започва да се прилага Регламентът? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 103

8.2. А какво се случва в периода между тези дати? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 104

8.3. Как да се докаже, че продуктът е произведен преди влизането в сила на Регламента? Какви са правилата за производство на продукти от едър рогат добитък? 104

9. Други въпроси 104

9.1. Какви са задълженията на операторите и операторите и търговците надолу по веригата, когато пускат или предоставят на пазара на ЕС или изнасят съответен продукт, който е произведен от съответен продукт или съответна стока, пуснати на пазара на ЕС през преходния период (периодът между влизането в сила на Регламента (29 юни 2023 г.) и датата, от която започва да се прилага (30 декември 2026 г.)? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 105

9.2. Какви доказателства са необходими, за да се докаже, че продуктът е бил пуснат на пазара на ЕС преди датата, от която се прилага Регламентът (т.е. какви документи се приемат като доказателство за „пускане на пазара“)? Трябва ли такива продукти да се декларират в ИС? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 106

9.3. Могат ли продукти, пуснати на пазара на ЕС през преходния период, да се смесват с продукти, които отговарят на изискванията на Регламента и са пуснати на пазара на ЕС след преходния период, ако може да се докаже, че всяка партида от така смесените продукти е била пусната на пазара на ЕС през преходния период или отговаря на изискванията на Регламента? 107

9.4. Как ще функционира на практика смесването на стоки, складирани през преходния период, със стоки, които ще бъдат пуснати на пазара на ЕС след 30 декември 2026 г., и по-специално как ще се отразява в ИС? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 107

9.5. Кога започва и кога приключва преходният период на практика? 108

9.6. Как компетентните органи следва да извършват проверки на продукти, които са пуснати на пазара на ЕС през преходния период, за да се гарантира спазването на Регламента? 108

9.7. Ще публикува ли Комисията насоки? 108

9.8. Ще издаде ли Комисията специални насоки за отделните стоки? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 108

9.9. Какви са задълженията за докладване на операторите? 109

9.10. Какво е обсерваторията на ЕС за наблюдение на обезлесяването и деградацията на горите? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 109

9.10.1. Възможно ли е картата на горската покривка в световен мащаб за 2020 г. да се използва като окончателен източник на информация за съответствие с Регламента на ЕС за обезлесяването или са необходими допълнителни стъпки и източници на данни, за да се докаже съответствието? 110

9.10.2. Каква степен на точност може да се очаква от пространствени карти в световен и национален мащаб и могат ли те да се използват за справка при процесите на надлежна проверка и верифициране? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 111

9.10.3. Дали дадена стока автоматично е несъответстваща на изискванията, ако е произведена на територия, обозначена като гора на картата на горската покривка в световен мащаб за 2020 г.? 111

9.10.4. Може ли заинтересована страна да използва национални горски карти в съчетание с картата на горската покривка в световен мащаб за 2020 г.? 111

9.10.5. Как изглежда картата на видовете гори в световен мащаб за 2020 г.? (НОВ ТЕКСТ) 112

9.10.6. Какви инструменти мога да използвам, за да преценя дали моите геопространствени данни съвпадат с местоположението на горите на картите? (НОВ ТЕКСТ) 112

9.11. Какво представлява високият риск и каква е максималната продължителност на временното спиране? 113

9.12. По какъв начин Регламентът е обвързан с Директивата на ЕС за енергията от възобновяеми източници? 113

9.13. Как се разглеждат държавите от ЕАСТ/ЕИП в Регламента? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 114

10. Санкции 115

10.1. Какво означава, че санкциите, определени от държавите — членки на ЕС, не засягат задълженията им съгласно Директива 2008/99/ЕО на Европейския парламент и на Съвета? 115

10.2. Какъв е максималният размер на глобата? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 115

10.3. По отношение на Директивата за обществените поръчки, държавите — членки на ЕС, ли решават дали при прилагането на Регламента да се даде възможност за реабилитиране по своя инициатива? 115

10.4. В съответствие с член 25, параграф 3 от Регламента относно обезлесяването „[д]ържавите членки уведомяват Комисията за окончателните съдебни решения“ и за санкциите, наложени на юридически лица. Комисията ще публикува списък с тези съдебни решения на своя уебсайт. Това за всички административни решения ли се отнася или само за съдебните решения? 116

10.5. Отсякъл съм няколко малки дървета в мой имот, където понастоящем отглеждам крави. Възнамерявам да продам дървения материал и месото от кравите на местен пазар в ЕС. Ще ми бъдат ли наложени санкции за продажбата им поради това, че съм отсякъл дърветата? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ) 116

1. Проследимост

1.1. Защо и по какъв начин операторите трябва да събират координати? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Съгласно Регламента се изисква операторите, които пускат на пазара на ЕС продукти, попадащи в приложното му поле, или ги изнасят, да събират географските координати на парцелите, където са произведени стоките. Това не се отнася за операторите надолу по веригата, които пускат на пазара или изнасят такива продукти (за повече информация относно операторите надолу по веригата вж. глава 3 от настоящия документ).

Проследимостта на парцела (т.е. изискването да се събират географските координати на парцелите, където са произведени стоките) е необходима, **за да се докаже, че на конкретното място на производство не е имало обезлесяване**. Географската информация, свързваща продуктите с парцела, вече се използва от част от отрасъла и от редица сертифициращи организации. Информацията, получена от дистанционното наблюдение (въздушни снимки, спътникови изображения), или друг вид информация (снимка на терена с географски етикет, носеща времеви печат) може да се използва за проверка дали географското местоположение на декларираните стоки и продукти е свързано с обезлесяване.

Координатите на географското местоположение трябва да бъдат посочени в декларациите за надлежна проверка (наричани по-нататък „декларации за надлежна проверка“ или „ДНП“) или, където е приложимо, в опростените декларации (наричани по-нататък „опростени декларации“ или „ОД“), които операторите са задължени да предоставят в информационната система преди пускането на продуктите на пазара на ЕС или техния износ от ЕС. Следователно в основата на Регламента е залегнала тази разпоредба, с която се забранява пускането на пазара на ЕС или износа на всеки продукт, попадащ в приложното му поле, чиито координати на географското местоположение все още не са събрани и предоставени като част от декларацията за надлежна проверка. Единственото изключение е ОД за микро или малки първични оператори (ММПО), за които географското местоположение може да бъде заменено с пощенски адрес, при условие че пощенският адрес ясно съответства на географското местоположение на съответните парцели или животновъдни обекти (за повече подробности вж. ЧЗВ 3.28).

Събирането на координатите на географското местоположение на парцелите може да се извършва чрез мобилни телефони, чрез преносими устройства за глобална навигационна спътникова система (ГНСС) или чрез широкоразпространени и безплатни цифрови приложения (напр. географски информационни системи). За тях не необходимо покритие от мобилна мрежа, а само стабилен сигнал от ГНСС, какъвто се осигурява от „Галилео“.

За парцели с площ над 4 хектара, използвани за производството на стоки, различни от едър рогат добитък, географското местоположение трябва да се предоставя с помощта на полигони, което означава точки на географска ширина и на географска дължина с шест знака след десетичната запетая, за да се опише периметърът на всеки парцел. За парцели под 4 хектара операторите може да използват полигон или една точка на географска ширина и на географска дължина с шест знака след десетичната запетая за обозначаване на географското местоположение. Обекти, в които се отглежда едър рогат добитък, може да се описват с една точка на координатите на географското местоположение.

Важно е да се отбележи, че Регламентът не налага преки задължения на производителите в трети държави (освен ако те не пускат продуктите си директно на пазара на ЕС).

Относно задълженията на оператори и търговци надолу по веригата вж. ЧЗВ 3.4.

1.2. Трябва ли всички стоки (внасяни, изнасяни, търгувани) да бъдат проследими? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Изискванията за проследимост се отнасят за всяка партида от внесени/изнесени/търгувани съответни стоки.

В Регламента е предвидено операторите да проследяват всяка съответна стока до парцела, преди да я предоставят или пуснат на пазара на ЕС или да я изнесат. Поради това представянето на декларация за надлежна проверка, която включва информация за географското местоположение (или, в случай на микро или малък първичен оператор, информация за пощенския адрес, при условие че пощенският адрес ясно съответства на географското местоположение на съответните парцели или животновъдни обекти), представлява изискване за внос (митнически режим „допускане за свободно обращение“) и износ (митнически режим „износ“) на съответните продукти, както и за сделки на пазара на ЕС. Операторите надолу по веригата и търговците осигуряват проследимостта, като събират информация за своите преки бизнес партньори (доставчици и търговски клиенти) и предоставят тази информация на компетентните органи при поискване (вж. член 5, параграфи 3 и 4 от Регламента относно обезлесяването).

1.3. Как се осъществява това за продукти, търгувани в насипно състояние или съставни продукти? А в случай на съставни продукти, съдържащи различни стоки? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

За продукти, търгувани в **насипно състояние**, като например соя или палмово масло, това означава, че операторът трябва да гарантира, че всички парцели, свързани с пратката, са посочени, както и че на нито един от етапите в процеса стоките не се смесват със стоки с неизвестен произход или с произход от райони, обезлесени или деградирали след крайната дата 31 декември 2020 г.

За съответните **съставни** продукти, като например внесени дървени мебели с различни дървени компоненти, операторът трябва да определи географското местоположение на всички парцели, където е произведена съответната стока (например дървен материал), използвана в производствения процес. Компонентите на съответните стоки не може да бъдат с неизвестен произход или да са с произход от райони, които са обезлесени или деградирали след крайната дата.

В случай на **съставни** продукти, съдържащи няколко различни съответни стоки или продукти (например шоколадово блокче, съдържащо какао на прах, какаово масло и палмово масло), операторът, който пуска такъв продукт на пазара на ЕС или го изнася, ще трябва да извърши надлежна проверка само на основната стока и (производни) продукти, считани за съответни съгласно Регламента относно обезлесяването, като това е стоката, съдържаща се в лявата колона на приложение I. В примера с шоколадовите блокчета (код 1806) свързаната съответната стока е какао. Това означава, че задължението за надлежна проверка и изискванията за предоставяне на информация обхващат само съответните продукти, които шоколадовото блокче съдържа или с използването на които е било произведено, изброени в дясната колона на приложение

I до колоната със съответната стока, като в случая за стоката какао това са какао на прах и какаово масло.

1.4. Разрешени ли са веригите на проследяване по масов баланс?

Регламентът изисква стоките, използвани за всички продукти, попадащи в неговото приложно поле, да могат да бъдат проследени до парцела.

Съгласно Регламента **не са разрешени** веригите на проследяване по масов баланс, при които е допустимо смесването на всеки етап от веригата на доставки на стоки, несвързани с обезлесяване, със стоки с неизвестен произход или стоки, свързани с обезлесяване, тъй като по този начин не може да се гарантира, че изнесените или пуснатите на пазара на ЕС стоки не са свързани с обезлесяване. Поради това стоките, пуснати на пазара на ЕС или изнесени от него, трябва да се отделят от стоките с неизвестен произход или от стоките, свързани с обезлесяване, на всеки етап от веригата на доставки. В такъв случай, тъй като проследяването по масов баланс трябва да се изключи, не е необходимо и пълно запазване на идентичността.

1.5. Как се процедира, когато част от продукта не отговаря на изискванията?

Когато част от съответния продукт не отговаря на изискванията, **несъответстващата част трябва да бъде установена и отделена**, преди съответният продукт да бъде пуснат на пазара на ЕС или изнесен от него, като тази част не може да бъде пусната на пазара на ЕС или изнесена.

Когато установяването и разделянето не могат да бъдат извършени, например защото продуктите, които не отговарят на изискванията, са били смесени с останалите продукти, тогава се приема, че целият съответен продукт не отговаря на изискванията, тъй като не може да се гарантира, че условията по член 3 от Регламента относно обезлесяването са изпълнени, и следователно той не може да бъде пуснат на пазара на ЕС или изнесен.

Например, когато стоки в насипно състояние са били смесени и са свързани с няколкостотин парцела, фактът, че един от парцелите е обезлесен след 2020 г. би направил цялата съответна партида неотговаряща на изискванията.

Даден продукт обаче няма да бъде счетен за неотговарящ на изискванията, ако 100 % от съответните стоки или съответните продукти, пуснати на пазара на ЕС, 1) могат да бъдат проследени до парцела, 2) са законни и не са свързани с обезлесяване по смисъла на Регламента относно обезлесяването, и 3) в нито един момент не са били смесени със стоки с неизвестен произход или свързани с обезлесяване.

1.6. Какви са правилата в случай на земя, която не е недвижим имот? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Какво се случва с публична или общинска земя, която не попада в обхвата на понятието „недвижим имот“?

В Регламента е предвидено изискването стоките, пуснати на пазара на ЕС или изнесени от него, да са произведени върху участък обозначен като парцел или, в случая на едър рогат добитък, животновъден обект. Липсата на поземлен регистър или на официален документ, удостоверяващ правото на собственост, не следва да възпрепятства обозначаването на участъци, които действително се използват като парцели или животновъдни обекти (вж. по-долу).

1.7. Зона с каква площ (в хектари) може да обхване един полигон?

В Регламента не е определен праг за минималната или максималната площ на парцелите, стига парцелът да обхваща точно площта на производството и да се характеризира с достатъчно еднородни условия, за да позволява оценяването на съвкупното равнище на риска от обезлесяване и деградация на горите, свързан със съответните продукти, произвеждани върху този участък. Вж. също ЧЗВ 1.2 във връзка с географските координати за парцели под 4 ha.

Няма ограничения за площта на полигоните, които могат да се въвеждат в информационната система, но общият размер на файла на декларацията (опростена или ДНП) не може да надвишава 25 MB.

1.8. Във всички случаи ли трябва географското местоположение да се предоставя с помощта на полигони?

Не. За парцели с площ под четири хектара (само), географското местоположение може да бъде описано само с една точка на географска ширина и на географска дължина. В случай на едър рогат добитък не се изискват полигони, а само единични точки на географско местоположение — по-специално за всички „животновъдни обекти“ (съгласно определението в член 2, точка 29 от Регламента относно обезлесяването), където е бил отглеждан едрият рогат добитък.

1.9. (ЗАЛИЧЕНО)

1.10. Как се процедира, когато не са налични регистри или документи, удостоверяващи правото на собственост? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Как могат операторите да получат данни за географското положение в държави, където имотните регистри са непълни и където земеделските стопани може да не разполагат с идентификационни номера или документи, удостоверяващи правото на собственост върху тяхната земя? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Земеделските стопани могат да събират географското местоположение на своите парцели, независимо дали те са вписани в имотен регистър или липсват идентификационни номера или документи, удостоверяващи правото на собственост върху земята. Освен ако не са преки доставчици на операторите или самите оператори, от земеделските стопани не се изисква лична информация — достатъчно е да се предостави географското местоположение на парцела, използван за доставка на стоки, предназначени за пускане на пазара на ЕС.

По отношение на изискването за законосъобразност във връзка с правото на земеползване (член 2, точка 40, буква а) от Регламента относно обезлесяването), в Регламента се изисква съответните правни норми на национално равнище да бъдат спазвани. Ако земеделските стопани имат законното право да продават своя продукт съгласно националното законодателство (което може да не предвижда имотен регистър и идентификационни номера на земеделските стопани), то и операторите, когато получават доставки от тези земеделски стопани, ще отговарят на изискването за законосъобразност. Ако националното законодателство не изисква притежанието на право на собственост върху земята, за да се произвеждат и пускат на пазара селскостопански продукти, Регламентът също не го изисква. Операторите обаче ще трябва да удостоверяват, че в техните вериги на доставки няма риск от незаконни продукти, което означава, че е спазено приложимото законодателство в държавата на производство.

Операторите вече използват множество различни средства за събиране на информация за законосъобразността (и географското местоположение): някои извършват директно картографиране на своите доставчици, а други разчитат на посредници като кооперациите, сертифициращите органи, националните системи за проследяване или други дружества. Операторите са правно отговорни да гарантират точността на информацията относно географското местоположение и законосъобразността, независимо какви средства или посредници използват за събирането на тази информация.

1.11. Може ли операторът да използва данните за географско местоположение, предоставени от производителя?

Да, но операторът е този, който носи цялата отговорност за точността на данните, а не производителят, който ги предоставя. Регламентът не се прилага по отношение на производители, които не пускат продукти директно на пазара на Европейския съюз (и следователно не попадат в обхвата на определението за оператори и търговци).

В този случай операторът ще трябва да гарантира, че площта, на която е произведена съответната стока, е правилно картографирана и че географското местоположение съответства на парцела. Наред с останалите прилагани мерки операторът може чрез изграждането на капацитет и чрез други инвестиции да предоставя подкрепа за доставчиците и по-конкретно за дребните земеделски стопани, за да могат те да изпълняват изискванията на Регламента.

1.12. Следва ли операторите да проверяват географското местоположение (или пощенския адрес в случай на микро или малък първичен оператор)? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Операторите **трябва да проверят и да могат да докажат, че географското местоположение или пощенският адрес (в случай на микро или малък първичен оператор) са точни**.

Гарантирането на истинността и точността на информацията за географското местоположение или пощенския адрес е важен аспект от отговорностите на

операторите. Предоставянето на невярна информация представлява нарушение на задълженията на операторите по Регламента.

1.13. (ЗАЛИЧЕНО)

1.14. Може ли един полигон да обхваща няколко парцела?

Полигоните трябва да се използват за определяне на периметъра на парцелите, където е произведена стоката. **Всеки полигон следва да определя един-единствен парцел, било то прилежащ или не.** Когато съответните продукти са произведени от стоки от няколко парцела, в една декларация за надлежна проверка трябва да бъдат посочени няколко полигона. Един полигон не може да се използва за очертаване на периметъра на територия, която може да включва парцели само в някои от участъците си.

1.15. Как се процедира, когато съответната стока се произвежда на парцел, който е част от един имот, включващ и други парцели? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Ситуацията може да бъде най-добре описана с помощта на следната илюстрация.

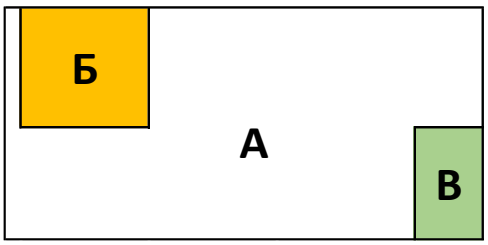

А → Един имот
Б → Парцел, където се произвежда съответната стока (например соя)
В → Обезлесена площ

i) Ако съответната стока (в показания пример — соя) се произвежда в район Б, кое географско местоположение трябва да се посочи?

Съгласно приложения II и III трябва да се посочи географското местоположение или, ако е приложимо, пощенският адрес на парцела(ите), където са произведени съответните стоки.

Съгласно член 2, точка 27 от Регламента относно обезлесяването, „парцел означава „участък в рамките на един недвижим имот, признат съгласно законите на държавата на производство, който се характеризира с достатъчно еднородни условия, за да позволява оценяването на съвкупно равнище на риска от обезлесяване и деградация на горите, свързан със съответните стоки, произвеждани върху този участък“; Въз основа на това определение парцелът може да обхваща целия недвижим имот (ако е достатъчно хомогенен) или само част от земята в рамките на такъв един недвижим имот. Например стопанство, което представлява недвижим имот, но само половината от което се обработва с цел пускане на пазара на продукт, попадащ в приложното поле на Регламента относно обезлесяването, може да бъде декларирано или в своята цялост, или само по отношение на конкретната обработвана площ. В дадения пример трябва да се посочи или област Б, или, ако имотът е хомогенен — само имот А.

Освен това в случай, че се прилага сеитбооборот могат да бъдат декларирани няколко парцела (вж. ЧЗВ 1.18). Следва да се отбележи, че всяко обезлесяване или деградация

на горите на декларираните парцели води автоматично до забрана за пускането на пазара, предоставянето на пазара или износа на всички съответни суровини и продукти, произведени на тези парцели, съгласно член 9, параграф 1, буква г) от Регламента относно обезлесяването.

ii) Какво следва, ако обезлесяването в район В е законно и е извършено след крайната дата?

- ако в район В не се произвеждат съответни стоки, обезлесяването в този район не засяга съответствието на соята, произведена в район Б, стига да е деклариран само район Б;
- ако в район В се произвежда друга съответна стока (например едър рогат добитък), тогава стоката едър рогат добитък не отговаря на изискванията (свързана е с обезлесяване), но соята от район Б по принцип отговаря на изискванията, стига за соята да е деклариран само район Б;
- ако една и съща стока се произвежда в райони Б и В (соя), операторът ще трябва да постигне незначителен риск, като се отчита по-специално високият риск от смесване в рамките на един и същ имот (член 10, параграф 2, буква й от Регламента относно обезлесяването).

iii) Какво следва, ако правният статут на недвижим имот А е засегнат от незаконосъобразност по смисъла на Регламента (например, ако е налице незаконно обезлесяване в район В)? Засегната ли е соята, произведена в район Б?

Соята, произведена в район Б, е незаконна и следователно не отговаря на изискванията, тъй като правният статут на района на производство (не на Б, а на целия имот, в съответствие с член 2, точка 40) не съответства на приложимото законодателство на държавата на производство.

1.16. Трябва ли полигоните да се предоставят във вид на окръжност?

Няма нито задължение, нито възможност да се предоставя информация за парцела във вид на окръжност. **За парцели с площ над четири хектара** (за производството на съответните стоки, различни от едър рогат добитък), географското местоположение трябва да се определя с помощта на полигони (а не окръжност с една единствена централна точка) с достатъчно точки на географска ширина и на географска дължина, за да се опише периметърът на всеки парцел.

1.17. Как трябва да се декларира мястото на производство на смесени стоки? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Операторът трябва да декларира мястото на производство на всички стоки, действително изпратени до ЕС.

Ако например отговарящи на изискванията стоки от различни места на производство са смесени в един и същ силоз, купчина, куп, резервоар и т.н., а след това част от тези стоки са пуснати на пазара на ЕС:

- декларираното място на производство трябва да **включва мястото на производство на всички стоки, които са постъпили в силоза от момента, в който е бил последно празен** (и следователно потенциално биха могли да бъдат включени в пратката);
- ако силозите не се изпразват редовно, операторът ще трябва да декларира мястото на производство на всички стоки, които са постъпили в силоза през такъв период от време, за който се гарантира, че в процеса на постъпването им не са смесени със стоки с неизвестно място на производство. Например това може да се изпълни ефективно, като при разтоварване на част от стоките, съхранявани в силоза, се декларира географското местоположение на всички предишни стоки, които са постъпили в силоза до минимум 200 % от неговия капацитет, при условие че силозът функционира съобразно системата „първи входящ — първи изходящ продукт“ или еквивалентна система, с която се гарантира хронологичното изчерпване на суровините по реда на тяхното постъпване. Този подход се прилага за съответните стоки или продукти, съхранявани в купчини, резервоари и т.н., както и за всички непрекъснати процеси на преработка.
- Възможни са и други подходи за системата „първи входящ — първи изходящ продукт“, както и за други системи на съхранение, стига да се гарантира, че в процеса на постъпването им стоките не са смесени със стоки с неизвестно място на производство или такива, неотговарящи на изискванията.
- Съгласно Регламента декларирането на мястото на производство само на количество x от постъпилите в силоза стоки, където x е количеството, пуснато на пазара на ЕС, **не е разрешено**, тъй като това би представлявало нарушение на забраната за пускане на пазара на Съюза на продукти с неизвестен произход, предвидена в този регламент.

Това не засяга преходните разпоредби, описани в глава 9.

1.18. При какви обстоятелства операторите могат да декларират в декларацията за надлежна проверка повече парцели, отколкото реално са свързани с производството на конкретната стока, пусната на пазара? Какви са последиците от „прекомерното деклариране“?

Основната цел на Регламента е да се осигури съответствие между стоките/продуктите, пуснати на пазара, и парцелите, където те действително са произведени (следователно Регламентът се основава на принципа на строга проследимост, съгласно който операторите трябва да събират точните координати на географското местоположение, съответстващи на парцелите на производство). При определени обстоятелства обаче операторът може да предостави координати на географското местоположение на ограничен брой парцели, превишаващ броя на парцелите, където са произведени стоките:

Операторите може да декларират „прекомерно“ само в случаите, когато дадена стока в насипно състояние може да бъде проследена изцяло до парцела и не е смесена със стоки с неизвестен произход или с неотговарящи на изискванията стоки. Когато такава стока в насипно състояние е смесена на даден етап по веригата на логистичния или производствения процес, например в силози за съхранение, на борда на транспортни кораби или в мелници по време на производствения процес, операторът може да прибегне до прекомерно деклариране, ако и когато само част от общото количество е пуснато на пазара. Операторите са длъжни да събират данни за проследимостта, които са възможно най-подробни.

Прекомерното деклариране може да се приложи и в случай на сеитбооборот върху съвкупност от земеделски парцели в дадено стопанство, където например всяка година се произвежда соя в различна част от общата обработваема площ на стопанството.

Ако операторът декларира „прекомерно“ в декларацията за надлежна проверка, той поема пълна отговорност за съответствието на всички парцели, за които е посочено географско местоположение, независимо дали тези парцели са свързани с производството на стоки/продукти, които в крайна сметка се пускат на пазара. Ако един от парцелите с посочено географско местоположение в декларацията за надлежна проверка не съответства на Регламента, цялата съвкупност от парцели с посочено географско местоположение се счита за несъответстваща. В тези случаи операторът, който декларира парцели прекомерно, трябва също така да извършва пълна надлежна проверка в съответствие със задълженията съгласно Регламента относно обезлесяването за всички декларирани парцели (включително за декларираните прекомерно), както и да предоставя доказателства, че 1) рискът от неспазване (по отношение на изискването за липса на връзка с обезлесяване и за законосъобразност) е бил оценен в съответствие с член 10, параграф 2 от Регламента, 2) че при тази оценка операторът е взел предвид по-специално критериите, посочени в член 10, букви и) и й) от него и че 3) този риск е незначителен за всички парцели. По-специално, операторът трябва да вземе предвид наличието на риск, ако свързването на съответните продукти с парцелите, където са произведени съответните стоки, е трудно съгласно член 10, параграф 2, буква и) от Регламента относно обезлесяването, както и ако рискът от заобикаляне на Регламента или от смесване със съответни продукти с неизвестен произход не е незначителен съгласно член 10, параграф 2, буква й) от него. Операторът трябва да намали тези рискове до незначително равнище, преди да пусне или предостави на пазара или да изнесе такива продукти.

Без да се засягат горепосочените случаи, практиките за проследимост, които имат за цел да се декларират прекомерно голям брой парцели (например на регионално или национално равнище), по принцип не са в съответствие с правилата на този регламент. Подобни практики не биха позволили на операторите да спазват основните си задължения за надлежна проверка, по-специално за ограничаване на риска от заобикаляне (т.е. не е възможно да се извърши надлежна проверка съгласно член 8 от Регламента относно обезлесяването за една цяла държава). Това би затруднило и работата на компетентните органи на държавите — членки на ЕС, като би направило

трудно (или дори невъзможно) спазването на задълженията им за извършване на проверки съгласно член 16 от Регламента относно обезлесяването.

1.19. Как на практика географското местоположение ще даде възможност да се проверяват заявленията? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Как на практика географското местоположение ще даде възможност за проверка на валидността на заявленията за липса на връзка с обезлесяването? Дали това ще става чрез съпоставяне на определеното чрез спътникова навигация местоположение с карти на обезлесяването? Ще има ли референтни карти на горските площи или площите, за които са характерни обезлесяване и деградация на горите? Как ще се процедира, ако не е налице географското местоположение на стопанства, насаждения или концесии?

Отговорност на оператора е да събира координатите на географското местоположение на парцелите, където са произведени стоките. Когато операторът не може да събере данните за географското местоположение на всички парцели, които имат участие в съответния продукт, съгласно член 3 от Регламента относно обезлесяването той не трябва да пуска на пазара на ЕС или да изнася този продукт.

Операторите (и търговците и операторите надолу по веригата, които не са МСП), както и правоприлагащите органи могат да сравняват координатите на географското местоположение със спътникови изображения или карти на горското покритие, за да преценят дали продуктите отговарят на въведеното с Регламента изискване за липса на връзка с обезлесяване.

1.20. Как компетентните органи на държавите — членки на ЕС, ще проверяват валидността на твърдение за липса на обезлесяване? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Компетентните органи на държавите — членки на ЕС, извършват проверки в съответствие с член 16 от Регламента относно обезлесяването, за да установят дали съответните стоки и продукти, които са били или са предназначени да бъдат пуснати или предоставени на пазара на ЕС или изнесени, произхождат от парцели, които не са свързани с обезлесяване, и са произведени законно. Това включва извършване на проверки на валидността на декларациите за надлежна проверка и на цялостното спазване на разпоредбите на Регламента от страна на операторите, операторите надолу по веригата и търговците.

За повече информация относно обхвата на проверките от страна на компетентните органи вж. членове 18 и 19 от Регламента относно обезлесяването.

1.21. Какъв вид проверки могат да извършват компетентните органи на държавите — членки на ЕС, в трети държави, ако даден продукт се счита за потенциално неотговарящ на изискванията на Регламента относно обезлесяването?

Съгласно член 18, параграф 2, буква д) от Регламента относно обезлесяването компетентните органи може да извършват одити на място в трети държави, при условие че тези трети държави са съгласни, чрез сътрудничество с административните органи на въпросните трети държави.

Важно е да се отбележи, че съгласно Регламента не се изисква от компетентните органи на държавите — членки на ЕС, да се консултират с държавите производителки, ако даден продукт бъде оценен като „потенциално неотговарящ на изискванията“ или „неотговарящ на изискванията“.

1.22. Ще използват ли компетентните органи посочените в Регламента определения?

В контекста на прилагането на Регламента компетентните органи на държавите — членки на ЕС, **ще използват определенията, посочени в член 2 от Регламента относно обезлесяването**. Регламентът е обвързващ законодателен акт в ЕС. Той трябва да се прилага по хармонизиран начин в своята цялост в 27-те държави — членки на ЕС.

1.23. Какво е проследимост на веригата на доставки? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

В член 9 и в приложение II, както и в член 2, точка 28 от Регламента във връзка с данните относно географското местоположение, са изброени информацията, документите и данните, които операторите трябва да събират и съхраняват за период от 5 години, за да могат да докажат, че изпълняват изискванията по Регламента относно обезлесяването.

Операторите са задължени да извършват надлежна проверка по отношение на всички съответни продукти, доставяни от всеки отделен доставчик. Поради това те трябва да въведат система за надлежна проверка, която включва събирането на информация, данни и документи, необходими за изпълнение на изискванията, посочени в член 9, извършването на оценка на риска, както е описано в член 10, както и приемането на мерки за ограничаване на риска, както е посочено в член 11 от Регламента относно обезлесяването. Изискванията за създаване и поддръжка на системи за надлежна проверка, докладване и водене на регистри са изброени в член 12 от Регламента относно обезлесяването. В случай на оператори, подлежащи на опростена надлежна проверка (член 13 от Регламента относно обезлесяването), системата за надлежна проверка на оператора е ограничена до задълженията на оператора за опростена надлежна проверка (вж. също ЧЗВ 5.1). Операторите ще трябва да съобщят на операторите надолу по веригата или на търговците надолу по веригата на доставки референтните номера на декларациите за надлежна проверка или, ако е приложимо, идентификаторите на декларациите, свързани с продуктите, обхванати от опростена декларация съгласно член 4, параграф 7 от Регламента относно обезлесяването.

Операторите надолу по веригата и търговците надолу по веригата на доставки осигуряват проследимостта, като събират и съхраняват информация, свързана с техните преки бизнес партньори (доставчици и търговски клиенти). Относно задълженията на оператори надолу по веригата и търговци, вж. ЧЗВ 3.4.

Операторите са задължени да гарантират, че информацията относно проследимостта, която те предоставят на правоприлагащите органи в държавите членки чрез подадената в информационната система декларация за надлежна проверка или опростена декларация, е вярна.

Разработването и функционирането на информационната система ще бъде в съответствие с приложимите разпоредби за защита на данните. Освен това **в системата ще бъдат включени мерки за сигурност, с които ще се гарантират целостта и поверителността на споделената информация**.

1.24. Как ще се извършва проследимостта за продуктите от няколко различни държави? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Операторите са задължени да гарантират, че изискваната информация относно проследимостта, която те предоставят на компетентните органи в държавите членки, е вярна, **независимо от дължината или сложността на техните вериги на доставки**.

Информацията за проследимост може да се обединява по веригите на доставки. Например внесена голяма пратка соя в насипно състояние, която е била добита от няколкостотин парцела от няколко държави, ще трябва да бъде придружена от декларация за надлежна проверка, която включва всички съответни държави на производство и информация за географското местоположение за всеки отделен парцел от всички тези държави, които имат принос в пратката.

1.25. Какво се разбира под „дата или период на производство“? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

От операторите се изисква да събират информация за датата или периода на производство в съответствие със задълженията, предвидени в член 9 от Регламента относно обезлесяването. Тази информация е необходима, за да се докаже, че съответният продукт не е свързан с обезлесяване. Ето защо тя се прилага за стоките, попадащи в приложното поле на Регламента, които се пускат на пазара на ЕС, или за стоките, които се използват за производството на съответните продукти, попадащи в приложното поле на Регламента.

За стоки, различни от едър рогат добитък, датата на производство на стоките се отнася до датата на прибиране на реколтата, а периодът на производство — до периода/времетраенето на производствения процес (напр. в случая на дървен материал „период на производство“ се отнася до времетраенето на съответните операции по добива му). Датата на производство и периодът на производство следва да са свързани с определените парцели.

Ако поради спецификата на производството не е налична по-точна информация, може да се използва стопанската година и/или сезонът на прибиране на реколтата.

За съответните продукти от стоката „едър рогат добитък“ периодът на производство се отнася до живота на животните от момента на раждането им до момента на клането. Ако живи животни от рода на едрия рогат добитък (код по ХС 0102 21, 0102 29) се пускат на пазара на ЕС (напр. чрез внос или чрез първа продажба на крава след раждането ѝ в ЕС), всички данни за всички географски местоположения (или когато е приложимо, пощенските адреси) за периода до първото пускане на пазара на ЕС трябва да бъдат събрани и представени заедно с ДНП или ОД.

Следва да се отбележи, че съгласно член 1, параграф 2 от Регламента относно обезлесяването и в съответствие с определението за *произведени* в член 2, точка 14,

Регламентът относно обезлесяването не се прилага за едър рогат добитък и продукти от едър рогат добитък, ако животните са родени преди влизането в сила на Регламента, което означава преди 29 юни 2023 г.

1.26. Как се осигурява спазването на изискванията във веригата на доставки на едър рогат добитък? (НОВ ТЕКСТ)

Подобно на другите съответни продукти, физическото или юридическото лице, което първо пуска едър рогат добитък на пазара (независимо дали става въпрос за живи животни или преработено месо), се счита за оператор по смисъла на член 2, точка 15 от Регламента относно обезлесяването. Преди пускането на едър рогат добитък на пазара на ЕС, те трябва да извършат надлежна проверка и да подадат декларация за надлежна проверка съгласно член 4, параграф 1 от Регламента относно обезлесяването. Ако са изпълнени условията, посочени в член 2, точка 15а от Регламента относно обезлесяването, собственикът на едрия рогат добитък може да бъде квалифициран като микро или малък първичен оператор и следователно, преди пускането на едрия рогат добитъка на пазара на ЕС, трябва само да подаде опростена декларация вместо ДНП. Собственикът на едър рогат добитък не е задължен да подава опростената декларация, ако държавата членка е предоставила необходимите данни в информационната система в съответствие с член 4а, параграф 4 от Регламента относно обезлесяването, и в резултат на това на собственика на едрия рогат добитък се определя идентификатор на декларацията.

Всеки следващ продавач на едър рогат добитък се счита за търговец или оператор надолу по веригата. Ако кодът по КН остане същият (например стопанство за угояване), те предоставят едрия рогат добитък на пазара по смисъла на член 2, точка 18 от Регламента относно обезлесяването и по този начин се считат за търговци. Лице, намиращо се надолу по веригата на доставки, което преработва жив едър рогат добитък в производни продукти, включени в приложение I, като например парче месо, се счита за оператор надолу по веригата. Задълженията на операторите надолу по веригата и търговците се различават в зависимост от големината на дружеството (вж. ЧЗВ 3.4).

1.26.1 Как операторите следва да изпълняват задълженията си, свързани с „фуражите, използвани за добитъка“? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Съгласно съображение 39 от Регламент (ЕС) 2023/1115, операторите, които пускат или предоставят на пазара или изнасят съответни продукти, произведени от едър рогат добитък, трябва да гарантират, като част от своята система на надлежна проверка, че фуражът, използван за добитъка, не е свързан с обезлесяване. Не е необходимо обаче да се изисква информация за географското местоположение за самия фураж. Доказателствата могат да включват съответни фактури, референтни номера на съответни декларации за надлежна проверка или всякаква друга подходяща документация, която доказва, че фуражът не е свързан с обезлесяване. Те следва да обхващат живота на животните до максимум пет години.

Като се има предвид, че с Регламента относно обезлесяването се налагат изисквания за съответните продукти, фуражите, използвани за добитъка, са съответен продукт съгласно този регламент само ако тези фуражи са съответен продукт към момента на хранене на животните (напр. ХС 1208 10 — брашна от семена от соя). От друга страна, всякакви други фуражи за едър рогат добитък, които не са съответни продукти (например трева), не са включени в Регламента относно обезлесяването, поради което съображение 39 от Регламент (ЕС) 2023/1115 относно фуражите за едър рогат добитък не се отнася за такива други фуражи.

ДНП за фуража, включен в приложение I, трябва да се предоставя само когато той се пуска на пазара или се изнася самостоятелно.

1.27. Как се процедира, когато доставчиците нагоре по веригата не предоставят изискваната информация? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Когато оператор или оператор или търговец надолу по веригата, който пуска или предоставя стока на пазара на ЕС или я изнася, не може да получи от своите доставчици изискваната съгласно Регламента информация, той трябва да се въздържи от пускането или предоставянето на съответните продукти на пазара на ЕС или от износа им, тъй като това би довело до нарушение на Регламента.

1.28. Следва ли да се предоставят координати за участъци в държави, класифицирани като представляващи нисък риск? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Няма **изключения** от изискването за проследимост чрез географско местоположение (или, в случай на микро или малък първичен оператор — чрез пощенския адрес). Операторите също така трябва да направят оценка на сложността на съответната верига на доставки и на риска от заобикаляне на настоящия Регламент или смесване с продукти с неизвестен произход или с произход от държави или части от тях с висок или стандартен риск (член 13 от Регламента относно обезлесяването). Ако операторът получи или бъде осведомен за някаква имаща отношение информация, която сочи риск, че съответните продукти не отговарят на изискванията на Регламента или че Регламентът се заобикаля, операторът трябва да изпълни всички задължения по членове 10 и 11 от Регламента относно обезлесяването и незабавно да съобщи всяка имаща отношение информация на компетентния орган.

1.29. Изискването за законосъобразност отнася ли се за земи, които не са свързани с обезлесяване? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

В съответствие с член 3, буква б) от Регламента относно обезлесяването съответните стоки не може да бъдат предоставяни на пазара на ЕС или изнасяни от ЕС, освен ако не са произведени в съответствие с приложимото законодателство на държавата на производство (т.нар. „изискване за законосъобразност“).

Задълженията по член 3 са кумулативни, което означава, че всички трябва да бъдат изпълнени: 1) **изискването за законосъобразност (член 3, буква б)**, 2) **изискването стоките или продуктите „да не са свързани с обезлесяване“** (член 3, буква а) и 3)

изискването стоките или продуктите да са включени в декларация за надлежна проверка (член 3, буква в) от Регламента относно обезлесяването).

1.29.1 Дадена стока се добива в държава А и се транспортира до държава Б за по-нататъшна преработка (например какаови зърна от държава А се преработват в какао на прах в държава Б), преди какаото на прах да бъде пуснато на пазара на ЕС в държава В. Приложимото законодателство в коя държава следва да се съблюдава?

В дадения пример държава А е държавата на производство, което означава, че изискването за законосъобразност обхваща единствено правните актове, приложими в държава А.

1.30. Съществуват ли правни задължения за държавите извън ЕС? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Няма правни задължения, които да са приложими по отношение на държавите извън ЕС. С Регламента се определят задълженията на операторите, операторите надолу по веригата и търговците (определени в глава 2 от него), както и на държавите — членки на ЕС, и техните компетентни органи (вж. Глава 3 от Регламента относно обезлесяването).

Въпреки това много държави по света са предприели мерки за подобряване на веригите на доставки, несвързани с обезлесяване, за укрепване на системите за проследяване на съответните стоки и др., като по този начин се улесняват задачите на предприятията, попадащи в приложното поле на този регламент. Това се приветства, тъй като подобни промени могат значително да помогнат на операторите и търговците да спазват своите задължения.

1.31. Как производителите да споделят данните за географското местоположение, при положение че някои правителства забраняват споделянето на такива данни?

Едно от основните изисквания към операторите съгласно този регламент е да се събира информация за географското местоположение на парцела/парцелите, където са произведени стоките и продуктите, пуснати на пазара на ЕС или изнесени от него (член 9, параграф 1, буква г) от Регламента относно обезлесяването). Операторите не може да се позовават на съществуването на национално законодателство, с което се забранява споделянето на такива (публични) данни с оператори, за да бъдат освободени от задължението да събират и качват тези данни в информационната система. Операторите трябва да предоставят информацията за географското местоположение като част от своите задължения; в противен случай операторите не могат да спазят изискванията за надлежна проверка съгласно член 8 и следователно няма да могат да пускат на пазара на ЕС или да изнасят от него съответни продукти.

°°°°

2. Приложно поле

2.1. Какви продукти са включени в Регламента? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Регламентът се прилага единствено за продуктите, включени в неговото приложение I. Изискванията на Регламента не се прилагат за продукти, които не са включени в приложение I, дори ако съдържат съответни стоки, които попадат в приложното поле на Регламента. Например, маргаринът, произведен от палмово масло, не попада в приложното поле на регламента.

По подобен начин изискванията на Регламента не се прилагат за продукти с код по ХС, които не са включени в приложение I, но които може да включват компоненти или елементи, получени от стоки, попадащи в приложното поле на Регламента, като например автомобили с гуми от естествен каучук.

N.B.: В Регламента е предвидено, че списъкът на съответните продукти и описанията на продуктите могат да бъдат изменяни от Комисията чрез делегиран акт. Освен това въз основа на оценка на въздействието на съответните стоки върху обезлесяването и деградацията на горите Комисията ще оцени необходимостта и осъществимостта на внасянето на законодателно предложение в Европейския парламент и в Съвета за разширяване на приложното поле на Регламента, за да се включат и други стоки.

2.2. Попадат ли в приложното поле включени продукти, които не съдържат включени стоки? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

	който е произведен от стока, включена в съответната лява колона в приложение I	**който не е произведен от стока, включена в съответната лява колона на приложение I**
Съответен продукт, включен в приложение I…	Попада в приложното поле на Регламента	Не попада в приложното поле на Регламента
Друг продукт, който не е включен в приложение I…	Не попада в приложното поле на Регламента	Не попада в приложното поле на Регламента

Продуктите, включени в приложение I, които не съдържат или не са произведени от стоките, изброени в съответната лява колона на приложение I, не попадат в приложното поле на Регламента.

„ex“ пред кода по ХС на продуктите в приложение I означава, че продуктът, описан в приложението, е „извлечение“ от всички продукти, които могат да бъдат класирани в кода по ХС. Код 9401 например може да включва седалки, изработени от суровини, различни от дървен материал, но изискванията на Регламента се прилагат само за дървените седалки. По същия начин код по ХС 0201 обхваща „Меса от животни от рода на едрия рогат добитък (**bovine**), пресни или охладени“, докато ex 0201 в приложение I

към Регламента обхваща само „Меса от животни от рода на едрия рогат добитък (**cattle**), пресни или охладени“, което включва едър рогат добитък от рода Bos и неговите подродове: Bos, Bibos, Novibos и Poephagus, но месото от бизон (род Bison) или бивол (род Syncerus) **не** попада в приложното поле на Регламента.

В случай че съответният продукт, например „ex 4011 Пневматични гуми от каучук, нови“ е изработен от смес от синтетичен и естествен каучук, операторът трябва да извърши надлежна проверка само по отношение на съставката „естествен каучук“.

2.3. Прилага ли се Регламентът независимо от количеството или стойността? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Няма праг на обема или стойността на съответна стока или съответен продукт, включително в категорията на преработените продукти, под който Регламентът не се прилага.

Задълженията по Регламента са приложими за операторите, операторите надолу по веригата и търговците, които пускат или предоставят на пазара на ЕС или изнасят от него съответен продукт, включен в приложение I, независимо от количеството му.

2.4. А по отношение на стоките, произведени в ЕС? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

По отношение на стоките, произведени в ЕС, **се прилагат същите изисквания като към стоките, произведени извън ЕС**. Регламентът се прилага за продуктите, включени в приложение I, независимо дали са произведени или изработени в ЕС или са внесени.

Например, ако дружество от ЕС произвежда шоколад (код 1806, който е включен в приложение I), то ще се счита за оператор надолу по веригата, за който са приложими задълженията по Регламента, дори ако какаото на прах, използвано в шоколада, вече е пуснато на пазара на ЕС и отговаря на изискванията за надлежна проверка (вж. също ЧЗВ 3.4 относно операторите надолу по веригата).

2.5. Как се прилага Регламентът по отношение на дървения материал и хартията, използвани за опаковки? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Да вземем за пример производител, който продава опаковки (напр. палети) на производители (предназначени за защита на крайния продукт, а не за продажба като краен продукт на потребителите), текстът „**Не включва материали, които са предназначени за опаковане, които се използват изключително като материали за опаковане, за подпора или с цел защита или пренос на друго изделие, пуснато на пазара“ в приложение I** трябва да се разбира по следния начин:

Ако някой от разглежданите опаковъчни материали е пуснат на пазара на ЕС или изнесен като отделен продукт (т.е. като самостоятелна опаковка), а не като опаковъчен материал за друго изделие, той попада в приложното поле на Регламента и съответно се прилага законовото изискване.

Ако опаковка, класирана в код 4415 или друг код по ХС, например код 48, се използва за „подпора или с цел защита или пренос“ на друго изделие, тя не попада в приложното поле на Регламента.

Опаковъчните материали, които се използват изключително като материали за опаковане, за подпора или с цел защита или пренос на друго изделие, пуснато на пазара на ЕС, не са съответен продукт по смисъла на приложение I към Регламента, независимо от кода по ХС, към който спадат. Няма значение дали опаковъчният материал е посочен във фактурата заедно с пренасяното изделие; от решаващо значение е дали опаковката би могла да бъде класифицирана заедно с изделието или отделно от него при вноса или износа му (вж. правило 5, буква б) от Общите правила за тълкуване на Комбинираната номенклатура). Съгласно правило 5, буква б), опаковките на стоките се класифицират с последните, когато са от обичайно използваните за този вид стоки. Когато опаковката е или би могла да бъде класифицирана заедно с пренасяното изделие, може да се счита, че тя се използва изключително като материал за опаковане, за подпора или с цел защита или пренос на друго изделие, пуснато или предоставено на пазара на ЕС или изнесено от него.

2.6. Връщането на съответна празна опаковка от търговеца на дребно на неговия доставчик би ли се считало за „предоставяне на пазара на ЕС“, когато съответната опаковка е била пусната на пазара на ЕС отделно (което означава като самостоятелна опаковка) преди връщането? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

При положение, че разглежданият опаковъчен материал, като например палет, е пуснат или предоставен на пазара или е изнесен като отделен продукт (което означава като самостоятелна опаковка), а не като опаковъчен материал за друго изделие, той попада в приложното поле на Регламента и следователно се прилагат съответните изисквания (вж. въпроса по-горе). Това следва да се прилага, доколкото съответната опаковка се използва за търговски цели сама по себе си.

Когато обаче съответната опаковка стане опаковъчен материал, който се използва изключително като материал за опаковане, за подпора или с цел защита или пренос на дадено изделие, тя не попада в приложното поле на Регламента. Това означава, че продажбата или отдаването под наем на употребявани опаковъчни материали на други дружества не попада в приложното поле на Регламента относно обезлесяването, включително опаковъчни материали, въвеждани в ЕС като част от товар (докато са поддържали, предпазвали или пренасяли друг продукт) и впоследствие са продадени. По същия начин празен опаковъчен материал, който вече е бил използван за първи път за подпора или с цел защита или пренос на друго изделие, например при търговия в рамките на система за обмен в затворен кръг (т.е. палети се предават от едно предприятие на друго за повторна употреба при транспорт), не попада в приложното поле на Регламента. За допълнителна информация относно отдаването под наем на изделия, вж. ЧЗВ 2.15.

Ако опаковка, която вече е била използвана за подпора или с цел защита или пренос на друго изделие, бъде ремонтирана и продадена, тя трябва да отговаря на Регламента относно обезлесяването само по отношение на новите съответни продукти, използвани

за ремонта (например палет, който е ремонтиран с нерециклирани дървени компоненти). Това означава, че в този пример продавачът на ремонтиран палет се счита за оператор или оператор надолу по веригата, в зависимост от това дали новодобавените дървени компоненти са били вече обект на надлежна проверка или не.

2.7. Търговията със съответни продукти втора употреба на пазара на ЕС попада ли в приложното поле на Регламента? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Продуктите втора употреба, които са приключили жизнения си цикъл и трябва иначе да се изхвърлят като отпадъци (вж. Съображение 40 и приложение I), не са обект на задълженията по този Регламент. Повече информация относно изключенията за използвани продукти и продукти втора употреба ще бъде предоставена в проекта за делегиран акт, публикуван за обществено обсъждане на уебсайта на Комисията „Споделете мнението си“[1].

2.8. Попада ли в приложното поле на Регламента рециклираната хартия/картон? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Повечето рециклирани продукти от хартия/картон съдържат малък процент първична целулоза или рециклирана преди употреба хартия (например изхвърлени картонени изрезки от производството на картонени кутии) за подсилване на целулозните влакна.

В приложение I е посочено, че Регламентът **не се прилага за стоки, които са произведени изцяло от материал, който е приключил своя жизнен цикъл и в противен случай би бил изхвърлен като отпадък** по смисъла на член 3, точка 1 от Директива 2008/98/ЕО. Следователно, съгласно Регламента, по отношение на рециклирания материал не се прилагат никакви задължения.

Напротив**, ако продуктът съдържа нерециклиран материал, тогава за него са приложими изискванията на регламента** и нерециклираният материал ще трябва да бъде проследен обратно до парцела на произход чрез географското местоположение от оператора, който за първи път пуска такъв материал или неговите компоненти на пазара. В приложение I се пояснява също, че по принцип страничните продукти от производствен процес са предмет на Регламента. В случая на хартия/картон, които представляват продукти за рециклиране (отпадъци и остатъци), такава хартия и картон са изключени от приложното поле съгласно приложение I (вж. Глави 47 и 48 от Комбинираната номенклатура).

2.8.1 Попадат ли регенерираните и употребяваните гуми в приложното поле на регламента? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

В проект за делегиран акт, публикуван за обществено обсъждане, се предлага регенерираните и употребяваните гуми да бъдат изключени от приложното поле на регламента. Ако проектът за делегиран акт влезе в сила в предложения вид, той ще ограничи приложното поле на регламента до пускането на пазара, предоставянето на

[1] Споделете мнението си — обществени консултации и мнения.

пазара или износа на нови гумени протектори, предназначени за нанасяне върху външни гуми с цел регенериране.

2.9. Какво представляват кодовете по КН и ХС и как се използват? Къде може да бъде намерена повече информация за приложимите мерки по ТАРИК? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Номенклатурата, уредена с Конвенцията по Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките, по-известна като **„Номенклатурата на ХС“**, е международна многофункционална номенклатура, изготвена под егидата на Световната митническа организация. По тази номенклатура се присвояват шестцифрени кодове за класифициране на стоките и тя се прилага в целия свят. Държавите/регионите може да добавят допълнителни цифри към универсалната шестцифрена номенклатура на ХС за по-подробна класификация.

Комбинираната номенклатура (код по КН) на Европейския съюз е осемцифрен код за стоки, с който се прави допълнително подразделение на глобалната номенклатура по ХС в по-конкретни стоки, за да се отговори на потребностите на Европейската общност.

Кодът по КН е основа за деклариране на стоки за внос в Европейския съюз или износ от него, както и за статистиката за вътрешната търговията в ЕС. Стоките и продуктите в приложение I към Регламента са класифицирани според кодовете им по КН. Съответните продукти в приложение I към Регламента са класифицирани в Комбинираната номенклатура в приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/87.

При внос, когато стоките се допускат за свободно обращение съгласно определението в член 201 от Митническия кодекс на Съюза (Регламент (ЕС) № 952/2013), кодът по КН може да бъде допълнително подразделен до десетцифрен код по ТАРИК, специално създаден за нуждите на законодателството на ЕС. При деклариране на стоки под режим износ, определен в член 269 от Митническия кодекс на Съюза (МКС, Регламент (ЕС) № 952/2013), кодът по КН на крайното подразделение може да достигне до осем цифри.

Членовете на веригата за доставки трябва да класифицират своите продукти въз основа на приложение I към основния регламент относно КН (Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета относно тарифната и статистическа номенклатура и Общата митническа тарифа), за да се установи дали Регламентът се прилага за тях. Кодовете по ХС може да бъдат променяни на всеки 5 години. Регламентът на ЕС относно КН се приема всяка година, за да бъдат отразени всички актуализации. Кодовете по номенклатурата, посочени в приложение I към Регламента относно обезлесяването, са тези, които са били валидни към момента на приемане на регламента. Промените в тези кодове по номенклатурата, произтичащи от изменения в Регламента за КН, се прилагат пряко и към Регламента относно обезлесяването.

За повече информация, вж.: Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета от 23 юли 1987 г. относно тарифната и статистическа номенклатура и Общата митническа тарифа.

Обяснителен документ с допълнителна информация за включването на мерките съгласно Регламента относно обезлесяването в интегрираната тарифна система на

Европейския съюз (базата данни ТАРИК), включително приложимите освобождавания от ТАРИК, които са въведени в базата данни, е достъпен онлайн[2].

2.10. Кога е налице „доставка“ на съответен продукт, т.е. пуснат е или е предоставен на пазара в процеса на търговска дейност? Доколко предприятията попадат в приложното поле на Регламента, когато използват съответни продукти в собствената си дейност или ги преработват? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Важно е да се направи разграничение между лицето по веригата на доставките, което внася или пуска на пазара на ЕС съответен продукт, и лицата надолу по веригата на доставки:

Ако дадено лице пусне на пазара на ЕС **съответен продукт, който е произведен в ЕС**, това лице доставя продукта на пазара за първи път. Доставката предполага наличието на споразумение (писмено или устно) между две или повече юридически или физически лица за прехвърляне на собствеността или на друго имуществено право върху съответния продукт; за нея се изисква продуктът да е бил изработен или, ако стоката е пусната на пазара без да е преминала процес на изработка, тя да е била произведена (вж. член 2, точка 14 от Регламента относно обезлесяването). Подобна дейност попада в приложното поле на Регламента относно обезлесяването, независимо дали съответният продукт е пуснат на пазара с цел а) преработка; б) дистрибуция до търговски или нетърговски потребители; или в) използване в стопанската дейност на самия оператор (вж. член 2, точка 19 от този регламент). Дружеството е оператор и трябва да извърши надлежна проверка и да представи ДНП (или, когато е приложимо, ОД).

Ако в процеса на търговска дейност **съответен продукт трябва да бъде поставен под митнически режим „допускане за свободно обращение“** и не е предназначен за лична употреба или консумация, се счита, че той е предназначен за пускане на пазара, независимо от „доставката“ или от наличието на споразумение (писмено или устно) между две или повече юридически или физически лица за прехвърляне на собствеността или на равностойно право върху въпросния продукт.

След като даден продукт е пуснат на пазара, той се „доставя“ на пазара за дистрибуция, потребление или употреба, ако между две или повече юридически или физически лица е сключено споразумение за прехвърляне на собствеността или на равностойно право върху въпросния продукт (например договор за продажба или дарение) след етапа на изработване (и производство в случая на стоки). По принцип съгласно Регламента относно обезлесяването не се налагат задължения на лица, които предоставят логистични услуги по цялата веригата на доставките (например корабните агенти/транспортните агенти или митническите представители не са „оператори“ или „оператори или търговци надолу по веригата“ по смисъла на Регламента относно обезлесяването), доколкото те не пускат продукти на пазара или не извършват износ.

[2] https://circabc.europa.eu/ui/group/0e5f18c2-4b2f-42e9-aed4-dfe50ae1263b/library/eb7a8fc2-ef96-4ceb-a7e4-e7ae51c26867.

Тези ситуации могат да бъдат обяснени с няколко примера:

1) Автомобилното дружество Б закупува гуми от естествен каучук (съответният продукт) от доставчика У от ЕС, за да произведе автомобил, в който се използват тези гуми. Автомобилното дружество Б пуска автомобила (който не е съответен продукт) на пазара, като го продава на крайните потребители. Автомобилното дружество Б не е оператор или оператор надолу по веригата, тъй като автомобилът, който доставя на пазара, не е съответен продукт, включен в приложение I, нито е търговец, тъй като не доставя гуми (самостоятелно) на пазара.
2) Автомобилното дружество Б внася (т.е. поставя под митнически режим „допускане за свободно обращение“) гуми за производството на автомобили. Автомобилното дружество Б е оператор, когато внася гуми за собствената си стопанска дейност. Дружеството Б трябва да извърши надлежна проверка и да представи ДНП преди допускането за свободно обращение.
3) Земеделски стопанин Г купува брашно от семена от соя (съответен продукт) от преработвателно предприятие на пазара на ЕС и го използва за храна на своите кокошки (несъответен продукт), които след това продава. Стопанинът Г не е оператор при продажбата на кокошките, тъй като те не са съответен продукт, включен в приложение I, нито е търговец, тъй като не доставя брашно от семена от соя на пазара. Стопанинът Г обаче би бил оператор, ако е внесъл (т.е. поставил под митнически режим „допускане за свободно обращение“) брашното от семена от соя, за да го използва за храна на кокошките (вж. сценарий 2 по-горе). *В случай че земеделският стопанин храни **едър рогат добитък** със съответни продукти от соя (съответен продукт), вж. съображение 39 от Регламент (ЕС) 2023/1115 и ЧЗВ 1.26.1.*

В примерите по-долу лицата **преработват** или **използват** съответните продукти **в своята стопанска дейност**. Те попадат в приложното поле на Регламента само в случаите, когато доставят съответните продукти на пазара:

4) Дружеството А купува от търговец на дребно Б в трета държава и внася (т.е. поставя под митнически режим „допускане за свободно обращение“) дървени маси и столове (съответните продукти). Мебелите ще се използват от служителите на А в работно време. В този случай А е оператор и трябва да извърши надлежна проверка и да представи ДНП преди допускането за свободно обращение на дървените маси и столове.
5) Дружество Г купува дървени маси и столове (съответни продукти) от оператор Б от ЕС, който ги е внесъл от трета държава, вече е извършил надлежна проверка и е представил ДНП. Дружеството Г ще използва мебелите за собствените си служители в работно време. Мебелите не се доставят, поради което Г не попада в приложното поле на Регламента относно обезлесяването .
6) Установен в ЕС земеделски стопанин Е събира собствена реколта от семена от соя (съответни продукти) и я преработва в соево брашно (съответен продукт), което използва за храна на кокошките в собственото си стопанство. Тъй като

земеделският стопанин Е не доставя семената от соя и соевото брашно на пазара (например на друго юридическо или физическо лице), те не се пускат на пазара и Е не попада в приложното поле на Регламента относно обезлесяването.

7) Установен в ЕС земеделски стопанин Е събира собствена реколта от семена от соя (съответни продукти) и я преработва в соево брашно (съответен продукт), което продава на установен в ЕС земеделски стопанин Ж. Земеделският стопанин Е е оператор по отношение на соевото брашно, тъй като то се доставя на земеделския стопанин Ж. В зависимост от големината на стопанството на Е, той може да бъде считан за микро или малък първичен оператор с ограничени задължения за докладване (вж. ЧЗВ 3.21.).
8) Установено в ЕС дружество Б добива собствена дървесина и преработва трупчетата в трески (съответен продукт) от трупчетата (съответен продукт). То използва треските като гориво за отопление на собствените си съоръжения. Тъй като Б не доставя трупчетата или треските на пазара, не се осъществява предлагане или предоставяне на пазара и Б не попада в приложното поле на Регламента относно обезлесяването.
9) Дружество В купува дървесни трески (съответен продукт) от оператор от ЕС, който вече е извършил надлежна проверка и е подал ДНП или ОД. Дружество В използва дървесните трески като гориво за отопление на собствените си съоръжения. Тъй като В не доставя трупчетата или дървесните трески на пазара, не се извършва пускане или предоставяне на пазара, следователно дружество В не попада в приложното поле на Регламента относно обезлесяването .
10) Дружество В закупува дървесни трески (съответен продукт) от оператор от ЕС, който вече е извършил надлежна проверка и е подал ДНП или ОД. Дружество В използва дървесните трески за производство на електроенергия. Тъй като В не пуска или не предоставя съответен продукт на пазара, В не попада в приложното поле на Регламента относно обезлесяването .

2.11. Какви задължения възникват, ако едно и също физическо или юридическо лице обработва съответен продукт многократно в процеса на своята търговска дейност? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

В случай на многократна вътрешна преработка (съответният продукт X се преработва в съответния продукт Y, а след това в съответния продукт Z от едно и също дружество), задължения по Регламента относно обезлесяването възникват само за пускането на пазара на последния съответен продукт (продукт Z). Задълженията зависят от това дали субектът, който пуска последния съответен продукт на пазара, е „оператор“ или „оператор надолу по веригата“. Това може да бъде илюстрирано със следните примери:

1. Дружество за производство на шоколадови изделия В, което не е МСП, купува какаови зърна (съответен продукт) от оператор И от ЕС и ги преработва в какао на прах (съответен продукт), а впоследствие в хранителни продукти, съдържащи какао (съответен продукт). Впоследствие дружество В пуска хранителните продукти на пазара, като ги продава на дружество Г. В този случай задълженията се отнасят само за хранителните продукти, така че дружество В би се считало за оператор надолу по веригата при пускането на пазара на хранителните продукти

(вж. ЧЗВ 3.4 за задълженията на операторите надолу по веригата и ЧЗВ 3.10. за това кои дружества се считат за МСП/не се считат за МСП съгласно Регламента относно обезлесяването).

2. Дърводобивното дружество У, което не е МСП, добива дървен материал в ЕС, а чрез друг клон на същото дружество го преработва в пулп, който след това се продава на пазара на ЕС. (Физическото) прехвърляне на дървен материал в рамките на един и същ правен субект с цел по-нататъшна преработка не представлява пускане на пазара, тъй като не съществува споразумение (писмено или устно) между две или повече юридически или физически лица за прехвърляне на собствеността или на друго имуществено право върху въпросния продукт. Пускането на пазара се осъществява само когато пулпът се доставя за разпространение, потребление или употреба на пазара на Съюза в процеса на търговска дейност, което означава, че дружество У трябва да извърши надлежна проверка по отношение на пулпа, тъй като У е оператор (нагоре по веригата).

2.12. Бамбукът попада ли в приложното поле на Регламента относно обезлесяването? А други продукти, които не съдържат или не са произведени с използването на съответни стоки, но са включени в приложение I? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Продуктите, произведени изцяло от бамбук, не попадат в приложното поле на Регламента относно обезлесяването. В член 1, параграф 1 от Регламента относно обезлесяването се определя, че по смисъла на този регламент „съответни продукти“ са само тези, които съдържат или са произведени от съответни стоки, сред които и „дървен материал“. В определението в член 2, точка 2 от този регламент освен това се пояснява, че за целите на Регламента кодовете по ХС, изброени в приложение I, са от значение само за определяне на продуктите, които попадат в приложното му поле.

В съответствие с обяснителните бележки към ЧЗВ бамбукът е недървесен горски продукт, следователно той не спада към стоката дървен материал.

В случай на изделия от дървен материал, които съдържат и бамбукови компоненти, за бамбуковите компоненти не се прилагат задълженията за надлежна проверка.

2.13. Приложими ли са изискванията на Регламента относно обезлесяването при размяната на писма и други кореспондентски пратки? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Съгласно член 1, параграф 26 и член 141, параграф 2 от Делегиран регламент (ЕС) 2015/2446 към Митническия кодекс на Съюза, „кореспондентските пратки“ не подлежат на изисквания за митническо деклариране и следователно на предоставяне на референтен номер на ДНП. Аналогично, в рамките на ЕС, кореспондентските пратки не се пускат или предоставят на пазара, а служат за комуникационни цели. Това се пояснява и в проекта за делегиран регламент за изменение на приложение I, публикуван за обществено обсъждане.

Важно е да се отбележи, че съответни продукти, съдържащи се в кореспондентски пратки (например в плик), не могат да се считат за „кореспондентски пратки“ и

следователно, когато е целесъобразно, подлежат на митническо деклариране и предоставяне на референтен номер на ДНП.

2.14. Попадат ли пробите и продуктите, използвани с цел проверка, анализ или изпитване, в приложното поле на Регламента относно обезлесяването? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

В проект на делегиран акт, публикуван за обществено обсъждане, се предлага пробите от продукти, които са с незначителна стойност и в незначително количество и могат да бъдат консумирани или използвани единствено с цел набиране на поръчки за стоки от същия вид — при условие че начинът на предоставяне и количеството, за продукти от същия вид или качество, изключват консумацията или използването им за каквато и да е друга цел, различна от набирането на поръчки — да не попадат в приложното поле на Регламента. Същото, а именно задълженията по Регламента относно обезлесяването да не се прилагат, важи и за продукти, които предстои да преминат проверка, анализ или изпитване за определяне на техния състав, качество или други технически характеристики с информативна цел или за целите на промишлени или търговски проучвания, при условие че продуктите, които ще бъдат проверявани, изследвани или изпитвани, се изразходват напълно или се унищожават в хода на прегледа, анализа или изпитването, или се запазват или връщат единствено с цел изпълняване на правните или договорните задължения във връзка с прегледа, анализа или изпитването.

Ето няколко примера за доставки на проби и продукти, използвани с цел проверка, анализ или изпитване:

- Доставчик, който изпраща гуми на производител на превозни средства, за да може получателят да изпита тяхното качество и дълготрайност — гумите ще бъдат унищожени в хода на изпитването.
- Доставчик, който изпраща малки количества от нова съставка (например какао или кафе на зърна) на производител на храни с цел органолептична оценка и изпитване на качеството и безопасността на храните в рамките на предприятието. Съставката се изразходва напълно в хода на анализа и изпитването. В този случай доставчикът и производителят на храни не попадат в приложното поле, ако съставката е ясно предназначена за използване с цел анализ и изпитване, като се имат предвид договорните споразумения и съпътстващите обстоятелства.
- Предприятие за кафе, което внася малка проба кафе на зърна от нов район на производство с цел да го използва и консумира в своята стопанска дейност, за да реши дали да поръча голямо количество кафе на зърна от същия район.

2.15. Отдаването под наем на съответни продукти попада ли в приложното поле на Регламента?

Ако съответен продукт е отдаден под наем или предоставен по силата на подобно договорно споразумение, продуктът не се счита за пуснат или предоставен на пазара. По смисъла на Регламента относно обезлесяването доставката предполага наличието

на споразумение (писмено или устно) между две или повече юридически или физически лица за прехвърляне на собствеността или на друго имуществено право върху съответния продукт (вж. ЧЗВ 2.10.). Както е посочено в параграф 3 от точка 2.10 от ЧЗВ, всеки продукт, допуснат за свободно обращение на пазара на ЕС или поставен под митнически режим „износ“, включително когато е отдаден под наем, се счита за пуснат на пазара и следователно попада в приложното поле на Регламента.

Пример: Дружество П от ЕС, което не е МСП, купува артикули за вътрешно обзавеждане от дървен материал (съответен продукт) от производител С от ЕС, който е извършил надлежна проверка и е представил ДНП за мебелите. Мебелите се отдават под наем от дружество П в рамките на ЕС за ползване за определен период от време, след което се връщат на дружество П за последващо отдаване под наем. Дружеството П не е обвързано със задължения по Регламента относно обезлесяването, тъй като само отдава под наем мебелите и не прехвърля собствеността или друго имуществено право.

°°°°

3. Субекти на задълженията

3.1. Кои участници обхваща Регламентът относно обезлесяването на ЕС и къде може да се намери повече информация за техните задължения? (НОВ ТЕКСТ)

Регламентът относно обезлесяването обхваща икономическите субекти по веригите на доставки на съответните продукти, изброени в приложение I към регламента.

Има три различни категории участници:

1. **Операторите** (понякога наричани още „оператори нагоре по веригата“) са физически или юридически лица, които пускат съответния продукт на пазара на ЕС или го изнасят оттам за първи път, с изключение на операторите надолу по веригата (вж. член 2, точка 15 от Регламента относно обезлесяването). Например: Вносител на какаови зърна или животновъд в ЕС, който отглежда жив едър рогат добитък, се счита за оператор. Някои оператори са първични производители, които пускат на пазара продукти, произведени от тях, т.е. които са отгледали, добили, получили или отглеждали на съответните парцели, а що се отнася до едрия рогат добитък — в животновъдните обекти. Тези първични производители могат да отговарят на определението за „микро или малък първичен оператор“ съгласно регламента (вж. член 2, точка 15а от Регламента относно обезлесяването). Те представляват подкатегория на операторите, което означава, че за тях важат разпоредбите за операторите, освен ако в регламента не е предвидено друго. Задълженията на операторите са посочени в член 4 от Регламента относно обезлесяването, а опростеният режим за микро и малките първични оператори е уреден в член 4а от същия регламент.

2. **Операторите надолу по веригата** са физически или юридически лица, които пускат на пазара или изнасят съответни продукти, произведени с използването на съответни продукти, като всички те са обхванати от декларация за надлежна проверка или от опростена декларация (вж. член 2, точка 15б от Регламента относно обезлесяването). Например производител на шоколад, който закупува какаови зърна от вносител и преработва тези зърна в шоколад, предназначен за пазара на ЕС или за износ, би се считал за оператор надолу по веригата. По същия начин дружество, което закупува необработен дървен материал (код по ХС 4403) от собственик на гори в ЕС и го изнася в трета държава, би се считало за оператор надолу по веригата. Задълженията на операторите надолу по веригата са съгласувани с тези на търговците и са определени в член 5 от Регламента относно обезлесяването, като се различават в зависимост от това дали става въпрос за МСП или за предприятия, които не са МСП.

3. **Търговците** са физически или юридически лица във веригата на доставки, различни от оператора или оператора надолу по веригата, които предоставят на пазара на ЕС съответни продукти (вж. член 2, точка 17 от Регламента относно обезлесяването). Това например може да бъде търговец на дребно, който продава шоколада, произведен от производителя на шоколад. За информация относно задълженията на търговците вж. член 5 от Регламента относно обезлесяването.

Повече информация за съответните задължения на различните категории участници можете да намерите в настоящия документ (вж. също ЧЗВ 3.4 и 5.1).

3.1.1. В каква степен промяната на кода на стоката по ХС или по КН би могла да окаже въздействие върху определянето на дружеството като оператор надолу по веригата или като търговец? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Всяка промяна в кода на стоката (по ХС или КН) съгласно Комбинираната номенклатура (приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета) на продукт, който вече е пуснат на пазара, води до това, че всяко дружество, което пуска на пазара получения произведен продукт, се счита за оператор надолу по веригата. Такова дружество се счита за оператор надолу по веригата, тъй като пуска на пазара съответен продукт, „произведен с използването на съответни продукти“ по смисъла на член 2, параграф 15б от Регламента относно обезлесяването.

Например дружество А, установено в ЕС, внася сурово недекофеинизирано кафе (код по ХС 0901 11 00). Дружество Б, също установено в ЕС, впоследствие пече и продава недекофеинизираното кафе на зърна (код по ХС 0901 21 00). В дадения пример съгласно Регламента дружество А се счита за оператор, а дружество Б се класифицира като оператор надолу по веригата.

Ако дружество Б само препродава суровото недекофеинизирано кафе, без да преобразува продукта по начин, който променя кода на стоката, дружество Б ще се класифицира като търговец.

3.2. Какво означава „в процеса на търговска дейност“? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Под търговска дейност се разбира дейност, която се извършва в контекста на стопанската дейност.

Взети заедно, определенията за „оператор“ (член 2, точка 15 от Регламента относно обезлесяването) и „в процеса на търговска дейност“ (член 2, точка 19 от Регламента относно обезлесяването) предполагат, че всяко лице, различно от оператор надолу по веригата, което пуска съответен продукт на пазара на ЕС за продажба (със или без преобразуване) или безплатно, с цел преработка или разпространение до търговски или нетърговски потребители, или за използване в рамките на стопанската дейност на самия оператор, ще подлежи на изискванията за извършване на надлежна проверка и ще трябва да представя декларация за надлежна проверка или, ако е приложимо, опростена декларация.

3.3. Какво означава „приложимо законодателство на държавата на производство“? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Съответните стоки и продукти могат да бъдат пускани на пазара на ЕС само ако отговарят на трите изисквания на член 3 от Регламента относно обезлесяването, а именно: 1) да не са свързани с обезлесяване (член 3, буква а); 2) да са в съответствие с приложимото законодателство на държавата на производство (член 3, буква б); и 3) да са включени в декларация за надлежна проверка или в опростена декларация (член 3, буква в).

„Приложимото законодателство“ може да включва, наред с другото, правни норми на национално равнище (включително съответното вторично законодателство) и международното право, приложимо във вътрешното право. „Държава на производство“ означава държавата, където е произведена съответната стока (вж. член 2, точка 24 от Регламента относно обезлесяването). „Произведени“ означава отгледани, добити, получени или отглеждани на съответните парцели или животновъдни обекти, когато става въпрос за едър рогат добитък (вж. член 2, точка 14 от Регламента относно обезлесяването). Следователно, законодателството на други държави, в които са били извършени по-нататъшни етапи от производствения процес, не е от значение за изискването за законосъобразност (например, семена от соя, събрани в държава А (държавата на производство), които са преработени в брашно от соя в държава Б, преди да бъдат пуснати на пазара на ЕС в държава В). В Регламента се съдържа списък на законодателните области, без да се посочват конкретни правни актове, тъй като те се различават в различните държави и могат да бъдат предмет на изменения. Съгласно определението законодателството, посочено в член 2, точка 40, букви а)—з), трябва да се тълкува като отнасящо се до правния статут на района на производството. Освен това за различните области на законодателството следва да се вземат предвид значението и целта, определени в член 1, параграф 1, букви а) и б) от Регламента относно обезлесяването . Следователно, наред с другото, от значение е законодателството, свързано със защитата на горите, намаляването на емисиите на парникови газове или опазването на биологичното разнообразие.

За целите на събирането на информация и на оценката на риска съгласно член 9, параграф 1, буква з) и член 10 от Регламента относно обезлесяването е необходима съответна документация. Тази документация може да се състои например от официални документи от публични органи, договорни споразумения, съдебни решения или оценки на въздействието и одити, в случай че такива са били извършени. Във всеки случай операторът трябва да провери дали тези документи са проверими и надеждни, като вземе предвид риска от корупция в държавата на производство.

Допълнителна информация може да бъде намерена в Известие на Комисията Документ с насоки (C/2025/3588)[3].

3.4. Какви са задълженията на операторите и търговците надолу по веригата? (НОВ ТЕКСТ)

а) Задължения съгласно член 5, параграфи 1, 2 и 3 от Регламента относно обезлесяването

Операторите надолу по веригата и търговците са задължени да събират и съхраняват информация за своите преки бизнес партньори (вж. член 5, параграф 3 от Регламента относно обезлесяването). Те могат да пускат, предоставят или изнасят съответните продукти едва след като са получили цялата необходима информация от своя(ите) пряк(еки) доставчик(ци). Информацията включва наименованието, регистрираното търговско наименование или регистрираната търговска марка, пощенския адрес, адреса на електронна поща и, ако има такъв, уебадреса на операторите, операторите надолу по веригата или търговците, които са им доставили съответните продукти, както и на операторите надолу по веригата или търговците, на които те самите доставят.

Само в случаите, когато прекият им доставчик е оператор (нагоре по веригата) по смисъла на член 2, точка 15 от Регламента относно обезлесяването, което превръща оператора надолу по веригата или търговеца в т.нар. първи оператор надолу по веригата или търговец, изискваната информация ще трябва да включва и референтните номера или идентификаторите на декларациите за надлежна проверка, свързани с продуктите.

Първият участник надолу по веригата на доставките, който се снабдява от оператор, може да заключи за позицията си на първи оператор надолу по веригата или на търговец от това, че е получил референтните номера/идентификаторите на ДНП от своя(ите) доставчик(ци) нагоре по веригата. Задължението за предоставяне на номера е на оператора (нагоре по веригата).

Първият оператор надолу по веригата или търговец не е задължен да изисква по собствена инициатива референтен номер или идентификатор на декларацията, нито да проучва своето място във веригата на доставки, освен ако не разполага с информация, която сочи, че неговият доставчик е оператор нагоре по веригата. След като получат номера, е достатъчно само да го впишат в собствените си регистри.

[3] Ръководството е в процес на актуализация — при първа възможност новата препратка ще бъде добавена тук и по-долу.

Операторът надолу по веригата или търговецът може добросъвестно да приеме, че неговите доставчици не са оператори нагоре по веригата, ако не получава от тях референтни номера или идентификатори на декларации. Само в случаите, когато първият оператор надолу по веригата или първият търговец е наясно, че неговият доставчик е оператор нагоре по веригата и че този оператор не изпълнява задължението си да предостави референтния номер на декларацията за надлежна проверка или идентификатора на декларацията, първият оператор надолу по веригата или първият търговец трябва да се въздържи от пускането или предоставянето на съответните продукти на пазара на ЕС (член 5, параграф 1 от Регламента относно обезлесяването).

б) „Събиране и съхраняване“ на информация съгласно член 5, параграф 3 и 4 от Регламента относно обезлесяването

Операторите надолу по веригата и търговците са задължени да събират и съхраняват информацията, посочена в буква а), в продължение на най-малко пет години от датата на пускането или предоставянето на пазара, или износа. Това не означава, че е налице изискване тази информация да се съхранява в конкретна система или база данни. Това също така не предполага и че е необходимо систематично да се проверява съдържанието или валидността на референтните номера, получени от доставчика.
За да се изпълни задължението за „събиране и съхраняване“, е достатъчно операторът надолу по веригата или търговецът да може да извлече и събере такава информация в разумен срок след получаване на искане от страна на компетентния орган или в случай на основателна загриженост.
Операторите надолу по веригата и търговците трябва да съхраняват събраната информация в продължение на най-малко пет години и да я предоставят на компетентните органи при поискване съгласно член 5, параграф 4 от Регламента относно обезлесяването. Те трябва да могат да свързват референтните номера на ДНП и идентификаторите на декларациите с входящите, но не и с изходящите потоци от продукти.

в) Изискване за регистрация за оператори надолу по веригата и търговци, които не са МСП

Съгласно член 5, параграф 2 от Регламента относно обезлесяването операторите надолу по веригата, които не са МСП, и търговците, които не са МСП, са задължени освен другото да се регистрират в информационната система.

3.5. Длъжен ли е всеки оператор надолу по веригата или всеки търговец да установи дали е първият оператор надолу по веригата или първият търговец? (НОВ ТЕКСТ)

Операторите надолу по веригата или търговците, чийто пряк доставчик е оператор, трябва да събират и съхраняват референтните номера на декларациите за надлежна проверка или идентификаторите на декларациите, свързани с продуктите, пуснати на пазара от оператора (член 5, параграф 3, буква а) от Регламента относно

обезлесяването). По този начин тези оператори надолу по веригата или търговци, чийто доставчик е оператор, се считат за първи оператори надолу по веригата или търговци.

Операторите (включително ММПО) са задължени по своя инициатива да предоставят номера на подадената ДНП/ОД на първия оператор надолу по веригата или първия търговец (член 4, параграф 7 от Регламента относно обезлесяването). По принцип операторите (включително ММПО) ще се идентифицират като такива пред своите клиенти в момента, в който изпълнят задължението си да предоставят номера на подадената ДНП/ОД.

Като действа добросъвестно, операторът надолу по веригата или търговецът може да приеме, че неговите доставчици не са оператори нагоре по веригата, ако не получава от тях референтни номера или идентификатори на декларации. Само в случаите, когато първият оператор надолу по веригата или търговец е наясно, че неговият доставчик е оператор нагоре по веригата и че този оператор не изпълнява задължението си да предостави референтния номер или идентификатора на декларацията, първият оператор надолу по веригата или търговец трябва да се въздържа от пускането или предоставянето на съответните стоки на пазара на ЕС (член 5, параграф 1 от Регламента относно обезлесяването).

Операторът надолу по веригата или търговецът не е задължен да проверява по собствена инициатива дали неговият доставчик е оператор, нито да изисква или получава номера по ДНП/ОД от него, освен ако не знае, че доставчикът му е оператор.

3.6. Ще имат ли операторите надолу по веригата и търговците, които не са МСП, достъп до информацията за географското местоположение, съдържаща се в декларациите за надлежна проверка, подадени в информационната система от операторите нагоре по веригата? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Операторите нагоре по веригата ще могат да решават дали информацията за географското местоположение или пощенския адрес, съдържаща се в техните декларации за надлежна проверка или опростени декларации, подадени в информационната система, да бъде достъпна и видима за операторите надолу по веригата, които не са МСП, или за търговците, които не са МСП, притежаващи съответните референтни номера или идентификатори на декларациите, както и свързаните с тях номера за проверка. Проверката на информацията, съдържаща се в декларациите за надлежна проверка и опростените декларации, е едно от средствата, които операторите надолу по веригата, които не са МСП, и търговците, които не са МСП, могат да ползват, за да се уверят, че е била извършена надлежна проверка в случай на основателна загриженост съгласно член 5, параграф 6 от Регламента относно обезлесяването.

3.6.1 Задължени ли са операторите да съобщават на клиентите „номера за проверка“ на своите ДНП или ОД? (НОВ ТЕКСТ)

Операторите трябва да предоставят на своите преки клиенти референтните номера на декларациите за надлежна проверка (или идентификаторите на декларациите в случай на ОД) за съответните си продукти само ако клиентите са (първи) оператори надолу по

веригата или търговци, член 4, параграф 7 от Регламента относно обезлесяването. Няма задължение за предоставяне на референтни номера или идентификатори на декларации на други клиенти, като например на крайни потребители или на дружества, които произвеждат продукти извън приложното поле на Регламента относно обезлесяването.

Съгласно Регламента относно обезлесяването, изменен през декември 2025 г., операторите нямат правно задължение да предоставят допълнителна информация, която да даде възможност на операторите надолу по веригата или търговците да извършат надлежна проверка по отношение на съответните продукти, които закупуват, тъй като надолу по веригата не съществуват задължения за надлежна проверка (за повече информация вж. ЧЗВ 3.4).

Освен това съгласно Регламента относно обезлесяването не съществува правно задължение за споделяне на номерата за проверка надолу по веригата, които служат като допълнително ниво на сигурност за данните, съдържащи се в декларациите. Когато операторите надолу по веригата, които не са МСП, и търговците, които не са МСП, проверяват извършването на надлежна проверка съгласно член 5, параграф 6 от Регламента относно обезлесяването в случай на основателна загриженост, те могат да поискат от своя пряк доставчик да им предостави номерата за проверка (за повече информация вж. ЧЗВ 3.6.1 и 7.25).

3.6.2 Какви мерки трябва да предприемат операторите надолу по веригата и търговците, ако има показания за несъответствие, включително основателна загриженост, в техните вериги на доставка? (НОВ ТЕКСТ)

Съгласно член 5, параграф 5 от Регламента относно обезлесяването от всички оператори надолу по веригата и търговци (които са МСП или не са МСП) се изисква да уведомят незабавно компетентните органи на държавите членки, в които са пуснали на пазара или предоставили на пазара съответния продукт, както и операторите надолу по веригата и търговците, на които доставят съответния продукт, когато получат или бъдат уведомени за нова информация, включително относно основателна загриженост, която сочи, че съществува риск съответният продукт, който са пуснали на пазара или предоставили на пазара, да не отговаря на изискванията на Регламента относно обезлесяването. В случай на износ операторите надолу по веригата информират компетентния орган на държавата на производство, съгласно определението в член 2, точка 24 от Регламента относно обезлесяването. Ако при износ държавата на производство (съгласно член 2, точка 24 от Регламента относно обезлесяването) не е известна на оператора надолу по веригата или няма определен компетентен орган по Регламента относно обезлесяването, което означава, че не може да се осъществи връзка с неговия компетентен орган, следва да се осъществи връзка с компетентния орган на държавата членка на износ.

Съгласно определението в член 2, точка 31 от Регламента относно обезлесяването „основателна загриженост“ съществува, когато е налице надлежно мотивирано

твърдение, основаващо се на обективна и проверима информация относно неспазването на настоящия регламент, и което може да изисква намесата на компетентните органи. Основателна загриженост може да възникне както в сферата на публичните власти, така и в тази на частните субекти.

Счита се, че дадено дружество е запознато с дадена информация или с основателна загриженост, ако информацията е била предоставена по електронна поща или по друг начин, например по време на среща със служителите му или чрез получаване на информация от Комисията, националните органи, други частни субекти или медиите.

Що се отнася до операторите надолу по веригата, които не са МСП, и търговците, които не са МСП, съгласно член 5, параграф 6 се прилагат ограничени допълнителни задължения, а именно: в случай на обосновани основателна загриженост операторът надолу по веригата, който не е МСП, или търговецът, който не е МСП, трябва да провери дали е извършена надлежна проверка и дали не е установен риск или е установен само незначителен риск. Операторът надолу по веригата, който не е МСП, или търговецът, който не е МСП, не трябва да продължава да пуска или предоставя на пазара, нито да изнася въпросния продукт, освен ако извършената от него проверка и/или компетентният орган не стигнат до заключението, че рискът от несъответствие е нулев или незначителен.

Проверката е реактивно задължение — тя не изисква систематичен анализ на надлежната проверка от страна на операторите (нагоре по веригата), а само в случай на основателна загриженост.

Проверката може да се извърши по следните начини:

- когато това е възможно, дружеството може да провери валидността и съдържанието на получените референтни номера и идентификатори на декларациите.
- Операторите надолу по веригата, които не са МСП, или търговците, които не са МСП, може да пожелаят да събират и анализират информация, която не е включена в информационната система. Те може например да използват посочения в член 29, параграф 2 от Регламента относно обезлесяването списък на държавите или частите от тях;[4]; да се запознаят с публично достъпните доклади, изготвени въз основа на член 12, параграф 3 от Регламента относно обезлесяването от оператори нагоре по веригата, които не са МСП; да направят справка с резултатите от одит, извършен на основание член 11, параграф 2, буква б) от Регламента относно обезлесяването; или да поискат на доброволен принцип допълнителна информация от своите доставчици. По същия начин те могат да проверят дали операторите нагоре по веригата (доставчици) са въвели функциониращa и актуална система за надлежна проверка, включително адекватни и пропорционални политики, механизми за контрол и процедури за намаляване и ефективно управление на рисковете от несъответствие на

[4] C/2025/3279, Commission Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1093 на Комисията.

съответните продукти, за да се гарантира, че надлежната проверка се извършва правилно и редовно.

- Ако не може да бъде получена информация, позволяваща проверка, те могат да изпълнят задължението си да потвърдят, че са извършили надлежна проверка, като предоставят на компетентния орган съответната информация за веригата си на доставки, включително от кой доставчик са получили съответния продукт, както и всякаква допълнителна информация, свързана с основателната загриженост, с която биха могли да разполагат. След това техният доставчик може да бъде информиран от компетентния орган относно основателната загриженост, което води до същите задължения. След като достигне до оператора надолу по веригата или до търговеца, който е получил съответните продукти от оператор („първият оператор надолу по веригата или търговец“), този оператор надолу по веригата или търговец, в случай че не е МСП, проверява дали е била извършена надлежна проверка нагоре по веригата (от оператора), като поиска от оператора информация за ДНП или ОД и друга необходима информация.

3.7. Какво се случва, ако оператор, който не е установен в ЕС, пусне съответен продукт или стока на пазара на ЕС? При какви обстоятелства оператори, които не са установени в ЕС, ще имат достъп до информационната система? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Съгласно член 7 от Регламента относно обезлесяването когато физическо или юридическо лице, установено извън ЕС, пусне на пазара на ЕС съответни продукти, първото лице, установено в Съюза, което предостави на пазара такива продукти, се счита за оператор по смисъла на Регламента.

Това означава, че в този случай ще има двама оператори по смисъла на Регламента — един установен извън и един установен в ЕС.

Първото лице, установено в Съюза, което се счита за оператор съгласно член 7 от Регламента относно обезлесяването, подлежи на задълженията на „операторите нагоре по веригата“ (за повече информация, вж. ЧЗВ 3.1. И 5.1.). Член 5 от Регламента относно обезлесяването не се прилага за първото лице, установено в Съюза; Както е посочено в съображение 30, целта на член 7 от Регламента относно обезлесяването е във всяка верига на доставки в Съюза да има оператор, който е установен в Съюза, и от когото може да се търси отговорност при неизпълнение на задълженията по този регламент.

Пример:
Дружество А, което не е установено в ЕС, внася и допуска за свободно обращение какао на зърна, което е съответен продукт. Дружество А доставя какаови зърна на дружество Б, установено в ЕС, което произвежда и продава шоколад.
Дружеството А е оператор, който не е установен в ЕС, и трябва да извърши надлежна проверка и да подаде ДНП в информационната система. Вследствие на член 7 от Регламента относно обезлесяването установеното в ЕС дружество Б е оператор и също е задължено да извърши надлежна проверка и да подаде ДНП.

Операторите, които не са установени в ЕС, ще имат достъп до информационната система само ако разполагат с валиден EORI номер, издаден от държава — членка на ЕС, или от Обединеното кралство по отношение на Северна Ирландия (XI), тъй като само в този случай ще трябва да предоставят декларация за надлежна проверка или опростена декларация преди подаване на митническа декларация. Те ще имат достъп до системата в ролята на оператори, а не на упълномощени представители, тъй като съгласно член 2, точка 22 от Регламента относно обезлесяването в Съюза трябва да е установен упълномощен представител.

Член 7 от Регламента относно обезлесяването се прилага в случая на група от дружества, състояща се от множество юридически лица, установени както в ЕС, така и извън него. И двамата членове на групата от дружества могат да изберат да ползват услугите на упълномощен представител за подаване на ДНП съгласно член 6 от Регламента относно обезлесяването.

За първото дружество, установено в Съюза, не се прилагат задължения по член 7 от Регламента относно обезлесяването, ако то не пуска или предоставя на пазара съответния продукт (**пример**: Дружество B, което не е установено в ЕС, внася и допуска за свободно обращение кафе на зърна — съответен продукт — като извършва надлежна проверка и подава ДНП. Впоследствие дружество B доставя кафето на зърна на установеното в ЕС дружество Г, което ги пече и ги използва за приготвяне на сладкиши с кафе (несъответен продукт). Тъй като дружество Г не пуска или предоставя съответен продукт на пазара на ЕС, то не попада в приложното поле на член 7 от Регламента относно обезлесяването и следователно няма задължения по силата на този регламент.

В конкретния случай на сделки в областта на електронната търговия по модела дружество — потребител (B2C) (вж. ЧЗВ 3.17—3.19) член 7 от Регламента относно обезлесяването не се прилага по отношение на потребители от ЕС, които закупуват продукти за лична употреба от държави извън ЕС, тъй като тези потребители не предоставят съответните продукти на пазара на ЕС. Съгласно член 7 от Регламента относно обезлесяването не се изисква наличието на установен в ЕС оператор, когато съответният продукт се доставя на краен потребител. Съгласно член 7 от Регламента относно обезлесяването, ако установено в ЕС физическо или юридическо лице предоставя съответните продукти на пазара на ЕС, след като съответните продукти са били пуснати на пазара от лице, установено извън ЕС, тогава се изисква това лице да се счита за оператор съгласно регламента.

3.8. Може ли едно и също лице да бъде едновременно оператор и оператор по-надолу по веригата по отношение на един и същ продукт в една и съща верига на доставки? (НОВ ТЕКСТ)

В общи линии е възможно един правен субект да отговаря едновременно на определението за оператор и за оператор надолу по веригата в една и съща верига на доставки: когато даден субект пусне продукт на пазара и след това го преработи в производен съответен продукт, който също пуска на пазара, то може да изпълнява едновременно ролята на оператор (нагоре по веригата) и на първи оператор надолу по

веригата. В този случай правният субект не е длъжен да съобщава референтния номер съгласно член 4, параграф 7 от Регламента относно обезлесяването, ако производният продукт се доставя на друг оператор надолу по веригата или търговец.

Пример 1: Дружество А внася дървен материал (код по ХС 4403, съответен продукт) и, в рамките на същия правен субект, използва този дървен материал за производството на нарязан дървен материал (код по ХС 4407, съответен продукт), който след това продава на производителя на мебели Б.

В дадения пример това означава, че дружество А трябва да извърши надлежна проверка и да подаде декларация за надлежна проверка (ДНП) преди вноса на дървения материал. След това дружество А преработва дървения материал, за който вече е издадена ДНП, в нарязан дървен материал. При продажбата на нарязан дървен материал, произведен от преработена суровина, отговаряща на изискванията на Регламента относно обезлесяването, дружество А има ролята на първи оператор надолу по веригата, със задължението да събира референтния номер съгласно член 5, параграф 3, буква а) от Регламента относно обезлесяването. Тъй като и двете функции се съчетават в рамките на един и същ правен субект, референтните номера или идентификаторите на декларациите вече са налични, за да се изпълни задължението за събиране и съхраняване съгласно член 5, параграф 3, буква а) от Регламента относно обезлесяването. При продажбата на нарязания дървен материал на производителя на мебели Б, дружество А не е задължено да предоставя референтния номер на своята ДНП за внос.

Същото важи (т.е. дружество А не трябва да съобщава референтния номер на ДНП), ако дружество А използва както внесен дървен материал, така и дървен материал, произведен на местно равнище от отделен правен субект, за производството на нарязания дървен материал, който продава; и в двата случая дружество А би поело ролята на оператор надолу по веригата при продажбата на нарязан дървен материал, без да е длъжно да предоставя референтни номера на своите клиенти.

Ако, от друга страна, дружество А използва дървен материал (код по ХС 4403, съответен продукт), отгледан и добит от него, за производството на нарязан дървен материал, който продава, дружество А ще се счита за оператор (нагоре по веригата) по отношение на нарязания дървен материал: Дружество А трябва да извърши надлежна проверка и да подаде ДНП (или ОД) в момента на първото пускане на пазара, което в този случай се случва при продажбата на нарязания дървен материал (вж. ЧЗВ 5.20. относно момента на пускане на пазара). Дружество А трябва да съобщи референтния номер (или идентификатора на декларацията) на нарязания дървен материал на следващия участник във веригата на доставки, ако този участник е оператор надолу по веригата или търговец, който има задължението да събира референтния номер или идентификатора на декларацията (член 4, параграф 7 и член 5, параграф 3, буква а) от Регламента относно обезлесяването). В този случай дружество А не изпълнява двойна функция. Дружество А може свободно да избере как да сподели референтния номер или идентификатора на декларацията (той може например да бъде посочен във фактурата, в електронно писмо или в друга документация, придружаваща продукта, но са възможни и други начини).

Случай на „двойна роля“ може да се приложи и в следния пример:

Пример 2: дружество В внася дървен материал (код по ХС 4403, съответният продукт) и го използва заедно с дървен материал, отгледан и добит от самата нея, за производството на нарязан дървен материал (код по ХС 4407, съответният продукт). То продава нарязания дървен материал на производителя на мебели Г.

В този случай дружество В би се считало за оператор (от предходния етап) по отношение на нарязания дървен материал, доколкото той е произведен от дървен материал, добит на местно равнище. Дружество В трябва да извърши надлежна проверка и да представи декларация за надлежна проверка (или ОД) при първото пускане на пазара, което в случая с веригата на доставка на дървен материал на вътрешния пазар става при продажбата на нарязания дървен материал, а за вноса на дървен материал — при допускането му за свободно обращение на митницата. Дружество В трябва да съобщи референтния номер (или идентификатора на декларацията) на нарязания дървен материал на производителя на мебели Г, който е оператор надолу по веригата (член 4, параграф 7, член 5, параграф 3, буква а) от Регламента относно обезлесяването). Дружество В не е задължено да съобщава референтния номер на ДНП на внесената дървесина за производителя на мебели Г.

При наличието на множество сделки в рамките на една група от дружества всяко юридическо лице от групата се разглежда поотделно, което означава, че първият оператор надолу по веригата или търговец може да бъде член на тази група.

3.9. Организациите, които не са МСП и продават на потребители (организации за търговия на дребно), класифицират ли се като търговци? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Организация на търговец на дребно може да се квалифицира като „оператор“, като „оператор надолу по веригата“ или като „търговец“ съгласно регламента, в зависимост от конкретните ситуации.

3.10. Кой е МСП съгласно Регламента относно обезлесяването? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Съгласно член 2, точка 30 от Регламента относно обезлесяването „малки и средни предприятия“ или „МСП“ означава микро-, малки и средни **предприятия**, независимо от правната им форма, по смисъла на член 3, параграф 1, член 3, параграф 2, първа алинея, и член 3, параграф 3 от Директива 2013/34/ЕС (Директивата за счетоводството“). Праговете, посочени в член 3, параграфи 5 и 6 от Директива 2013/34/ЕС за малки, средни и големи **групи**, не се отнасят за определението на МСП съгласно Регламента относно обезлесяването. Препоръката на Комисията (от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия (С(2003) 1422) също не е приложима по отношение на Регламента относно обезлесяването.

Директива 2013/34/ЕС за счетоводството, изменена с Делегирана директива (ЕС) 2023/2775 на Комисията, гласи, че **средни предприятия** „са предприятия, които не са микропредприятия или малки предприятия, и които към датите на балансите си не надхвърлят праговете по най-малко два от следните три показателя: а) баланс: 25 000

000 евро; б) нетен оборот: 50 000 000 евро; в) среден брой на служителите през финансовата година: 250.“

Следва обаче да се отбележи, че за целите на член 38, параграф 3 от Регламента относно обезлесяването и отложеното влизането в сила на Регламента до 30 юни 2027 г. е от решаващо значение за това дали даден оператор е бил учреден като микропредприятие или малко предприятие до 31 декември 2024 г. Това зависи от праговете за размер, които са били в сила към тази дата, и е независимо от правната форма на дружеството.

3.10.1 Аз съм дружество и нямам задължение да предоставям ДНП. Могат ли дружествата, на които доставям продукти, да изискват от мен да предоставя ДНП? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Няма правно задължение за нито един оператор надолу по веригата или търговец да подава ДНП, а информационната система не предвижда и техническа възможност за това.

3.10.2 Мога ли да подам ДНП/опростена декларация за продукт, който се пуска на пазара в трета държава и впоследствие ще бъде внесен в ЕС? (НОВ ТЕКСТ)

Информационната система по Регламента относно обезлесяването представлява хранилище на изявления и декларации за продукти, които се пускат на пазара в ЕС или се изнасят от него. Само операторите (нагоре по веригата), т.е. вносителите и първичните производители, които пускат продуктите си директно на пазара на ЕС, са задължени да представят декларации за надлежна проверка или опростени декларации. От друга страна, лицата, които пускат съответните продукти на пазар, различен от пазара на ЕС, не са задължени да взаимодействат с информационната система по Регламента относно обезлесяването. Системата не служи като регистър за продукти, които се продават или преминават през по-нататъшна преработка извън ЕС.

3.11. Кой носи отговорност, ако даден продукт не отговаря на изискванията на член 3 от Регламента относно обезлесяването? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Всички оператори продължават да носят отговорност за съответствието на съответния продукт, който пускат на пазара на ЕС или изнасят (член 4, параграф 3 от Регламента относно обезлесяването). В случай на несъответствие операторите трябва да се въздържат от пускането на продукта на пазара или от износа му и незабавно информират компетентните органи, както и операторите надолу по веригата и търговците, на които са доставили съответния продукт (член 4, параграф 4, буква а) и параграф 5 от Регламента относно обезлесяването).

Операторите надолу по веригата и търговците разполагат с информация и, в случай че не става въпрос за МСП и при основателна загриженост, са задължени да извършат проверка съгласно член 5, параграфи 5 и 6 от Регламента относно обезлесяването.

3.12. Кой е операторът в случай на маркирани за сеч дървета или права за добив? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Маркираните за сеч дървета сами по себе си не попадат в приложното поле на Регламента. В зависимост от подробните договорни споразумения „операторът“ в момента на добива може да бъде собственикът на гората или дружеството, което има право да добива съответни продукти, в зависимост от това кой пуска съответния продукт на пазара на ЕС или го изнася от ЕС. В случай че лице сключи договор, с който упълномощава другата страна по договора да добива дървен материал, страната по договора, извършваща добива, се счита за оператор, ако пряко и автоматично става собственик на добитите трупи чрез самия акт на дърводобива. Случаят не е такъв, когато приложимото национално законодателство или договорът предвиждат, че физическото или юридическото лице прехвърля правото на собственост на другата страна по договора след добива (за справка вж. по аналогия решение C-370/23 на Съда от 21 ноември 2024 г.).

3.13. Как се прилага Регламентът за групи от дружества? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Задълженията за надлежна проверка се отнасят за „лица“ в съответствие с член 2, точка 20 от Регламента относно обезлесяването, независимо дали са членове на група от дружества или не.

Дъщерните предприятия от една група, както всеки правен субект, трябва да определят дали предприятието им е МСП или не въз основа на Директива 2013/34/ЕС (вж. ЧЗВ 3.10.). Решаващи са балансът, нетният оборот и броят на служителите на отделния правен субект, а не на цялата група.

Поради тази причина всеки субект, който отговаря на определението за оператор, оператор надолу по веригата, който не е МСП, или търговец, който не е МСП, трябва да създаде в информационната система отделен и индивидуален профил за своя икономически оператор. В системата не е позволено един профил с ролята на оператор или оператор или търговец надолу по веригата да представлява няколко дружества или да се създава профил на икономически оператор за група дружества с няколко дружества ползватели.

Съгласно член 6 от Регламента относно обезлесяването обаче операторите може да възложат на упълномощен представител да предоставя и управлява декларациите за надлежна проверка (или, ако е приложимо, опростените декларации). Следователно групите от дружества може да определят един от своите членове за упълномощен представител, който да предоставя декларации за надлежна проверка от името на всички членове на групата. Упълномощеният представител може да използва един профил за подаване и управление на ДНП или ОД от името на всички субекти, които представлява. Упълномощеният представител трябва да е установен в Съюза в съответствие с член 2, точка 22 от Регламента относно обезлесяването. Важно е да се отбележи, че отделният оператор продължава да носи правна отговорност за спазването на Регламента.

За подробности относно регистрацията в информационната система, моля, вж. ръководството за потребителя относно Регламента относно обезлесяването[5].

3.14. Кой е оператор или търговец, когато едно дружество сключва договор с друго дружество за предоставяне на съответни продукти, свързани с търговската му дейност? Например закусвалня на място, малък магазин или щанд, разположен до основния търговски обект. (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

В зависимост от подробните договорни споразумения дружеството, отговорно за доставката на съответните продукти, които ще се използват в закусвалнята, малкия магазин, щанда и т.н. (предоставящо съответен продукт на пазара на ЕС), е отговорно за съответствието с Регламента относно обезлесяването. Задълженията на дружеството ще зависят от неговия размер и мястото му във веригата на доставки.

Например:

1) Изпълнител В е дружество, което е МСП, което съгласно договорното си споразумение със супермаркет Б отговаря за закупуването (от производител от ЕС) и доставката на шоколад (код по ХС 1806) на клиентите в магазините на супермаркет Б. В този случай изпълнител В е търговец от сектора на МСП, за когото важат единствено задълженията по член 5, параграфи 1, 3—5 и 7 от Регламента относно обезлесяването. В не подлежи на изисквания за надлежна проверка и не носи отговорност за съответствието на шоколада с изискванията на Регламента относно обезлесяването.
2) Изпълнител А управлява ресторанти на място от името на супермаркет Б от ЕС, който не е МСП. Изпълнител А не е МСП и съгласно договорното си споразумение със супермаркет Б отговаря за закупуването и доставката на шоколад (код по ХС 1806) в ресторант на място в обекта на супермаркет Б. Изпълнител А закупува шоколада от производител от ЕС, така че в тази ситуация изпълнител А е търговец, който не е МСП, и който подлежи на задълженията по член 5 от Регламента относно обезлесяването. Изпълнител А не носи отговорност за съответствието на шоколада с Регламента относно обезлесяването, но трябва да потвърди, че е извършена надлежна проверка за шоколада в случай на основателна загриженост (член 5, параграф 7 от Регламента относно обезлесяването).
3) Изпълнител Г е дружество, което не е МСП и управлява щандове за захарни изделия в магазините на супермаркет Б. Захарните изделия включват шоколад (код по ХС 1806). Съгласно договорните им споразумения супермаркет Б купува шоколадовите блокчета от производител в трета държава, а изпълнител Г само продава шоколадовите блокчета от името на супермаркет Б, без да ги притежава. В тази ситуация супермаркет Б е оператор, отговорен за извършването на надлежна проверка за шоколадовите блокчета и за подаването на ДНП за всяка

[5] Ръководството за потребителя е на разположение на адрес: https://green-business.ec.europa.eu/deforestation-regulation-implementation/information-system-deforestation-regulation_en#training-and-user-manuals.

партида шоколадови блокчета. Изпълнител Г не носи отговорност за съответствието на шоколада с Регламента относно обезлесяването.

Изпълнението на задълженията по Регламента относно обезлесяването се изисква само когато доставените продукти попадат в приложното поле на Регламента (ЧЗВ 5.13). Продуктите, които не попадат в приложното поле, дори ако съдържат компоненти или елементи, произведени от стоки, попадащи в приложното поле, не подлежат на изискванията на Регламента (ЧЗВ 2.1). Примери за такива продукти, които не попадат в приложното поле и може да бъдат доставяни от изпълнителите, са колбаси и подобни месни заготовки от едър рогат добитък (код по ХС 1601), хлебарски, тестени, сладкарски или бисквитени изделия, дори с прибавка на какао (код под ХС 1905 90) или полуготови храни на основата на кафе, като напитки от кафе (код по ХС 2202 99).

3.15. Как са разграничени ролите на „упълномощения представител“ съгласно член 6 от Регламента относно обезлесяването и „митническия представител“ съгласно член 18 от Регламент (ЕС) 952/2013 (МКС)?

Двете роли са отделни:

- „упълномощеният представител“ съгласно член 6 от Регламента относно обезлесяването има за задача да подава ДНП в информационната система от името на оператора. Тази роля се отнася само до задължението по член 4 от Регламента относно обезлесяването;
- „митнически представител“ по смисъла на член 18 от МКС е лице, на което е възложено да подаде митническа декларация от името на друго лице. Тази роля се отнася само до митническите задължения съгласно МКС.

Възможно е дадено дружество да предлага както услуги като „упълномощен представител“, така и като „митнически представител“, но и двете роли изискват две отделни и ясно различими правомощия и предполагат две отделни групи от отговорности съгласно всяка съответна разпоредба.

Независимо от обстоятелствата (дали са определени и като „упълномощени представители“ съгласно член 6 от Регламента относно обезлесяването или не), митническите представители никога не са „оператори“ по смисъла на този регламент, тъй като те не пускат на пазара и не изнасят съответни продукти.

3.16. Какво означава изразът които „не са предназначени пряко за лична употреба или потребление в рамките на митническата територия на Съюза“ в определението по член 2, точка 38 от Регламента относно обезлесяването? (НОВ ТЕКСТ)

Регламентът относно обезлесяването се прилага за „продукти, предназначени за пускане на пазара на Съюза“ „в процеса на търговска дейност“**, независимо дали клиентът на тази търговска дейност е предприятие (B2B) или физическо лице (B2C).**

Това означава, че продуктите, „предназначени за лична употреба или потребление в рамките на митническата територия на Съюза“ (т.е. C2C: (от потребител към потребител)

не попадат в приложното поле на Регламента относно обезлесяването. Примери за такова частно използване/потребление са:

- лице, което внася съответни стоки след почивка извън ЕС за лична употреба или потребление, в разумни количества за лична употреба и следователно не за препродажба.
- Лице от трета държава, което изпраща стоки на лице в ЕС (например, пратки между роднини).

При всички доставки на съответните продукти, предназначени за пускане на пазара на Съюза, компетентните органи по Регламента относно обезлесяването и митническите органи могат да проверяват дали продуктите са предназначени за лична употреба или потребление и следователно са изключени от приложното поле на Регламента относно обезлесяването съгласно член 2, точка 38 от същия регламент.

Тази преценка се прави за всеки отделен случай, в зависимост от конкретните обстоятелства, като например количествата на съответните продукти и честотата на подобно частно ползване[6].

3.17. Прилага ли се Регламентът относно обезлесяването към доставки, извършвани в рамките на онлайн продажби (електронна търговия) или други продажби от разстояние? (НОВ ТЕКСТ)

Регламентът относно обезлесяването се прилага по отношение на всички съответни продукти, доставяни „в процеса на търговска дейност“, което включва онлайн продажби или продажби от разстояние. Няма значение дали продуктите се доставят на друго предприятие (B2B) или на потребител (B2C), тъй като всяко „доставяне“ „в процеса на търговска дейност“ попада в приложното поле на Регламента относно обезлесяването (вж. член 2, точка 19 от Регламента относно обезлесяването).

Същото важи и за продуктите, които се въвеждат на пазара на ЕС (внос): Регламентът относно обезлесяването се прилага по отношение на всички допускания за свободно обращение на съответните продукти, освен когато съответните продукти не се доставят в хода на търговска дейност, а са предназначени единствено за частна употреба или консумация в рамките на митническата територия на Съюза (C2C — вж. предишния въпрос).

Същата логика се прилага и за износа (вж. ЧЗВ 5.6.1).

[6] За по-пълен преглед на митническите аспекти вж. МКС —Насоки — Европейска комисия.

3.18. Какви са задълженията на дружествата, като например онлайн дистрибутори и търговци на дребно, които доставят съответните продукти на клиенти в ЕС в рамките на онлайн доставки от типа B2B или B2C? Какви са задълженията на онлайн пазарите? (НОВ ТЕКСТ)

Дружествата, които доставят съответните продукти на клиенти в ЕС (независимо дали става дума за предприятия или потребители) чрез онлайн продажби, могат да бъдат оператори, оператори надолу по веригата или търговци съгласно Регламента относно обезлесяването, в зависимост от конкретната им роля във веригата на доставки. „Операторът“, „операторът надолу по веригата“ или „търговецът“ по смисъла на Регламента относно обезлесяването, е лицето, което действително доставя съответните продукти на пазара на ЕС.

Ако дадено дружество внася, т.е. допуска за свободно обращение, съответен продукт в изпълнение на договор за онлайн продажба в процеса на търговска дейност, то се счита за оператор за целите на Регламента относно обезлесяването, независимо дали е установена в ЕС или не (вж. ЧЗВ 3.7 във връзка с правилата, приложими по отношение на оператори, установени извън ЕС).

Онлайн дистрибуторите и търговците на дребно следователно могат да бъдат i) оператори, ако внасят, т.е. допускат за свободно обращение, в ЕС или продават съответен продукт, който не е бил пуснат на пазара на ЕС предварително, ii) оператори надолу по веригата, ако внасят повторно или продават съответен продукт, произведен от друг съответен продукт, който е обхванат от декларация за надлежна проверка или опростена декларация, или ii) търговци, ако продават съответен продукт онлайн, който вече е бил пуснат на пазара от друго лице.

Онлайн пазарите са онлайн платформи по смисъла на член 3, буква и) от Регламент (ЕС) 2022/2065, които позволяват на потребителите да сключват договори от разстояние. Доколкото доставчикът на онлайн пазара само улеснява сключването на договор за онлайн продажба между две други страни и не се намесва в самото доставяне на продукта до клиента, онлайн пазарът е просто доставчик на посреднически услуги, който няма никакви задължения съгласно Регламента относно обезлесяването. Когато даден доставчик предлага различни функции (от една страна, сам продава съответния продукт или предлага услуги, насочени към доставката на продукти, а от друга страна, действа като онлайн пазар, позволяващ на други оператори, оператори надолу по веригата или търговци да продават своите съответни продукти), решението дали доставчикът е оператор, оператор надолу по веригата или търговец съгласно Регламента относно обезлесяването или доставчик на посреднически услуги трябва да се взема за всеки отделен случай, като се вземат предвид конкретните му функции при доставката на въпросната индивидуална продажба (например доставчиците на услуги по изпълнение на поръчки обикновено всъщност „доставят“ продукта на клиента).

Каквито и да са обстоятелствата, винаги има оператор, оператор надолу по веригата или търговец, който действително доставя продукта на клиента. Както беше обяснено по-горе, в зависимост от конкретните обстоятелства на доставката операторът, операторът надолу по веригата или търговецът може да бъде или лицето, което предлага продукта за продажба (производител, дистрибутор, търговец на дребно), онлайн платформата по отношение на конкретните услуги, които предоставя и които надхвърлят ролята ѝ на посредник, или отделен доставчик на услуги по изпълнение на поръчки, ако такъв присъства във веригата на доставка. Всички тези участници се насърчават да определят и изяснят своите отговорности с оглед на съответната им роля във веригата на доставки.

3.19. Може ли потребителят да бъде „оператор“ при внос, осъществен в контекста на онлайн продажбите от предприятие на потребител (B2C) (електронна търговия) или други продажби от разстояние? (НОВ ТЕКСТ)

Както беше обяснено в предишния ЧЗВ, „операторът“ по смисъла на Регламента относно обезлесяването означава лицето, което в процеса на търговска дейност пуска на пазара на ЕС или изнася от него съответни продукти. В контекста на онлайн продажбите или другите продажби от разстояние, това кой е операторът може да варира в зависимост от бизнес модела, както и от ролята и отговорността на участниците, които се включват в доставянето на съответния продукт в процеса на търговската дейност. Оператор по смисъла на Регламента относно обезлесяването може да бъде всеки, независимо дали е установен в ЕС или не (вж. ЧЗВ 3.7): производители, търговци, вносители, онлайн търговци или доставчици на услуги по изпълнение на поръчки, когато те действително доставят продуктите на потребители в ЕС (вж. също предишния въпрос).

В тази връзка потребител от ЕС (т.е. физическо лице, което действа за цели, които не са свързани с неговата търговска, стопанска, занаятчийска или професионална дейност) никога не се счита за оператор по смисъла на Регламента относно обезлесяването, когато закупува съответен продукт от онлайн сайт, предлагащ продукти в ЕС, дори ако е посочен в митническата декларация като „вносител“. Пускането на съответния продукт на пазара на ЕС не се извършва от крайния потребител, а от юридическото или физическото лице, което действително доставя съответния продукт на посочения потребител.

3.20. Може ли кооперация или сдружение да подава опростени декларации или ДНП вместо своите членове? (НОВ ТЕКСТ)

В зависимост от обстоятелствата кооперацията или сдружението може да подава декларации както от свое име, така и от името на своите членове.

Вариант 1 ако самата(самото) кооперация/сдружение произвежда съответни продукти, които пуска на пазара на ЕС (например при продажба на дървен материал, набелязан за сеч, вж. ЧЗВ 3.12), то по смисъла на Регламента относно обезлесяването тя(то) може да отговаря на критериите за оператор. Поради това кооперацията/сдружението, а не

нейните(неговите) членове, може да подаде една единствена ДНП или, ако отговаря на определението за ММПО — една единствена опростена декларация. За повече информация относно условията, при които кооперация/сдружение може да отговаря на изискванията за ММПО, вж въпрос 3.22 от ЧЗВ.

Вариант 2 ако кооперацията/сдружението желае да подкрепи своите членове, които отговарят на изискванията за оператори, тя(той може да действа като упълномощен представител на своите членове и да подава ДНП или опростени декларации от тяхно име, вж. член 6 от Регламента относно обезлесяването. За да може да действа като упълномощен представител, кооперацията/сдружението трябва да е регистрирана(о) в ЕС.

За ММПО, чиято информация е предоставена съгласно член 4а, параграф 4 от Регламента относно обезлесяването, не се изисква опростена декларация.

3.21. Кой субект се счита за микро или малък първичен оператор (ММПО)? (НОВ ТЕКСТ)

ММПО е подкатегория оператори с опростени задължения за докладване. По принцип те се подчиняват на разпоредбите за операторите (например член 4, параграф 1 от Регламента относно обезлесяването), освен ако в регламента не е предвидено друго.

За да се определи като микро или малък първичен оператор, дружеството трябва да отговаря на следните четири изисквания:

а) да бъде физическо лице или микро или малко предприятие (съгласно праговете, определени в Директивата за счетоводството)

Микро или малък първичен оператор е или физическо лице, или микро или малко предприятие, оценено въз основа на праговете, посочени в Директива 2013/34/ЕС. За повече информация относно праговете за размера, моля вж. въпрос 3.10 от ЧЗВ.

б) да е установено в държава с нисък риск

Когато става въпрос за физическо лице, основното място, а в случай на юридическо лице или сдружение на лица — регистрираният офис, централното управление или основната постоянно установена стопанска дейност (което е приложимо) трябва да се намира в държава с нисък риск.

в) да пуска директно на пазара на ЕС или да изнася

За да отговаря на изискванията за ММПО, дадено лице трябва да пуска директно на пазара на ЕС или да изнася съответни продукти. Това означава, че първичните производители, установени извън ЕС, не попадат в обхвата на това определение, в случай че доставят продукти на посредници извън ЕС, които след това пускат продуктите на пазара на ЕС. Първичните производители извън ЕС, които не пускат продукти на пазара на ЕС, нямат правни задължения съгласно регламента.

г) операторът да предлага продукти, които сам е произвел (в смисъл, че сам е отгледал, добил, получил или отглеждал продукта на свои парцели или в свои животновъдни обекти) в държавата по установяване

И накрая, даден оператор се класифицира като ММПО само ако пуска на пазара на ЕС продукти, които сам е произвел. Под „произвел“ се разбира отгледал, добил, получил или отглеждал продуктите на парцели или животновъдни обекти — тоест операторът трябва да бъде първичен производител.

Макар че производството често се осъществява от (или от името на) собственика на даден парцел или животновъден обект, съществуват и случаи, когато в действителност производството се извършва от друг субект, който може да бъде считан за оператор. Такъв е случаят, когато даден субект пряко и автоматично става собственик на съответните продукти чрез самия акт на производство (например чрез отсичане на дървета). Случаят не е такъв, когато в приложимото национално право или в договора се предвижда, че физическото или юридическото лице прехвърля след производството правото на собственост на другата страна по договора (вж. ЧЗВ 3.12). В случаите, когато операторът и собственикът на земята не са едно и също лице, размерът на оператора е определящ за обхвата на задълженията (така че ако дружество, което не е ММПО, се квалифицира като оператор чрез добив, се прилагат задълженията за подаване на ДНП).

3.22. Може ли кооперация или сдружение да се счита за ММПО? (НОВ ТЕКСТ)

Да, но само ако сдружението/кооперацията отговаря на всички елементи от определението за ММПО, както е посочено в член 2, точка 15а от Регламента относно обезлесяването. Наред с другото сдружението/кооперацията ще трябва да пуска на пазара на ЕС продукти, които само(а) е произвело(а). Както е посочено в предишните ЧЗВ, има случаи, когато за оператор може да се счита не собственикът на земята, а субектът, осъществяващ производството, който може да бъде сдружение/кооперация; а именно когато даден субект пряко и автоматично става собственик на съответните продукти чрез самия акт на производство (например чрез отсичане на дървета). Случаят не е такъв, когато в приложимото национално право или в договора се предвижда, че физическото или юридическото лице прехвърля след производството правото на собственост на другата страна по договора (вж. ЧЗВ 3.12).

В случаите когато операторът и собственикът на земята не са едно и също лице, размерът на оператора, а не на собственика на земята, е определящ за обхвата на задълженията (така че ако чрез добива като оператор се квалифицира дружество, което не е ММПО, , се прилагат задълженията за подаване на пълна ДНП).

3.23. Може ли физическо или юридическо лице да бъде едновременно ММПО и обикновен „оператор“? (НОВ ТЕКСТ)

Да, това може да се случи, ако физическо или юридическо лице едновременно внася съответни продукти, произведени от друг субект, и пуска на пазара на ЕС съответни продукти, които само е произвело. По отношение на внесените продукти лицето се счита за оператор, а по отношение на продуктите, които самото физическо или юридическо лице е произвело — за ММПО (ако са изпълнени всички елементи на определението, вж. член 2, точка 15а от Регламента относно обезлесяването и ЧЗВ 3.21).

В този случай макар че задължението за извършване на надлежна проверка се отнася за всички продукти, които това лице пуска на пазара, то трябва да подаде ДНП за внесените продукти, а за продуктите, произведени на вътрешния пазар — еднократна опростена декларация.

3.24. Как едно дружество определя размера си и какво се случва, ако той се промени през годините? (НОВ ТЕКСТ)

Критерият за размера на дружеството се прилага за всяка финансова година.

Всяка финансова година дружеството следва да определи класификацията си по размер въз основа на общата балансова стойност на активите, нетния оборот и средния брой на служителите през последната финансова година, за която са налични тези данни. Ако поради правната форма на субекта годишните му финансови отчети не получават одобрение, решаващо значение има последната финансова година. За физически или юридически лица, които по принцип не са задължени да изготвят годишен счетоводен баланс, вж. ЧЗВ 3.26.

Размерът на дружествата може да варира с течение на годините.

Промяна в класификацията по размер обаче настъпва само когато дружеството надхвърли или престане да надхвърля два от трите прага в продължение на **две последователни финансови години**. Това е от значение в случаите, когато промените водят до преминаване на дадено дружество, което отговаря на критериите за МСП, в категорията на дружествата, които не са МСП, или обратното, както и в случаите, когато физическо или юридическо лице, което отговаря на критериите за ММПО, надхвърли праговете за ММПО или обратното.

По отношение на ММПО трябва да се разграничат два сценария:

Сценарий 1: стопанството на земеделския стопанин А, което към момента на влизане в сила на Регламента относно обезлесяването е класифицирано като ММПО, престава да бъде ММПО (и отново става ММПО):

Тъй като към момента на подаване на заявлението по Регламента относно обезлесяването земеделският стопанин А е ММПО, за него важат опростени задължения за докладване. Това означава, че преди първото пускане на пазара на съответните продукти земеделският стопанин А подава еднократна опростена декларация.

Ако земеделският стопанин А надвиши праговете за микро или малки предприятия, определени в Директивата за счетоводството, през две последователни финансови години, през финансовата година, следваща тези, в които праговете са надвишени, земеделският производител А ще бъде обвързан със задължения за подаване на стандартна ДНП. Това означава, че той трябва да подаде ДНП, преди да пусне съответните продукти на пазара през съответната финансова година (за възможността да се декларират няколко продажби в една ДНП, вж. ЧЗВ 5.19).

Ако впоследствие земеделски стопанин А отново бъде класифициран като ММПО, тъй като попада под праговете в продължение на две последователни години, той може, считано от годината след тези две последователни години, отново да използва опростената си декларация (ОД). Възможно е да се наложи актуализиране на ОД, така че да отразява реалното състояние на бизнеса, ако то се е променило (за актуализиране вж. ЧЗВ 3.27).

Сценарий 2: стопанството на земеделския стопанин Б, което към момента на влизане в сила на Регламента относно обезлесяването не е класифицирано като ММПО, става ММПО (и отново спира да бъде ММПО):

Към момента на влизане в сила на Регламента относно обезлесяването, стопанската дейност на земеделския стопанин Б е предмет на задължения за подаване на стандартна ДНП. Това означава, че той трябва да подаде ДНП, преди да пусне съответните продукти на пазара през съответната финансова година (за възможността да се декларират няколко продажби в една ДНП, вж. ЧЗВ 5.19). Ако впоследствие стопанската дейност на Б престане да надвишава съответните прагове в продължение на две последователни години, така че Б да бъде класифициран като ММПО, през годината, следваща тези две последователни години, Б ще трябва да подаде само еднократна опростена декларация. Тази декларация остава в сила, освен ако земеделският стопанин Б не промени стопанската си дейност по начин, който налага изготвянето на нова ДНП (вж. ЧЗВ 3.27 относно актуализиране/подаване на нови декларации). По същия начин, в случай че Б отново надвиши праговете в продължение на две последователни години и престане да бъде ММПО, ОД престава да е достатъчна за доказване на съответствие, като в този случай задълженията за подаване на ДНП се прилагат отново през следващата година.

3.25. Могат ли дружествата да бъдат признати за ММПО, ако част от дейността им, свързана със съответните суровини и продукти, не надвишава съответните прагове? Как се отчитат съответните дейности? (смесена дейност) (НОВО)

Квалификаторът „свързан със съответните стоки и съответните продукти“ има за цел да позволи на дружествата да се възползват от опростените задължения за ММПО, ако могат да докажат, че само част от техните стопански операции е свързана със съответните стоки и съответните продукти. Разпоредбата „свързани със съответните стоки и съответните продукти“ означава, че при определянето на праговете следва да се вземат предвид нетният оборот, броят на служителите и елементите от счетоводния баланса, които логично биха могли да бъдат отнесени към дейността на дружествата, свързана с обработката на съответните стоки или продукти, а не към друга дейност на дружеството.

Управителният и административният персонал, който се занимава с множество дейности, в които дружеството развива дейност, следва да се отчита на пропорционална основа.

За да докаже, че отговаря на определението за ММПО, дадено дружество трябва, при проверка от страна на компетентния орган, да може да представи счетоводни

документи относно структурата на приходите, разходите, отчетността за резултатите или друга документация, която прозрачно разпределя балансовата стойност на активите, нетния оборот и броя на служителите към съответните бизнес сегменти, в които то развива дейност.

Това тълкуване най-добре може да бъде подкрепено с един **пример**:

дружество, което се занимава с преработка и продажба на изделия от дървен материал, предлага и транспортни услуги за метални изделия. То реализира около 70 % от годишния си нетен оборот от преработката и продажбата на изделия от дървен материал, а 30 % — от превоза на метални изделия.

30-те % от превоза на метални изделия няма да бъдат включени при определяне на праговете. Това означава, че за да се определи дали са надвишени или не праговете съгласно Директивата за счетоводството, ще бъдат взети под внимание 70 % от нетния оборот.

Компетентните органи могат да издадат допълнителни насоки относно начина, по който това изискване трябва да се оценява и проверява на национално равнище за националното производство, като се вземат предвид приложимите разпоредби на националното транспониране на Директивата за счетоводството, с изключение на националните прагове за размер (националните прагове за размер не са от значение за определянето на размера съгласно Регламента относно обезлесяването, тъй като той се основава на праговете за размер, предвидени в самата Директива за счетоводството).

3.26. Как дружествата или физическите лица, които не са задължени да изготвят счетоводен баланс, да определят дали са ММПО по Регламента относно обезлесяването? (НОВ ТЕКСТ)

Директивата за счетоводството (транспонирана от държавите членки) се прилага само по отношение на предприятия със съществуващо задължение за съставяне на счетоводен баланс. Макар че за целите на Регламента относно обезлесяването праговете на Директивата за счетоводството се прилагат независимо от правната форма на лицето, което означава, че праговете се прилагат за дружества или за лица, които сами по себе си не са задължени да изготвят счетоводен баланс. Поради това в такъв случай те следва да се стремят да определят балансовата стойност на активите си въз основа на общите разпоредби и принципи, изложени в глави 2 и 3 от Директивата за счетоводството. Земеделските и горските стопани могат да изготвят своя счетоводен баланс, като оценят и изчислят стойността на производствените съоръжения и другите активи, които притежават, и при проверка от страна на компетентния орган да покажат как са изчислили и приложили праговете, определени в Директивата за счетоводството.

Физическите или юридическите лица, които не отговарят на останалите два прага за малки предприятия (т.е. нетният им оборот не надвишава 10 000 000 EUR **и** средният брой на наетите лица през финансовата година не надвишава 50), не са задължени да изготвят счетоводен баланс, тъй като вече могат да се считат за ММПО въз основа на другите два критерия.

Освен това може да се приеме, че физическите лица, които пускат директно на пазара на ЕС продукти, произведени от тях по смисъла на член 2, точка 14 от Регламента относно обезлесяването, и които действат добросъвестно, не достигат праговете. Те не трябва да предприемат допълнителни административни мерки, за да докажат размера си, освен ако не са на път да надхвърлят поне един от праговете, определени в Директивата за счетоводството.

Компетентните органи могат да издадат допълнителни насоки относно начина, по който това изискване трябва да се оценява и проверява на национално равнище, като се вземе предвид националното транспониране на Директивата за счетоводството.

3.27. Кога трябва да актуализирам своята ОД? Има ли случаи, в които трябва да подам нова ОД? (НОВ ТЕКСТ)

В член 4а, параграф 3 от Регламента относно обезлесяването се предвижда, че ММПО „могат да актуализират информацията, съдържаща се в тяхната опростена декларация, след всяка съществена промяна в предоставената от тях информация.“

Това означава, че ако например количеството се промени, ОД може да бъде актуализирана, но това не е задължително.

ММПО трябва обаче да гарантират, че всички продукти, които пускат на пазара, са обхванати от валидна ОД. Това означава, че в случай че даден ММПО промени своята стопанска дейност по начин, който води до пускането на пазара на изцяло нови продукти, трябва да бъде подадена нова ОД, тъй като новите продукти не попадат в обхвата на първоначалната ОД.

Пример: Австрийският земеделски стопанин Ф от години се занимава с отглеждане на соя и говеда. Въз основа на своята непрекъсната дейност той е подал еднократно ОД, когато Регламента относно обезлесяването влиза в сила. Сега Ф желае да закупи съседна гора, за да я стопанисва и да предлага на пазара на ЕС изделия от дървен материал от тази гора. Тъй като изделията от дървен материал, чийто код по ХС се различава от декларирания, не са обхванати от ОД на земеделския стопанин Ф, той трябва да подаде нова ОД за изделията от дървен материал , преди да ги пусне на пазара. Ф може да копира старата си ОД като нова, за да попълни предварително редица полета. Вместо да се подава нова декларация, което се изисква в този случай, е възможно актуализиране на съществуващата ОД.

Пример: Дърводобивно дружество З, което действа като оператор, като добива дървен материал, набелязан за сеч, и го пуска на пазара, извършва дърводобив на различни парцели всяка година. Това включва нови парцели, от които се добива дървен материал след подаването на ОД. Тъй като информацията в ОД на дърводобивното дружество З трябва да бъде точна, тя може да използва функцията за актуализиране, за да поддържа актуална информацията за различните парцели, декларирани в ОД. Освен това операторът З трябва да документира действителните географски местоположения или пощенските адреси на местата, където е добита дървесината, за да може да обоснове

евентуални разминавания между декларираните в ОД парцели, и действителните производствени парцели.

Предоставената в ОД информация трябва да бъде вярна към момента на подаването ѝ и към момента на актуализирането ѝ. Ако компетентните органи установят, че прогнозите или друга информация са били предоставени с цел неправилно класифициране на оператор като ММПО, заобикаляне на изискванията на регламента или възпрепятстване на прилагането му, те могат да предприемат мерки за разследване на такива нарушения на регламента и да наложат санкции.

3.28. В кои случаи ММПО може да използва пощенския си адрес, вместо географското местоположение на парцелите или животновъдните обекти? (НОВ ТЕКСТ)

Микро или малкият първичен оператор може да замени географското местоположение с пощенски адрес, включително собствения си личен адрес, когато той съответства на географското местоположение на съответните парцели или животновъдни обекти. Пощенският адрес може да бъде посочен в обичайните полета за пощенски адрес (улица и номер, пощенски код, град и държава) или чрез кадастрална информация, или чрез друга равностойна информация, позволяваща идентифицирането на парцела или животновъдния обект, където се произвеждат продуктите, пускани на пазара или изнасяни.

Парцел или животновъден обект се счита за „съответен“ по смисъла на съображение 9, ако на това място ММПО произвежда съответните стоки, което означава, че парцелът или животновъдния обект се използва за първично производство по смисъла на член 2, точка 14 от Регламента относно обезлесяването. Когато седалището на ММПО се използва единствено за административни цели, а не за производството на съответните стоки и продукти, то не може да бъде декларирано като парцел или животновъден обект за целите на спазването на изискванията на Регламента относно обезлесяването. По отношение на едрия рогат добитък в точка 3 от приложение III се уточнява, че при веригата на доставки на едър рогат добитък посоченият пощенски адрес или географско местоположение трябва да се отнася за всички обекти, в които се отглежда едър рогат добитък.

3.29. Може ли ММПО да декларира няколко различни продукта в своята опростена декларация (например едър рогат добитък и дървен материал)? (НОВ ТЕКСТ)

Да, това е възможно. Възможно е също така в една декларация да се декларират няколко парцела или животновъдни обекта.

3.30. Как ММПО трябва да декларират своето „еднократното приблизително годишно количество от съответните продукти“ в случаи на нередовно или колебаещо се производство? (НОВ ТЕКСТ)

Пример: собственикът на гора добива в гората си и пуска продуктите от нея на пазара веднъж на всеки 30 години. Той не спазва многогодишен план за добив, в който са

посочени обемите на добива. Резултатите от добива са в размер на 200—400 m3 дървен материал, в зависимост от условията през съответния сезон на добива.

Ако даден оператор пуска на пазара съответните продукти само веднъж на няколко години, без да следва многогодишен план за добив, от значение са само годините, през които съответните продукти действително се е произвеждат, т.е. се е прибирал (така че ако собственикът на гора пуска продукти на пазара само на всеки 30 години, от значение е количеството през годините на продажба на добив, а не през годините между тях, през които не се извършва пускане на пазара).

Освен това, ако в дадена страна се изисква многогодишен план за добив (например 10-годишен план за добив в Чешката република), годишната прогноза може да бъде най-високата годишна прогноза за добив съгласно плана или, ако такава липсва, общото количество за добив, посочено в плана за добив, разделено на броя години (десет години в дадения пример).

Ако операторът няма възможност да основава прогнозата си на многогодишни планове за добив или подобна информация от минали години, той може да я основава на последната година, през която е пускал съответните продукти на пазара при нормални търговски условия.

Ако операторът започне дейността си и не може да се позове на предишната си стопанска дейност, за базова линия при изчислението може да се вземе средната доходност от сравнителен парцел.

Във всички случаи при проверка от компетентния орган операторът трябва да може да обоснове избора на избраната оценка.

°°°°

4. Определения

Тези определения съставляват основата за задълженията на операторите, операторите надолу по веригата и търговците, както и за дейността на компетентните органи в ЕС.

4.1. Какво означава „глобално обезлесяване“?

„Глобално обезлесяване“ означава обезлесяване, което се извършва в световен мащаб (както в ЕС, така и извън него) в съответствие с определението, дадено в член 2 от Регламента относно обезлесяването (т.е. преобразуването на гори за селскостопанско ползване, независимо дали е предизвикано от човека или не).

Обезлесяването и деградацията на горите са сред основните причини за изменението на климата и загубата на биологично разнообразие — двете най-важни глобални екологични предизвикателства на нашето съвремие.

Основната причина за обезлесяването и деградацията на горите в световен мащаб е разрастването на земеделските площи за производство на стоки като соя, говеждо месо, палмово масло, дървен материал, какао, каучук или кафе. Като голяма икономика и потребител на тези стоки, ЕС допринася за обезлесяването и деградацията на горите в световен мащаб. Поради това ЕС поема отговорност да допринася за прекратяването на този процес.

Чрез насърчаване на производството и потреблението на несвързани с обезлесяване стоки и продукти и намаляване на въздействието на ЕС върху глобалното обезлесяване и деградация на горите, се очаква Регламентът да доведе до намаляване на емисиите на парникови газове и загубата на биологично разнообразие, причинени от ЕС.

4.2. Какво означава „парцел“?

„Парцелът“, предмет на географското местоположение съгласно Регламента относно обезлесяването, е определен в член 2, точка 27 като „участък в рамките на един недвижим имот, признат съгласно законите на държавата на производство, който се характеризира с достатъчно еднородни условия, за да позволява оценяването на съвкупно равнище на риска от обезлесяване и деградация на горите, свързан със съответните стоки, произвеждани върху този участък.“ За целите на този регламент основният фактор е да се установи парцелът, използван за производство на стоки, предназначени за пускане на пазара на ЕС — не е необходимо да се изброяват всички парцели, собственост на един и същ собственик, ако някои от тях не се използват за производство на стоки, попадащи в приложното поле на Регламента, или не са предназначени за пускане на пазара на ЕС.

Ако един собственик притежава няколко парцела и пуска на пазара съответни продукти от всички тези парцели, съществува възможност всички въпросни парцели да бъдат декларирани в една ДНП (вж. също ЧЗВ 1.14.).

4.3. На какви критерии трябва да отговаря дървеният материал?

При формулировката на определението за „несвързани с обезлесяване“, дадено в член 2, параграф 13, буква б) („….в случай на съответни продукти, които съдържат или са били произведени от дървен материал…“), дървеният материал е отделен от продуктовия обхват, като се създава впечатлението за „специален случай“ и се повдига въпросът относно приложимостта към дървения материал на критерия „несвързани с обезлесяване“ в член 3, буква а) от Регламента относно обезлесяването. Трябва ли дървеният материал да отговаря едновременно и на критерия за обезлесяването, и на критерия за деградацията на горите, или само за деградацията на горите?

За да бъде в съответствие с изискванията на Регламента, дървеният материал трябва да отговаря и на двата критерия: а) той трябва да е добит от земя, която не е била подложена на обезлесяване след 31 декември 2020 г.; и б) трябва да се добива, без да се предизвиква деградация на горите след 31 декември 2020 г.

4.4. Какви са нивата на добив, които отговарят на изискванията?

Ако през 2022 г. оператор в дърводобива е отсякъл 20 % от гора с покритие от 100 % и е дал възможност на участъка да се възстанови по естествен начин, добитият дървен материал в съответствие ли е с изискванията на Регламента? След 30 години, след като гората се е възстановила, ще може ли да се извърши същата дейност със същото заключение относно съответствието с Регламента?

Съгласно Регламента „деградация на горите“ означава структурни промени в горското покритие под формата на преобразуване на първични гори или естествено възобновяващи се гори в горски плантации или в други залесени земи, както и преобразуване на първични гори в залесени гори (член 2, точка 7).

Това определение обхваща всички категории гори, определени от Организацията на ООН за прехрана и земеделие. Следователно деградацията на горите съгласно Регламента включва преобразуването на определени видове гори в други видове гори или други залесени земи.

Разрешени са различни нива на дърводобив, при условие че това няма да доведе до преобразуване, попадащо в определението за деградация.

4.5. Как следва да се разбира изразът „без да се предизвиква деградация на горите“ в определението за „несвързани с обезлесяване“ за съответни продукти, които съдържат или са били произведени от дървен материал?

Съгласно частта от определението за „несвързани с обезлесяване“, която се отнася конкретно до деградацията на горите, се изисква дървеният материал да е „добит от гора, без да се предизвиква деградация на горите след 31 декември 2020 г.“ (член 2, точка 13, буква б) от Регламента относно обезлесяването). Употребата на „предизвиква“ създава причинно-следствена връзка между добива на дървен материал и процеса на деградация на горите.

Това отразява факта, че горите може да бъдат засегнати от други процеси, включително изменение на климата, огнище на болест, пожари и др. Тези потенциални форми на деградация на горите не попадат в приложното поле на Регламента относно обезлесяването; в този регламент се разглежда деградацията на горите, причинена от горскостопанските дейности, свързани с добива на дървен материал и последващото възобновяване на горите.

Съответните продукти няма да отговарят на изискванията на Регламента, ако са произведени от дървен материал, добит от район, в който са се извършвали дейности по дърводобив, предизвикали деградация на горите. За да преценят дали съществува риск добивът да предизвика деградация на горите, операторите могат да вземат предвид всички налични към датата на добива данни и информация, като на първо място законодателството на държавата в областта на управлението на горите, плановете за управление на горите, но освен това и плановете за повторно залесяване и планираните дейности след добива, плановете за възстановяване и опазване, други видове планове, процедури за управление и т.н.

Ако състоянието на деградация на гората се задържи във времето, всяка бъдеща дърводобивна дейност на парцел, където операции по дърводобив са предизвикали деградация на гората след 31 декември 2020 г., няма да се счита за „несвързана с обезлесяване“ и съответните продукти няма да могат да бъдат пускани на пазара. И обратно, ако в бъдеще гората се възобнови и нейното състояние премине в категория гора, която първоначално не би могла да се класифицира под определението за деградация на горите, тогава дървеният материал, добит при нови дейности по дърводобив на този парцел, може да се счита за „несвързан с обезлесяване“.

4.6. Как се оценява дали дадено изделие от дървен материал е несвързано с обезлесяване и какъв е съответният период, който се взема под внимание?

Съгласно Регламента „деградация на горите“ означава структурни промени в горското покритие под формата на преобразуване на първични гори или естествено възобновяващи се гори в горски плантации или в други залесени земи, както и преобразуване на първични гори в залесени гори (член 2, точка 7).

„Деградация на горите“ означава: структурни промени в горското покритие под формата на преобразуване на:				
1) девствени гори в			2) естествено възобновяващи се гори в	
а) залесени гори	б) горски плантации	в) други залесени земи	а) горски плантации	б) други залесени земи

За да спазят частта от определението за „липса на връзка с обезлесяване“ по отношение на деградацията на горите, операторите ще трябва да установят дали видът на гората до 31 декември 2020 г. включително е бил първична гора или естествено възобновяваща се гора (двата вида гори, за които се прилага определението за „деградация на горите“), след което да оценят дали горските дейности, свързани с дърводобива, както и планираните дейности след дърводобива, биха могли да причинят или да доведат до (да предизвикат) преобразуване, или вече са причинили преобразуване, в друг вид гора, което представлява „деградация на горите“.

Важно е да се вземе предвид съответното законодателство на държавата в областта на управлението на горите, включително плановете за устойчиво управление на горите или правната рамка за устойчив добив, както и информацията и данните за състоянието на гората преди добива, режима на добив и неговото евентуално въздействие, мерките за възобновяване, други планирани мерки за защита и възстановяване на горите, както и друга информация, свързана с критериите за оценка на риска, подробно описани в член 10 от Регламента относно обезлесяването. Това може да включва официални документи, издадени от горските власти, в които се определят задълженията и условията за повторното залесяване, договорни споразумения между страните или друга имаща отношение информация, получена от собственика на земята или негови представители.

Ако са налице доказателства, че дърводобивните дейности може да предизвикат деградация на горите*, то изделието от дървен материал не може да бъде пуснато, предоставено на пазара на ЕС или изнесено от него, освен ако този риск не бъде сведен до нулево или незначително ниво.

Ако към момента на добива не е известно крайното предназначение на парцела (повторно залесяване или преобразуване), съществува риск тези дейности по дърводобив да предизвикат деградация на горите. Следователно посочените изделия от дървен материал не може да бъдат пускани и предоставяни на пазара на ЕС или изнасяни от него, освен ако този риск не бъде сведен до нулево или незначително ниво.

*Ето няколко примера на признаци, че дърводобивните дейности може да предизвикат деградация на горите:

- планове за управление (или друга налична информация), от които е видно, че предложените дейности по дърводобив и възобновяване може да бъдат недостатъчни за предотвратяване на деградацията на горите в съответствие с определенията на Регламента;
- извършените дърводобивни дейности се отклоняват от предложените в плана за устойчиво управление на горите или от разрешените съгласно правната рамка на държавата;
- планът за засаждане и управление на горите след добив изглежда отговаря на критериите за „залесена гора“ или „горска плантация“ в съответствие с определенията в Регламента; или
- планирани мерки за възобновяване (т.е. засаждане или засяване) или липса на такива планирани мерки.

4.7. Може ли изделие от дървен материал да е несвързано с обезлесяване, ако е добито от гора, която е претърпяла структурни промени след 31 декември 2020 г., които не са предизвикани от дейности по дърводобив?

Да, ако деградацията на горите след 2020 г. е предизвикана от други процеси, като изменение на климата, огнище на болест или пожари, които не са свързани с операции по дърводобив или с дейности, свързани с обезлесяване, изделията от дейности по дърводобив на тези парцели все пак може да се считат за несвързани с обезлесяване, при условие че самите операции по дърводобив не предизвикват деградация на горите. В такива случаи е важно да се разполага с достатъчно данни и доказателства, че деградацията на горите между двата периода не е свързана с дърводобива.
Освен това, когато събирането на дървен материал се извършва с цел опазване на горите — например, когато се събира повреден дървен материал след буря или пожар; или при изсичане на заразени дървета с цел предотвратяване на разпространението на вредители и болести, не следва да се счита, че добивът е „предизвикал“ деградацията на гората. В такива случаи е важно да се разполага с достатъчно данни и доказателства за действителната цел на събирането на дървения материал.

4.8. В някои случаи доказателствата, че определени дейности по добив на дървен материал са предизвикали „деградация на горите“ може да станат ясни известно време след пускането или предоставянето или износа на дадено изделие от дървен материал от пазара на Европейския съюз. Носят ли операторите отговорност за събития, които настъпват след предоставянето на декларацията за надлежна проверка?

Ще се считат ли съответните изделия от дървен материал за несвързани с обезлесяване?

Съответните продукти няма да отговарят на изискванията на Регламента, ако са произведени от дървен материал, добит от район, в който в периода преди предоставянето на декларация за надлежна проверка са се извършвали дейности по дърводобив, предизвикали деградация на горите.
С предоставянето на декларацията за надлежна проверка операторът поема отговорност за процеса на надлежна проверка и за съответствието на съответните продукти с член 3, букви а) и б). При този процес операторът следва да вземе предвид цялата имаща отношение информация и всички данни, включително за рисковите фактори, посочени в член 10.

Нарушение на задълженията за надлежна проверка може да бъде констатирано, например, ако частта от надлежната проверка, свързана с оценката на риска, не е била извършена правилно поради пренебрегване на имаща отношение информация или определени критерии, в т.ч. планове за използване на парцела след добива.
Когато се установи, че надлежната проверка не е била извършена правилно, всички оператори или търговци надолу по веригата няма да могат да се позовават на съществуващата декларация за надлежна проверка за съответните продукти.
И обратно, когато надлежната проверка е извършена правилно към дадения момент и съответните продукти отговарят на изискванията при пускането им на пазара, съответствието на съответните продукти — и на производните продукти — няма да се промени въз основа на събития, които са настъпили след пускането на продукта на пазара (или износа му) и които не е можело да бъдат установени като потенциален риск към момента на предоставяне на декларацията за надлежна проверка. Това няма да засегне и статуса на съответствие на оператора.

4.9. Определението за „деградация на горите“ възпрепятства ли целенасоченото засаждане и засяване на дървета, което може да бъде важна практика за защитата и възстановяването на горите? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

В определени видове гори целенасоченото засаждане или засяване може да бъде ефективен и предпочитан метод за възстановяване на горите, включително след природни бедствия (например бури, пожари) или след мерки за справяне с инвазивни чужди видове, вредители или болести, или за насърчаване на възобновяването в неблагоприятни условия, включително бедни почви, суша, слани и/или райони, в които са забележими последиците от изменението на климата. Следователно, макар преобразуването на първични гори или естествено възобновяващи се гори в горски плантации да представлява „деградация на горите“, съгласно Регламента определението за „горски плантации“ не включва „гори, засадени за защита или

възстановяване на екосистеми, както и гори, създадени чрез засаждане или засяване, които при достигане на зрялост приличат или ще заприличат на естествено възобновяващи се гори“.
Логично е това изключение да се отнася и за „залесени гори“, което означава, че горите, които отговарят на характеристиките на „горски плантации“ или „залесени гора“, но отговарят и на критериите за изключване, следва да се считат за „естествено възобновяващи се гори“.

4.10. Как трябва да се прилага разпоредбата относно „дървета, които могат да достигнат тези прагови стойности in situ“?

Как следва да се прилага клаузата „дървета, които могат да достигнат тези прагови стойности in situ“, свързана с височината на дърветата и покритието на короните в определението за „гора“ в член 2, точка 4 от Регламента относно обезлесяването?

Ако дървесната растителност има или се очаква да има покритие на короните, надхвърлящо 10 %, и се състои от дървесни видове с височина или очаквана височина от 5 метра или повече, тя следва да се класифицира като „гора“ въз основа на определението, дадено от Организацията на ООН за прехрана и земеделие. Например младите масиви, които все още не са достигнали, но се очаква да достигнат гъстота на короните от 10 % и височина на дърветата от 5 метра, попадат в обхвата на определението за „гора“, както и временно незалесените площи, където преобладаващото предназначение на площта продължава да бъде гора.

4.11. Кой вид промяна в предназначението на горската земя е в съответствие с Регламента?

Обезлесяването е определено в член 2, точка 3 от **Регламента относно обезлесяването като „преобразуването на гори за селскостопанско ползване“. Има ли друг вид промяна в предназначението на горската земя, която да е в съответствие с Регламента?**

Да, съгласно Регламента обезлесяването се определя като преобразуване на гори за селскостопанско ползване. Преобразуването за други цели, като например градско развитие или инфраструктура, не попада в обхвата на определението за обезлесяване. Например дървен материал от горски район, където дървесината е законно добита за изграждане на път, ще отговаря на изискванията на Регламента.

4.12. Природните бедствия ще се считат ли за обезлесяване?

Определението за „обезлесяване“ в Регламента обхваща преобразуването на гори за селскостопанско ползване, независимо дали е предизвикано от човека или не, което включва ситуации, породени от природни бедствия. Случаят на гора, която е претърпяла пожар и впоследствие е преобразувана в земеделска земя (след крайната дата), ще се приема за „обезлесяване“ съгласно Регламента. В този конкретен случай на оператора ще бъде забранено да се снабдява със стоки от този район, попадащи в приложното поле на Регламента (макар и не поради горския пожар). Обратно, ако на засегнатата гора се даде възможност да се възобнови, това няма да се счита за „обезлесяване“ и

операторът ще може да добива дървен материал от тази гора, след като тя израсне отново.

4.13. Ще бъдат ли включени „други залесени земи“ или други екосистеми?

Регламентът се основава на определението за „гора“, дадено от Организацията на ООН за прехрана и земеделие. Това включва четири милиарда хектара гори — по-голямата част от обитаемата земя, която все още не се използва за селскостопански цели — които обхващат райони, определени като савани, влажни зони и други важни екосистеми съгласно националното законодателство.

Като част от процедурата за преглед, описана в член 34 от Регламента относно обезлесяването, Комисията ще оцени въздействието от разширяването на приложното поле на Регламента, така че да включва „други залесени земи“ и екосистеми, различни от „гори“.

Преобразуването от първични или естествено възобновяващи се гори в горски плантации или в други залесени земи вече е част от определението за „деградация на горите“ и изделията от дървен материал, произхождащи от такава преобразувана земя, не могат да бъдат пускани на пазара на ЕС или изнасяни.

4.14. Счита ли се отглеждането на каучукови насаждения за „използване за селскостопански цели“ по смисъла на Регламента?

Да, отглеждането на каучукови насаждения попада в обхвата на определението за „селскостопански насаждения“ съгласно Регламента, което означава „земя с дървесни масиви в системите за селскостопанско производство, като например овощни насаждения, насаждения от маслодайна палма, маслинови овощни градини и агролесовъдни системи, където културите се отглеждат под покритие от дървесни корони“. Това определение включва всички насаждения на съответни стоки, различни от дървен материал. Селскостопанските насаждения са изключени от определението за „гора“. Това означава, че замяната на гора с каучукови насаждения ще се счита за обезлесяване по смисъла на Регламента.

4.15. Какво представлява „основателна загриженост“ съгласно регламента? (НОВ ТЕКСТ)

„Основателна загриженост“, съгласно определението в член 2, точка 31 от Регламента относно обезлесяването, означава „надлежно мотивирано твърдение, основаващо се на обективна и проверима информация относно неспазването на настоящия регламент, и което може да изисква намесата на компетентните органи“.

1. **От кого и за кого**

Основателна загриженост може да бъде изразена от всяко физическо или юридическо лице съгласно член 31, параграф 1 от Регламента относно обезлесяването. Тя може да бъде изразявана директно пред компетентен орган (член 31 от Регламента относно обезлесяването) или пред оператор, оператор надолу по веригата или търговец във връзка с неговото съответствие (член 4, параграф 5, член 5, параграф 5, член 5, параграф

6 от Регламента относно обезлесяването), който от своя страна трябва да информира компетентните органи за тази основателна загриженост и, ако е приложимо, за всички предприети мерки за намаляване на последиците.

2. Надлежно мотивирано твърдение

Основателната загриженост трябва да бъде „надлежно мотивирана“. Това означава, че тя трябва да бъде обоснована чрез прозрачна, конкретна, логична и защитима поредица от доводи. Получателят следва да може да проследи как е достигнато до констатациите и заключенията, изложени в основателната загриженост. По-специално основателната загриженост трябва да се основава на „обективна и проверима информация“ и, доколкото е възможно, да бъде подкрепено с доказателства, представени като част от твърдението. Тези два елемента (да бъде „надлежно мотивирана“ и да се основава на „обективна и проверима информация“) трябва да бъдат спазени, независимо пред кого се изразява основателната загриженост. Те правят разграничение между основателна загриженост и друга информация, която сочи риск от несъответствие. Освен това трябва да се прави разграничение между начин на действие, общ модел на търговия или обобщен набор от случаи, от една страна, и специфичен набор от случаи, от друга страна, които ясно определят при кой, как и кога се случва възможно неспазване (само последното би се считало за „надлежно обоснована“ основателна загриженост).

В конкретния случай на основателна загриженост, доведена до знанието на оператор, оператор надолу по веригата или търговец, връзката с този конкретен оператор, оператор надолу по веригата или търговец трябва да бъде достатъчно ясна; например, за да се счита за основателна загриженост, не би било достатъчно да се посочат случаи на незаконен добив в държава, от която даден оператор се снабдява, без да се предоставят допълнителни подробности, свързващи тези случаи на незаконосъобразност с дейността на оператора.

Основателна загриженост, доведена до знанието на компетентния орган, може да засяга и няколко оператори, оператори надолу по веригата или търговци.

3. Възможни елементи на основателна загриженост

Основателната загриженост трябва да се отнася до неспазването на конкретни задължения, предвидени в Регламента относно обезлесяването.

Когато заявява основателна загриженост, информиращата страна трябва да включи колкото се може повече от следните елементи:

а. информация (пълно име, адрес, данни за връзка) относно субекта, по отношение на когото е изразена основателна загриженост (оператор/оператор надолу по веригата/търговец), ако такава е известна.

б. Информация за лицето или организацията, изразила основателната загриженост, ако е приложимо (пълно име и данни за връзка), освен ако тази информация не представлява риск или не застрашава по какъвто и да е начин информиращата държава. При изразяване на основателна загриженост пред компетентен орган

държавите членки трябва да предвидят мерки за защита на самоличността на лицето, изразило основателната загриженост — член 31, параграф 4 от Регламента относно обезлесяването.

в. Установяване на предполагаемо нарушение на Регламента относно обезлесяването (например стоки или продукти, които нарушават изискванията за законност или за липса на обезлесяване/липса на ДНП или на опростена декларация)

г. В случай на предполагаема незаконосъобразност — посочване на съответните нормативни актове в държавата на производство, които не са били спазени.

д. Къде и кога се извършва или е било извършено твърдяното нарушение на Регламента относно обезлесяването (район и време на производство).

е. Предметът на твърдяното нарушение на Регламента относно обезлесяването — установяване на конкретни пратки, видове продукти, количество, характеристики и др.

ж. Доказателства за твърдяното нарушение на Регламента относно обезлесяването. Доказателствата могат да бъдат от различен характер, например снимки, доклади, свидетелски показания, информация от източници като публични органи или организации на гражданското общество в ЕС или в трети държави, одити на схеми за сертифициране или за проверка от трети страни и др.

з. Всякаква друга информация, която би могла да бъде полезна за разследването на твърдяното неспазване на Регламента относно обезлесяването.

°°°°

5. Надлежна проверка

5.1. Какви са задълженията ми като оператор? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Като общо правило операторите ще трябва да създадат и поддържат система за надлежна проверка в съответствие с член 12 от Регламента относно обезлесяването. *N.B.: Това задължение не се отнася за операторите надолу по веригата или търговците.*

Извършването на надлежна проверка съгласно Регламента относно обезлесяването се състои от три етапа.

На първия етап операторите ще трябва да събират информацията, посочена в член 9 от Регламента относно обезлесяването, като стока или продукт, които възнамеряват да

пуснат на пазара на ЕС или да го изнесат от него , включително при митнически режими „допускане за свободно обращение“ и „износ“, както и съответното количество, пряк доставчик и пряк търговски клиент, държава на производство, доказателство за законен добив и др. Основно изискване на този етап е да се получат географските координати на парцелите, където е произведена съответната стока, и в декларацията за надлежна проверка, която трябва да се предостави чрез информационната система, да се посочи съответната информация — продукт, код по КН, количество, държава на производство, координати на географското местоположение. При опростена декларация координатите за географското местоположение могат да бъдат заменени с информация за пощенския адрес.

Ако операторът не може да събере необходимата информация, той трябва да се въздържи от пускане на засегнатите продукти на пазара на Европейския съюз или от износа им. В противен случай това би довело до нарушение на Регламента, което вероятно ще доведе до санкции.

На втория етап дружествата ще използват информацията, събрана на първия етап, за да оценят риска от несъответствие на продуктите, които възнамеряват да пуснат на пазара или да изнасят. В рамките на своите системи за надлежна проверка те ще проверяват и оценяват риска от навлизане на несъответстващи продукти във веригата на доставки, като се вземат предвид критериите, описани в член 10 от Регламента относно обезлесяването. Операторите трябва да са в състояние да докажат как е проверена събраната информация въз основа на критериите за оценка на риска и как са определили степента на риска.

Като трета стъпка те ще трябва да предприемат адекватни и пропорционални мерки за ограничаване на риска, в случай че в стъпка две установят по-голям от незначителен риск от несъответствие, за да се уверят, че рискът ще стане незначителен, като вземат предвид критериите, описани в член 11 от Регламента относно обезлесяването. Тези мерки трябва да бъдат документирани. Политиките, мерките за контрол и процедурите, които трябва да се използват за ограничаване на риска, са подробно описани в член 11, параграфи 1 и 2 от Регламента относно обезлесяването.

За операторите, които се снабдяват със стоки изцяло от райони, класифицирани като нискорискови, ще бъдат приложими опростени задължения за надлежна проверка. Съгласно член 13 от Регламента относно обезлесяването те все пак ще трябва да събират информация в съответствие с член 9 и да оценяват сложността на веригата на доставки, риска от заобикаляне и риска от смесване на продукта с продукти с неизвестен произход или с произход от държави със стандартен или висок риск, но няма да бъдат задължени да оценяват и намаляват рисковете (членове 10 и 11 от този регламент), освен ако операторът не получи или бъде осведомен за всякаква имаща отношение информация, включително основателната загриженост, изразена съгласно член 31, която сочи риск, че съответните продукти не отговарят на изискванията на Регламента (член 13, параграф 2 от Регламента относно обезлесяването). В контекста на опростената надлежна проверка и вследствие на оценката съгласно член 13, параграф 1 от Регламента относно обезлесяването, изискването по член 9, параграф 1, буква ж) от същия регламент за предоставяне на достатъчно убедителна и проверима информация, че съответните продукти не са свързани с обезлесяване, може да бъде изпълнено чрез събиране на

географски местоположения (или, в случая на ММПО — пощенския адрес) на парцели (или животновъдни обекти, в случая на едър рогат добитък).

За повече информация относно надлежната проверка като цяло и изискванията за предоставяне на информация съгласно член 9, параграф 1, буква з) от Регламента относно обезлесяването вж. глави 4 и 6 от насоките на Комисията.

5.1.1 Може ли оператор да използва своите системи за надлежна проверка, установени съгласно Регламента относно обезлесяването, с цел осигуряване на съответствие с изискванията на други правни актове на ЕС, свързани с надлежната проверка, като например ДДГДУ или Регламента относно принудителния труд? (НОВ ТЕКСТ)

Операторът може да използва система за надлежна проверка, установена съгласно Регламента относно обезлесяването, за да подпомогне спазването на правните задължения, установени в друго приложимо законодателство на ЕС. Например триетапният процес на надлежна проверка съгласно Регламента относно обезлесяването може да бъде полезен за спазване на определени изисквания на Директивата относно дължима грижа на дружествата във връзка с устойчивостта (ДДГДУ) и Регламента относно принудителния труд, макар че обхватът и изискванията по тези два акта се различават.

Съгласно Регламента относно обезлесяването процесът на надлежна проверка включва събиране на информация, оценка на риска и ограничаване на риска, с цел да се оцени дали продуктите, попадащи в приложното поле на регламента, съответстват на член 3 от него. Макар съгласно ДДГДУ тези елементи също да се изискват, в този случай трябва да бъдат спазени и допълнителни елементи на надлежната проверка, като например значимо участие на заинтересованите страни, както и установяване на механизъм за уведомяване и процедура за подаване на жалби. Комисията ще публикува насоки относно ДДГДУ в съответствие с член 19 от ДДГДУ. Крайният срок за подаване на заявления за мерки по ДДГДУ е 26 юли 2029 г., член 37, параграф 1 от ДДГДУ.

Регламентът относно принудителния труд (РПТ) влиза в сила на 14 декември 2027 г., член 39 от РПТ. С него се забранява на икономическите оператори да пускат и предоставят на пазара на Съюза или да изнасят от него продукти, произведени с принудителен труд. Това важи и за икономическите оператори, попадащи в приложното поле на Регламента относно обезлесяването. За разлика от Регламента относно обезлесяването с РПТ не се налагат задължения за надлежна проверка. Извършването на надлежна проверка обаче би могло да спомогне за установяването, смекчаването, предотвратяването и прекратяването на риска от принудителен труд във веригите на доставки. За да улесни спазването на РПТ Комисията ще издаде насоки за надлежна проверка с цел преодоляване на рисковете от принудителния труд във веригите на доставки. Този процес включва допълнителни елементи, но също така обхваща събирането на информация, оценката на риска и намаляването на риска от принудителен труд.

5.2. Кой може да упълномощава „упълномощен представител“? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Съгласно член 6 от Регламента относно обезлесяването операторите могат да възложат на упълномощени представители да подадат декларация за надлежна проверка или опростена декларация от тяхно име. В този случай операторът ще продължава да носи отговорност за съответствието на съответния продукт.

Ако операторът е физическо лице или микропредприятие, той може да оправомощи следващия оператор или търговец по веригата на доставки да действа като негов упълномощен представител, при условие че последният не е физическо лице или микропредприятие. В този случай упълномощаващият оператор продължава да носи отговорност за съответствието на продукта.

Съгласно член 2, точка 22 от Регламента относно обезлесяването упълномощеният представител трябва да е установен в ЕС и да е упълномощен писмено от оператор.

5.2.1. Какво е упълномощен представител? Може ли един упълномощен представител да представлява няколко оператори? Кои задължения по Регламента относно обезлесяването може да изпълнява упълномощеният представител? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Упълномощеният представител е физическо или юридическо лице, което действа от името на оператор, като предоставя декларация или опростена декларация за надлежна проверка от негово име (член 6 от Регламента относно обезлесяването). Съгласно член 2, точка 22 от Регламента относно обезлесяването всеки упълномощен представител трябва да е установен в Съюза и да е упълномощен писмено от оператор, за да може да действа от негово име. По принцип всяко физическо или юридическо лице (частно или публично), установено в ЕС, може да действа като упълномощен представител, независимо дали участва активно във веригата на доставки или не. Упълномощен представител може да бъде например кооперация или сдружение (вж. ЧЗВ 3.20 и 3.22), национален или регионален орган, който не е компетентен орган по Регламента относно обезлесяването, или участник във веригата на доставки.

При предоставянето на ДНП или ОД упълномощените представители трябва да се регистрират в информационната система и да изберат ролята „представляващ оператор“. Тази роля позволява на упълномощените представители да се удостоверяват със собствените си данни за самоличност и да предоставят декларации за надлежна проверка или опростени декларации от името на своите клиенти. Възможно е упълномощен представител да бъде упълномощен от няколко оператори, ако са изпълнени горепосочените изисквания. При предоставянето на ДНП или ОД в съответните полета трябва да се въведат данните на представлявания оператор, като по този начин се осигурява уникалното му идентифициране.

Дори когато предоставянето на декларацията за надлежна проверка или опростената декларация се извършва от упълномощен представител, самата надлежна проверка остава задължение на оператора. Поради това операторът продължава да носи

отговорност за съответствието на съответните продукти с член 3 от Регламента относно обезлесяването.

В случай че операторът е физическо лице или микропредприятие, той може да оправомощи следващия оператор или търговец надолу по веригата на доставки, който не е физическо лице или микропредприятие, да действа като упълномощен представител, вж. член 6, параграф 3 от Регламента относно обезлесяването.

5.3. Могат ли дружествата да извършват надлежна проверка от името на дъщерни предприятия? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Вътрешната организация и политиката за надлежна проверка на група от дружества (дружество майка и негови дъщерни предприятия) не се уреждат от Регламента. Операторът, който пуска на пазара на ЕС или изнася съответен продукт, е отговорен за съответствието на продукта и за цялостното спазване на Регламента. Следователно, именно неговото име следва да бъде посочено в декларацията за надлежна проверка и той следва да продължи да носи пълна отговорност съгласно този регламент. Допълнителна информация относно степента, в която задълженията за надлежна проверка са индивидуални, може да бъде намерена в Решение C-117/24 от 13 ноември 2025 г., отнасящо се до Регламента на ЕС относно дървения материал (EUTR).

5.4. Какви са задълженията ми, ако реимпортирам продукт, който преди това е бил изнесен от ЕС? (НОВ ТЕКСТ)

Като цяло вносителят е оператор (нагоре по веригата), който е задължен да извършва надлежна проверка и да подава ДНП. Вносителят може да бъде считан за „оператор надолу по веригата“ само ако докаже, че съответните продукти, които пуска на пазара на ЕС, или всички съответни продукти, съдържащи се в тях, вече са били пуснати на пазара на ЕС и следователно са били подложени на надлежна проверка, и ако ги поставя под митническия режим „допускане за свободно обращение“. Само в този случай повторният вносител не е задължен да извърши надлежна проверка или да подаде декларация за надлежна проверка.

Вместо това задълженията на оператора надолу по веригата са ограничени до проверка и, при поискване, предоставяне на доказателства пред компетентните органи, които да демонстрират, че внесеният продукт действително е бил пуснат на пазара в ЕС и изнесен от него преди да бъде допуснат за свободно обращение. При липса на такава информация се счита, че продуктът се внася в ЕС за първи път и в този случай операторът трябва да извърши надлежна проверка и да подаде ДНП.

Примери за подкрепящи доказателства за горепосочените демонстрационни цели могат да бъдат митнически декларации, договори (между други страни или с участието на повторен вносител), документи за поръчка на продукти, придружаващи документи за пратката, включително CMR (Конвенция за договора за международен автомобилен превоз на стоки), товарителница, бележки за доставка, въздушна товарителница,

фактури и всяка друга достоверна документация, която може да бъде пряко свързана със съответния продукт.

На митницата повторният вносител трябва да посочи в митническата декларация референтния(ите) номер(а), получен(ени) от неговия доставчик(ци). Ако не е(са) посочен(и) референтен(и) номер(а), повторният носител може да използва **условен референтен номер**, който ще бъде съобщен от Комисията, за да се използва в митническата декларация, подадена за повторен внос. Компетентните органи ще бъдат уведомени за използването на условния референтен номер на ДНП при митническите проверки, което ще им позволи да предприемат по-нататъшни мерки за наблюдение, проверка и контрол.

Горепосоченото се прилага по същия начин, когато внесен продукт съдържа съответни продукти, които преди това са били изнесени от пазара на ЕС и са били обект на надлежна проверка (например: какао на зърна се изнася от ЕС в трета държава за производство на шоколад, а шоколадът впоследствие се допуска за свободно обращение в ЕС).

За частите от съответни продукти, които не са преминали процедура за надлежна проверка, операторите трябва да извършват надлежна проверка и да предоставят ДНП.

5.5. Кои митнически режими са засегнати?

Съответните продукти, поставени под други митнически режими, различни от „допускане за свободно обращение“ или „износ“ (например митническо складиране, режим активно усъвършенстване, временен внос и др.), не попадат в приложното поле на Регламента.

5.6. Изисква ли се митническо оформяне при пускането на пазара на продукти, които не са произведени в ЕС?

В този контекст митническата декларация би ли била достатъчна документация?

Да, за пускането на пазара на съответни стоки или съответни продукти, произведени извън ЕС, се изисква митническо оформяне преди пускането на пазара. В този контекст единствено митническа декларация (а не коносамент или друг търговски или логистичен документ) би се считала за достатъчно доказателство, ако може да бъде пряко свързана с въпросния продукт.

5.6.1. Как се прилага регламентът по отношение на износа и какви са задълженията на износителите? (НОВ ТЕКСТ)

Съгласно определенията в член 2, точки 15—15б от Регламента относно обезлесяването, всяко лице, което изнася съответен продукт в процеса на търговска дейност, се счита за „оператор“ или „оператор надолу по веригата“, в зависимост от това дали продуктът вече е бил пуснат на пазара на ЕС от друго лице, което отговаря на определението за (предходен) оператор, или не (за повече информация относно тези функции вж. ЧЗВ 3.1).

Ако износителят се класифицира като „оператор“, се прилагат стандартните задължения в зависимост от размера на оператора (ММПО или оператор, който не е ММПО). При износ референтният номер или идентификаторът на декларацията трябва да бъдат предоставени на митническите органи преди износа на съответния продукт (член 26, параграф 4 от Регламента относно обезлесяването).

В случай че оператор надолу по веригата изнася съответния продукт, не е необходимо представянето пред митническите органи на референтен номер или идентификатор на декларацията на митническите органи при износа (вж. член 26, параграф 4 от Регламента относно обезлесяването); Вместо това може да се използва специален код на сертификат по ТАРИК, който ще освободи операторите надолу по веригата от задължението да предоставят референтни номера или идентификатори на декларациите.

Пример 1: дружество А закупува кафе на зърна от доставчика Т на европейския пазар и впоследствие ги изнася. А е оператор надолу по веригата (Т, или един от неговите доставчици, е оператор нагоре по веригата), което означава, че А не е задължен да предоставя референтен номер при износ, а може да използва специален код на сертификат по ТАРИК.

Пример 2: дружество Б внася какао и го преработва в шоколад, който след това се изнася. В момента на износа дружество Б може да се счита за оператор надолу по веригата, което означава, че Б не трябва да предоставя референтен номер при износа, а може да използва специален код на сертификат по ТАРИК (вж. ЧЗВ 3.8 относно двойната роля, която дадено лице може да има при обработката, и свързаните с това последици).

5.7. Каква е ролята на схемите за сертифициране или проверка? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Схемите за сертифициране може да бъдат от полза за участниците във веригата на доставки при извършването на оценка на риска, доколкото сертифицирането обхваща необходимата информация за изпълняването на задълженията им съгласно Регламента. От операторите ще се изисква да извършват надлежна проверка и те ще продължат да носят отговорност за всяко нарушение.

В документа с насоки на Европейската комисия се съдържат допълнителни обяснения относно функцията на схемите за сертифициране и проверка от трети страни за оценка и ограничаване на риска.

5.8. Колко дълго трябва да се води документацията? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Колко дълго трябва операторът да съхранява документацията, използвана за извършване на надлежната проверка? Трябва ли операторите, операторите надолу по веригата или търговците да пазят съответната информация за съответните продукти, които пускат или предоставят на пазара на ЕС или изнасят? Какво се счита за начало на този период? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Операторите следва да събират, организират и водят в продължение на пет години от датата на пускане на пазара на ЕС или на износа на съответните стоки и продукти събраната въз основа на член 9 от Регламента относно обезлесяването и придружена от доказателства информация. В съответствие с разпоредбите на член 10, параграф 4 и член 11, параграф 3 от Регламента относно обезлесяването операторите следва да могат да докажат как е била извършена надлежната проверка и какви мерки за ограничаване на риска са били предприети, в случай че такъв е бил установен. Съответната документация относно тези мерки трябва да се съхранява в продължение на най-малко пет години след извършването на надлежната проверка. Операторите трябва също така да съхраняват декларациите за надлежна проверка в продължение на пет години от датата на подаване на декларацията в информационната система, която трябва да предхожда датата на пускане на продукта на пазара на ЕС или износа му.

Операторите надолу по веригата и търговците трябва да съхраняват информацията, посочена в член 5, параграф 3 от Регламента относно обезлесяването, в продължение на най-малко пет години, включително референтния(ите) номер(а) на декларацията за надлежна грижа или идентификатора(ите) на декларацията, ако техният доставчик е оператор, считано от датата на пускане, предоставяне на пазара на ЕС или износ на съответните продукти.

5.9. Какви са критериите за „продукти с незначителен риск“?

Понятието „незначителен риск“ се отнася до нивото на риск, приложимо за съответните продукти, които предстои да бъдат пуснати на пазара на ЕС или изнесени от ЕС, когато, въз основа на пълна оценка на специфичната за продукта информация и на общата информация, и, когато е необходимо, въз основа на прилагането на подходящи мерки за ограничаване на риска, стоките или продуктите не дават основания за безпокойство за евентуално несъответствие с член 3, буква а) или б) от Регламента относно обезлесяването.

5.10. „Продуктите с незначителен риск“ предмет на изключение ли са?

Може ли „незначителен риск“ по смисъла на член 2, точка 26 от Регламента относно обезлесяването, във връзка с член 10, параграф 1, да се тълкува като освобождаване от изискванията съгласно Регламента? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Не. Операторите може да достигнат до заключението за „незначителен риск“ (което е предварително условие за пускане или предоставяне на пазара на ЕС или износ на съответни продукти) единствено **в резултат на извършването на надлежна проверка** (съгласно член 4, параграф 1 от Регламента относно обезлесяването). Извършването на надлежна проверка е основно задължение на операторите съгласно този регламент и по отношение на него не се прилага освобождаване.

Моля, обърнете внимание, че елементът „незначителен риск“ не се отнася за стоки (в Регламента не е предвидено „ниво на риск“ за всяка стока).

5.11. Може ли определени стоки от дадена държава да се считат за „незначителен риск“?

Може ли палмовото масло, каучукът, кафето, какаото или дървеният материал от дадена държава да се считат за „незначителен риск“?

Не. Вж. въпроса по-горе.

5.12. При проверка на спазването на изискването за „липса на връзка с обезлесяване“, към кой момент във времето следва да бъдат насочени проверките?

Оценката дали стоката е допринесла за обезлесяването се извършва чрез ретроспективен анализ, като се проверява дали земеделската земя е била гора (в съответствие с определението в член 2) след крайната дата на регламента (а именно 31 декември 2020 г.).

5.13. За кои продукти ще се изисква документация от операторите в контекста на техните задължения за надлежна проверка?

Документация се изисква само за продуктите, попадащи в приложното поле на Регламента (кодовете по ХС, изброени в приложение I). Не се изисква документация за изделия, произведени от стоки, които не попадат в приложното поле (а именно, ако не са изброени в приложение I).

5.14. Кога операторите, които не са МСП, трябва да предоставят първите си ежегодни доклади съгласно член12, параграф3 от Регламента относно обезлесяването? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Регламентът относно обезлесяването ще се прилага от 30 декември 2026 г. (освен за микро- и малките оператори, за които датата е 30 юни 2027 г.). В член 12, параграф 3 от съответните дружества се изисква да публикуват ежегоден доклад за дейността си, за да бъдат спазени изискванията на Регламента относно обезлесяването. Тъй като 2027 г. ще бъде първата година, през която ще се прилага Регламентът относно обезлесяването, първият доклад (за 2027 г.) ще трябва да бъде публикуван след 30 декември 2027 г.

Дружествата, които вече са докладвали съответните елементи, попадащи в приложното поле на член 12, параграф 3 от Регламента относно обезлесяването, в рамките на своите задължения за докладване съгласно друго приложимо законодателство на ЕС (като Директивата на ЕС относно дължима грижа на дружествата във връзка с устойчивостта (ДДГДУ)[7] или Директивата за отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта (ДОПУ), не са длъжни да докладват същата информация повторно.

[7] Директива (ЕС) 2024/1760 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. относно дължима грижа на дружествата във връзка с устойчивостта и за изменение на Директива (ЕС) 2019/1937 и на Регламент (ЕС) 2023/2859 (ОВ L, 2024/1760, 5.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj, изменена с Директива (ЕС) 2026/470 на Европейския парламент и на Съвета от 24 февруари 2026 г. за изменение на директиви 2006/43/ЕО, 2013/34/ЕС, (ЕС)

5.15. (ЗАЛИЧЕНО)

5.16. Ще има ли предварително определен формат или списък с въпроси за извършването на надлежна проверка?

Не. Операторите трябва да спазват задълженията си за надлежна проверка в съответствие с членове 8, 9, 10 и 11 от Регламента относно обезлесяването. Постигането на нулев или незначителен риск е предварително условие за пускане/износ на съответните продукти на/от пазара на ЕС.

Моля, обърнете внимание, че надлежната проверка не е просто „формуляр с полета за отметки“. Следователно тя може да зависи от конкретния контекст и верига на доставки, при условие че са обхванати различните етапи на надлежна проверка, описани в регламента (т.е. изискване за предоставянето на информация, оценка на риска и ограничаване на риска в съответствие с членове 9, 10 и 11 от Регламента относно обезлесяването, освен когато се прилага член 13 от същия регламент).

5.17. Трябва ли операторите (и/или техните упълномощени представители), операторите надолу по веригата и търговците, които желаят да пускат, предоставят на пазара на ЕС или да изнасят от него съответни продукти, да се регистрират в информационната система? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Операторите трябва да се регистрират, преди да подадат декларациите за надлежна проверка. Като алтернатива те могат да използват услугите на упълномощен представител (който от своя страна трябва да бъде регистриран в системата като такъв). Операторите надолу по веригата, които не са МСП, и търговците, които не са МСП, са задължени по закон да се регистрират еднократно в системата съгласно член 5, параграф 2 от Регламента относно обезлесяването.

5.18. Ще предостави ли Комисията допълнителни подробности относно инструментите за спътникови изображения, които ще се използват за проверка на съответствието на съответните продукти (например относно минималната разделителна способност)? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Въпреки че инструментите за пространствени изображения могат да бъдат изключително ценни за операторите при изпълнение на задълженията им за надлежна проверка, както и за компетентните органи на държавите членки при извършването на проверки, съгласно Регламента не се налагат изисквания за използването на конкретни инструменти за спътникови изображения или относно прага на разделителната способност на спътниковите изображения с цел документиране на липсата на обезлесяване. В ЧЗВ 9.10.6 са дадени примери за инструменти, които помагат да се

2022/2464 и (ЕС) 2024/1760 по отношение на някои изисквания за отчитане на предприятията във връзка с устойчивостта и някои изисквания за дължима грижа на дружествата във връзка с устойчивостта (ОВ L, 2026/470, 26.2.2026 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2026/470/oj).

прецени дали геопространствените данни съвпадат с местоположението на горите на картите.

5.19. Колко често трябва да се подават декларации за надлежна проверка в информационната система и може ли те да обхващат няколко пратки/партиди? А какво следва в случаите, когато съответни продукти са пускани на пазара един след друг в продължение на период от време? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Една декларация за надлежна проверка може да обхваща няколко физически партиди/доставки от няколко различни съответни продукта. В тези случаи операторът трябва да потвърди, че е извършена надлежна проверка на всички съответни продукти, предназначени за пускане на пазара на Съюза или за износ, както и че не е установен никакъв или е установен само незначителен риск, че съответните продукти не отговарят на изискванията на член 3, буква а) или б) от Регламента относно обезлесяването (приложение II), както и че операторът поема отговорността за съответствието на съответните продукти с член 3 от Регламента относно обезлесяването (член 4, параграф 3 от него).

Освен това трябва да се вземат предвид и някои правни изисквания и практически съображения:

1. Количеството на всички съответни продукти, които се пускат на пазара на Съюза или се изнасят, трябва да бъде включено в декларация за надлежна проверка (член 3, буква в) от Регламента относно обезлесяването), като тази декларация трябва да бъде предоставена преди пускането на пазара или износа на партиди/доставки от съответните продукти (член 4, параграф 2 от посочения регламент).
2. След като цялото количество от даден продукт, включено в декларацията за надлежна проверка, бъде пуснато на пазара или изнесено, за допълнителни количества от същия оператор трябва да се подаде нова декларация.
3. В съответствие с член 12, параграф 2 от Регламента относно обезлесяването операторите извършват преглед на системата си за надлежна проверка веднъж годишно. Поради това декларацията за надлежна проверка не следва да включва доставки/партиди за срок, по-дълъг от една година от датата на подаване на декларацията. Освен това по-дългият срок може да затрудни доказването на съответствието между декларираните продукти и продуктите, които действително са (предназначени да бъдат) пуснати на пазара или изнесени.
4. С предоставянето на декларация за надлежна проверка операторът потвърждава, че е извършена надлежна проверка на всички съответни продукти — заедно или поотделно, които са предназначени да бъдат пуснати на пазара на Съюза или изнесени, и че няма никакъв или е налице незначителен риск от несъответствие на съответните продукти. Което означава, че по принцип декларацията за надлежна проверка следва да включва стоки, които вече са произведени, т.е. отгледани, добити, получени или отглеждани на съответните парцели или животновъдни обекти, когато става въпрос за едър рогат добитък. С други думи, по принцип операторите следва да могат да свържат дадена декларация за надлежна проверка със съществуващи стоки. Като изключение от това правило, когато операторът се снабдява от стабилни парцели или животновъдни обекти, чиито условия по отношение на законосъобразността и

липсата на обезлесяване или деградация на горите остават непроменени, той може да приложи принципа на дължимата грижа и да подаде ДНП преди добива. От друга страна, не е необходимо отделният продукт, който ще бъде пуснат на пазара, да е вече изработен: в случай на деклариране в ДНП на дървени мебели например, макар към момента на предоставяне на ДНП за мебелите да е необходимо дърветата вече да са били отсечени, не е необходимо мебелите да са изработени.

5. Количествата на продуктите, декларирани в декларацията за надлежна проверка, трябва да съответстват на количествата, които са били подложени на надлежна проверка от оператора и са предназначени за пускане на пазара на ЕС или за износ. Това включва и изискването един продукт да не бъде включен в няколко декларации за надлежна проверка, подавани от едно и също лице. Ако към момента на подаване на ДНП дадено лице не знае кои продукти ще се продават на пазара на ЕС и кои ще се изнасят, съществува възможност всички продукти да се декларират с ДНП за „износ“ и да се съхранява документация, удостоверяваща съответните количества. При поискване от компетентния орган операторите следва да могат да предоставят доказателства за това съответствие в своята система за надлежна проверка, създадена съгласно член 12 от Регламента относно обезлесяването. Освен когато се прилага опростена надлежна проверка (член 13 от Регламента относно обезлесяването), операторът трябва да предостави доказателства, че рискът от неспазване (на изискването за липса на връзка с обезлесяване и на изискването за законосъобразност) е бил оценен в съответствие с член 10, параграф 2 от Регламента относно обезлесяването за всички продукти и че този риск е незначителен за всички декларирани продукти. Подходяща документация, доказваща горепосоченото съответствие, трябва да се пази в продължение на 5 години от датата на (последното) пускане на пазара, за да бъде предоставена на компетентния орган при поискване (член 9 от Регламента относно обезлесяването). Когато количеството, декларирано в ДНП, не е било изцяло пуснато или предоставено на пазара или изнесено, в продължение на 5 години операторът се задължава да пази подходяща документация, разясняваща разликата между декларираното и действителното количество, пуснато или предоставено на пазара или изнесено, която трябва да бъде предоставена на компетентния орган при поискване (член 9 от Регламента относно обезлесяването).
6. Всяка отделна декларация за надлежна проверка с данни за географско местоположение не трябва да надвишава установеното практическо ограничение за размер за качване в информационната система (25 MB).
7. Когато в една декларация за надлежна проверка са включени няколко партиди/доставки, тази допълнителна сложност може да увеличи риска от неспазване от страна на оператора. Операторът поема пълната отговорност за съответствието на всички партиди/доставки и информацията в декларацията за надлежна проверка, държавата на производство и географското местоположение на всички включени парцели. Допълнителната сложност може да бъде от значение за основания на риска подход, прилаган от компетентните органи за определяне на проверките, които да бъдат извършени (член 16 от Регламента относно обезлесяването). Когато е необходимо, за всички съответни продукти, включени в декларация за надлежна проверка, включително тези,

съдържащи се в отделни партиди/доставки, може да се прилагат временни мерки или действия за несъответствие.

5.20. Какъв е крайният срок за предоставяне на ДНП или ОД? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Съгласно член 4, параграф 1 от Регламента относно обезлесяването операторите трябва да извършват надлежна проверка в съответствие с член 8 от същия регламент, преди да пуснат на пазара съответните продукти или преди да ги изнесат, с цел да докажат, че съответните продукти отговарят на изискванията на член 3 от този регламент.

За **съответните продукти, влизащи на пазара на Съюза** (внос) **или напускащи пазара на Съюза** (износ), на митническите органи се предоставя референтният номер на ДНП. За тази цел лицето, подаващо митническата декларация (т.нар. „митнически декларатор“), трябва да включи референтния номер на ДНП в митническата декларация, заведена за съответния продукт, в съответствие с член 26 от Регламента относно обезлесяването. Поради това предоставянето на ДНП и получаването на референтния номер на ДНП е необходимо да се извърши преди подаването на митническата декларация[8]. Същото важи и за подаването на ОД преди първото пускане на пазара или първия износ от страна на ММПО.
Когато в една ДНП са включени няколко доставки/партиди, референтният номер на една и съща ДНП може да се посочи в няколко митнически декларации, стига да са спазени правните изисквания на Регламента относно обезлесяването. Също така е възможно в една митническа декларация да бъдат включени референтните номера на няколко ДНП.
За стоки**, произведени в рамките на ЕС, и други случаи на пускане на продукти на пазара на ЕС на местно равнище**, за точна дата на пускане на пазара следва се счита моментът, в който: 1. продуктът е физически наличен на пазара на Съюза (т.е. стоката е произведена, а в случай на производна стока — продуктът е изработен); 2. две или повече юридически или физически лица сключат споразумение, с което операторът се ангажира да достави съответния продукт, и 3. в случаите, когато има физическа доставка на продукта, процесът на доставка е започнал (например чрез започване на товаренето на камион или кораб със съответните продукти). В договорното споразумение може да се предвижда доставката да се извърши срещу заплащане или безплатно.

Да вземем например продажбата на трупи, която е свързана с горите. В този случай ДНП (или ОД преди първото пускане на пазара от ММПО) трябва да бъде **подадена най-късно**, след като бъдат изпълнени три условия: i) добитите трупи са налични, ii) сключено е споразумение за покупка/доставка на добитите трупи, в което се прави договорка за доставката им на трето лице, например дъскорезница, и iii) трупите са натоварени на камион за доставка. Доставката на трупите не изисква непременно

[8] В средносрочен и дългосрочен план ще бъде възможно операторите да подават едновременно своите митнически декларации и ДНП съгласно член 28, параграф 2 от Регламента относно обезлесяването. Тази възможност все още не е приложима и следователно не е отразена в настоящия документ. Отделни насоки и ЧЗВ във връзка с това ще бъдат предоставени своевременно.

физическото предаване на продукта. При липса на физическа доставка, само елементи 1 и 2 са определящи за момента на пускане на пазара в рамките на вътрешния пазар.

5.21. Какъв е най-ранният срок за подаване на ДНП или ОД? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Съгласно член 4, параграф 1 от Регламента относно обезлесяването операторите трябва да извършват надлежна проверка в съответствие с член 8 от същия регламент, преди да пуснат на пазара съответните продукти или преди да ги изнесат, с цел да докажат, че съответните продукти отговарят на изискванията на член 3 от този регламент.

ДНП може да се предостави едва след извършването на надлежната проверка и при наличието на цялата информация, необходима за предоставянето ѝ (включително количеството, което се планира да бъде пуснато или предоставено на пазара или изнесено). Важно е освен това да се отбележи, че, както е посочено в ЧЗВ 5.19, никоя декларация за надлежна проверка не следва да включва доставки/партиди за период, по-дълъг от една година от датата на предоставяне на декларацията.
Тъй като ОД може да бъде подадена преди извършване на надлежна проверка, съществува гъвкавост по отношение на най-ранната дата, на която може да се извърши подаването (за най-късната дата вж. ЧЗВ 5.20 по-горе).

5.22. (ЗАЛИЧЕНО)

°°°°

6. Сравнителен анализ и партньорства

6.1. Какво е сравнителен анализ на държавите? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

С помощта на системата за сравнителен анализ, използвана от Комисията, държавите или части от тях са класифицирани в три категории (висок, стандартен и нисък риск) според нивото на риск в тези държави от производство на стоки, които не са несвързани с обезлесяване.

Критериите за определяне на нивото на риск на държавите или части от тях са посочени в член 29 от Регламента относно обезлесяването. По силата на член 29, параграф 2 от Регламента относно обезлесяването на Комисията се възлага да разработи система и да публикува списък на държавите или частите от тях, които представляват нисък или висок риск. Списъкът се основава на обективен и прозрачен анализ за оценка по количествени и качествени критерии, като се вземат предвид най-новите научни данни, международно признати източници и проверена на място информация.

6.2. Каква е методиката? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Основните принципи на методиката за сравнителен анализ са изложени в приложението към стратегическата рамка за международно сътрудничество, публикувана от Комисията на 2 октомври 2024 г.[9]

В основата на методиката на Комисията стои ангажиментът за справедливост, обективност и прозрачност. Използват се количествени критерии, основани на научни доказателства и актуални международно признати налични данни, предимно от Глобалната оценка на горските ресурси, извършвана от Организацията на ООН за прехрана и земеделие. Като се придържа към тези измерими фактори, Комисията гарантира, че процесът на класифициране се основава на надеждни данни, а когато е целесъобразно се комбинира с методика за качествена оценка. Методиката, използвана за системата за сравнителен анализ, е представена в работен документ на службите на Комисията[10].

6.3. Развитието на системата за сравнителен анализ съгласно Регламента на ЕС за обезлесяването се представя редовно на заседанията на Многостранната платформа по въпросите на обезлесяването и на други подходящи за целта срещи. Как могат да допринесат заинтересованите страни?

Как държавите производителки и другите заинтересовани страни могат да се включат в процеса на сравнителен анализ и по какъв начин информацията, предоставена от държавите производителки и другите заинтересовани страни, ще бъде оценявана, проверявана и използвана?

Съгласно член 29, параграф 5 от Регламента относно обезлесяването от Комисията се изисква да участва в специален диалог с всички държави, които са класифицирани или за които има риск да бъдат класифицирани като високорискови, с цел намаляване на тяхното ниво на риск. Този диалог ще даде възможност на държавите партньорки да предоставят допълнително имаща отношение информация и да работят в тесен контакт с ЕС преди изготвянето на окончателния вариант на класификацията.

6.4. Възможно ли е държави да споделят имащи отношение данни с Комисията?

Възможно ли е държави да споделят с Комисията данни, които считат, че са от значение за прилагането на този регламент (като данни за степента на обезлесяване и деградация на горите)? Ако да, възможно ли това да се осъществява извън рамките на специалния диалог, предвиден в член 29, параграф 5 от Регламента относно обезлесяването?

Макар съгласно този регламент да няма задължение за споделяне с ЕС на имащи отношение данни от страна на трети държави, държавите, които желаят да споделят такива данни с ЕС, може да направят това по всяко време след влизането в сила на Регламента. Те могат да го направят независимо дали държавата участва в специален

[9] C/2024/6604, EUR-Lex - 52024XC06604 - BG - EUR-Lex.

[10] РЕГЛАМЕНТ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА КОМИСИЯТА за определяне на правила за прилагането на Регламента относно обезлесяването — околна среда.

диалог с ЕС, например съгласно член 29, параграф 5 от този регламент относно сравнителния анализ, или в друг контекст.

Успоредно с това Комисията взаимодейства с няколко държави, по-специално тези, с които ЕС има значителен търговски обмен на стоки, попадащи в приложното поле на Регламента относно обезлесяването. Това сътрудничество представлява също така възможност за обмен на имащи отношение данни и информация.

6.5. Ще бъдат ли взети предвид рисковете, свързани със законосъобразността?

При извършване на сравнителен анализ ще бъдат ли взети предвид рисковете, свързани със законосъобразността, както и обезлесяването и деградацията на горите? Как ще бъдат оценявани/вземани под внимание законодателството и политиките на държавите производителки в областта на горите, особено по отношение на „законното обезлесяване“ по време на процеса на сравнителен анализ?

Списъкът с критерии за сравнителен анализ е определен в член 29 от Регламента относно обезлесяването. Оценката на Комисията ще се основава на обективен и прозрачен анализ по критериите, определени в член 29, параграфи 3 и 4 от Регламента относно обезлесяването. Съответните количествени критерии са: а) степен на обезлесяване и деградация на горите; б) степен на разширяване на земеделската земя за съответните стоки; и в) тенденции в производството на съответните стоки и на съответните продукти.

Както е предвидено в Регламента, при оценката може да се вземат предвид и други критерии, включително: информация, предоставена от правителства и трети страни (НПО, промишлеността); б) споразумения и други инструменти между съответната държава и Съюза и/или неговите държави членки, които се отнасят до обезлесяването и деградацията на горите; в) наличието на правни норми на национално равнище за борба с обезлесяването и деградацията на горите и тяхното прилагане; г) наличието на прозрачни данни в държавата; д) ако е приложимо, наличието, спазването и ефективното прилагане на законите за защита на правата на коренното население; и е) международни санкции, наложени от Съвета за сигурност на ООН или Съвета на Европейския съюз, по отношение на вноса или износа на съответните стоки и съответните продукти; и т.н.

6.6. Каква подкрепа се предоставя на държавите производителки и дребните земеделски стопани?

Как се подпомагат държавите производителки и дребните земеделски стопани за производството на продукти в съответствие с Регламента? Как можем да гарантираме, че дребните земеделски стопани не са изключени от веригите на доставки?

ЕС и неговите държави членки засилват взаимодействието си с държавите партньорки — както с държавите потребителки, така и с държавите производителки, с цел съвместни действия за справяне с обезлесяването и деградацията на горите, включително чрез глобалната инициатива на „Екип Европа“ (ИЕЕ) за несвързани с обезлесяване вериги за създаване на стойност. Партньорствата и механизмите за сътрудничество в рамките на ИЕЕ ще оказват подкрепа на държавите за справяне с

обезлесяването и деградацията на горите, когато е установена конкретна необходимост и където има желание за сътрудничество, например за да се помогне на дребните земеделски стопани и дружествата да работят само с вериги на доставки, несвързани с обезлесяване. Комисията вече е финансирала проекти за разпространение на информация, повишаване на осведомеността и решаване на технически въпроси чрез семинари за дребни земеделски стопани в най-засегнатите трети държави.

Вж. повече за възможностите за дребните земеделски стопани в Регламента относно обезлесяването.

6.7. Какви са различните елементи на инициативата на „Екип Европа“ (ИЕЕ)?

Каква е взаимовръзката между различните елементи на Инициативата на „Екип Европа“: центърът, проектът за устойчиво земеделие в помощ на горските екосистеми (SAFE), проектите и механизмите на Службата за инструментите в областта на външната политика (FPI), планирани в този контекст, но също и тези, които са от значение в по-широк контекст, например на регионално равнище? Как ще се избегне дублирането?

ИЕЕ за несвързани с обезлесяване вериги за създаване на стойност е съвместно начинание на ЕС и неговите държави членки и е предназначена за подкрепа на международните цели за разграничаване на селскостопанското производство от обезлесяването в партньорство с различни заинтересовани страни в Африка, Азия и Латинска Америка (настоящ бюджет 86 млн. евро). Чрез своите дейности и водещи проекти ЕС и държавите — членки на ЕС, насърчават приобщаващия и справедлив преход към устойчиви вериги за създаване на стойност, особено за дребните земеделски стопани и държавите с ниски доходи. Те постигат това, като подкрепят правителствата партньори в създаването на благоприятни рамкови условия за корпоративни действия с цел минимизиране на обезлесяването, ограничаване на рисковете в сложните вериги за създаване на стойност и привличане на инвестиции от частния сектор в устойчиви земеделски предприятия. Инициативата също така предоставя подкрепа на дребните земеделски стопани чрез опазване на горите и съдейства на коренното население и местните общности в защитата на техните права.

Този център на ИЕЕ (накратко: „Център за нулево обезлесяване“) предоставя информация и информационни дейности на държавите партньорки относно веригите за създаване на стойност, несвързани с обезлесяване, и управлява знанията, за да координира съществуващите вече проекти на ЕС и на държавите членки в тази област с предстоящите дейности в изпълнение на целите на ИЕЕ. Това ще даде възможност различните дейности на ИЕЕ в областта на несвързаните с обезлесяване вериги за създаване на стойност в държавите производителки да се съгласуват по-добре, да се открият пропуските и да се избягват дублирания.

Проектът **„Устойчиво земеделие за горските екосистеми“ (SAFE)**[11] е най-важният стълб в областта на сътрудничеството в рамките на ИЕЕ (текущ бюджет 65 млн. евро). Понастоящем проектът SAFE се изпълнява в Бразилия, Еквадор, Индонезия, Замбия,

[11] factsheet-tei-deforestation-free-value-chains-05122023_en.pdf.

Демократична република Конго, Виетнам, Перу, Уганда, Камерун и Бурунди. Той ще бъде разширен, за да обхване повече държави, чрез предстоящи финансови вноски от държавите членки. Програмата а е насочена към подпомагане на дребните земеделски стопани в прехода им към устойчиви и несвързани с обезлесяване вериги за създаване на стойност и към подпомагане на държавите производителки в създаването на благоприятна среда за запазване и разширяване на достъпа до пазара на ЕС. Текущият период на проекта на SAFE е 2024—2028 г., като той може да бъде удължен чрез вноски от държавите членки в подкрепа на ИЕЕ за обезлесяването.

Техническият механизъм за вериги за създаване на стойност, несвързани с обезлесяване, е гъвкав инструмент за подпомагане на държавите производителки с експертен опит в областта на техническите изисквания, като например определяне на географското местоположение, картографиране на земеползването и проследимост, като се обръща специално внимание на дребните земеделски стопани. Тези дейности се координират тясно с делегациите на Съюза и се съгласуват с вече съществуващи проекти, включително и със SAFE, с цел да се създадат полезни взаимодействия и да се избегне дублирането.

6.8. По какъв начин ИЕЕ е свързана с Директивата относно дължима грижа на дружествата във връзка с устойчивостта (ДДГДУ)? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Центърът на ИЕЕ ще работи в тясно сътрудничество с Навигатора на ЕС за надлежна проверка за партньорските държави[12] по отношение на ДДГДУ, по-специално що се отнася до селскостопанските вериги на стойност на много големи дружества, попадащи в приложното поле на ДДГДУ, както и до дребните земеделски стопани в тези вериги, които ще бъдат засегнати както от Регламента относно обезлесяването, така и от ДДГДУ.

6.9. Как можем да ограничим риска операторите да избягват определени вериги на доставки или определени държави/региони производители, които са класифицирани като „високорискови“?

За операторите, които се снабдяват от държави или части от държави със стандартен и с висок риск, са приложими едни и същи стандартни задължения за надлежна проверка. Единствената разлика е, че пратките от държавите с висок риск ще бъдат обект на засилен контрол от страна на компетентните органи (9 % от операторите, които се снабдяват от райони с висок риск). В този смисъл не са оправдани и не се очакват драстични промени във веригите на доставки. Наред с това класифицирането им като висок риск ще предполага специален диалог с Комисията, за да бъдат предприети съвместни мерки за справяне с първопричините за обезлесяването и деградацията на горите и с цел ограничаване на нивото на риска.

6.10. Как ЕС ще гарантира прозрачност?

Процесът по създаването на системата за сравнителен анализ ще бъде прозрачен. В многостранната платформа относно обезлесяването, в която участват много трети държави, заедно с 27-те държави — членки на ЕС, ще се извършват редовни

[12] Навигатор на ЕС за надлежна проверка за държавите партньори — международни партньорства.

актуализации и консултации относно методиката за сравнителен анализ. Комисията ще предоставя актуализирана информация за следвания подход и използваната методика.

Освен това, в съответствие със задълженията си съгласно Регламента, Комисията ще участва в специален диалог с всички държави, които са класифицирани или за които има риск да бъдат класифицирани като високорискови (преди да бъде направена класификацията), с цел ограничаване на тяхното ниво на риск. С това ще се гарантира, че няма да има внезапно обявяване на нивото на риск и ще се даде възможност за провеждането на по-задълбочени разисквания. Този диалог ще даде възможност на държавите производителки да предоставят допълнителна имаща отношение информация.

°°°°

7. Цифрово внедряване (информационната система съгласно Регламента относно обезлесяването)

7.1. Какво представляват информационната система и средата на ЕС за митническо обслужване на едно гише?

Информационната система (ИС) е информационна система, в която се съдържат ДНП, предоставени от операторите и търговците с оглед спазването на изискванията на Регламента. ИС функционира и предоставя на ползвателите функциите, изброени в член 33, параграф 2 от Регламента относно обезлесяването. Функциите ѝ са допълнително определени в Регламент за изпълнение на Комисията[13].

Средата на ЕС за митническо обслужване на едно гише (EU SWE-C), създадена с Регламент (ЕС) 2022/2399, е рамка, която благоприятства оперативната съвместимост между митнически и немитнически системи, като например информационната система, установена в съответствие с член 33 от Регламента относно обезлесяването. Основният компонент на EU SWE-C, позната като системата на ЕС „Митническо обслужване на едно гише: обмен на сертификати“ (EU CSW-CERTEX), ще свърже ИС с националните митнически системи и ще даде възможност за споделяне и обработка на данните, предоставени на митническите и немитническите органи от икономическите оператори. Така средата на ЕС за митническо обслужване на едно гише ще осигури обмен на информация в реално време и цифрово сътрудничество между митническите органи и компетентните органи, отговарящи за прилагането на немитнически формалности, включително в областта на опазването на околната среда.

7.2. Какви мерки за защита на данните ще бъдат приложени към тях?

Информационната система и след това нейната взаимосвързаност със средата на Европейския съюз за митническо обслужване на едно гише ще бъдат приведени в съответствие със съответните приложими разпоредби по отношение на защитата на

[13] Понастоящем Регламент за изпълнение 2024/3084 на Комисията е в процес на изменение; препратка към изменения регламент за изпълнение на Комисията ще бъде на разположение веднага щом той бъде публикуван.

данните и гаранциите за киберсигурност. В съответствие с политиката на Съюза за свободно достъпни данни Комисията трябва да предоставя достъп на широката общественост до пълните анонимизирани набори от данни в информационната система в отворен формат, който е машинночетим и гарантира оперативната съвместимост, повторно използване и достъпността им. Тези набори от данни ще бъдат надлежно агрегирани и анонимизирани.

7.3. Как могат да се регистрират операторите, операторите надолу по веригата, които не са МСП, както и търговците, които не са МСП? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Какво е възможно да използват операторите, операторите надолу по веригата и търговците като идентификационен номер/регистрационен номер на дружество за ИС? Как следва да се регистрират в ИС местните оператори/оператори надолу по веригата/търговци, които нямат EORI номер и може да нямат ДДС номер?

При регистрацията си в информационната система операторите, които внасят или изнасят съответните стоки и продукти, трябва да предоставят валиден **регистрационен и идентификационен номер на икономическите оператори** (EORI), издаден от държава — членка на ЕС, или от Обединеното кралство по отношение на Северна Ирландия (XI). Участниците на вътрешния пазар, включително оператори, оператори надолу по веригата, които не са МСП, и търговци, които не са МСП, които не разполагат с EORI номер, могат да се регистрират чрез един от останалите уникални идентификатори, поддържани от информационната система, като например номер по ДДС, идентификационен номер на данъкоплатец или, в определени случаи, глобален номер на местоположението (GLN) или други национални идентификатори, които могат да бъдат избрани от падащо меню, което позволява уникална и индивидуална идентификация на оператора или търговеца.

7.4. Може ли системата да съхранява често използвани данни? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Ще бъде ли възможно да се „съхраняват“ често използвани данни (например често използвани кодове по ХС и научни наименования) в ИС, така че да могат лесно да се попълват автоматично, вместо да се въвеждат наново за всяка нова декларация за надлежна проверка или опростена декларация?

Информационната система не разполага с тази функция към момента. Въпреки това ще бъде възможно да се създава дубликат на вече изготвени или представени декларации за надлежна проверка или опростени декларации, което ще намали времето, необходимо за попълване на нова декларация. Операторите и търговците поемат отговорност да въведат необходимите промени в дубликата на декларацията, за да се гарантира спазването на изискванията. Освен това е предвиден бутон „import“ (импортиране), с който икономическите оператори ще могат да импортират информацията за мястото на производство от предварително определен файл във формат GeoJSON.

7.5. Може ли системата да помогне на земеделските стопани да определят географското местоположение? Ще разполага ли инструментът за карти в информационната система с ортофотокарти или спътникови изображения? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Информационната система служи като хранилище на опростените декларации и декларациите за надлежна проверка, подадени от операторите съгласно член 4, параграф 2 от Регламента относно обезлесяването.

В информационната система се използва карта Open Street Map като източник за съхранение на географска информация, свързана с различните държави, участващи в системата. Тя обаче не е всеобхватно приложение за географска информационна система с разширени функции като сателитни фонови изображения. Системата предлага функции за избор, въвеждане, коригиране и визуализиране на координати на географското местоположение. Макар че информационната система предоставя на ползвателите платформа за управление на данните за тяхното географско местоположение, ползвателите може да пожелаят да проверят точността на тази информация, като използват други инструменти и ресурси, включително безплатни онлайн услуги за картографиране.

7.6. Възможно ли да е се извършват промени в декларацията за надлежна проверка? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

В съответствие с член 5 от Регламент за изпълнение 2024/3084 на Комисията[14], оттеглянето или изменението на подадена декларация за надлежна проверка е възможно в срок от 72 часа след предоставянето на референтния номер на декларацията за надлежна проверка в информационната система. Оттеглянето или изменението няма да бъде възможно, ако референтният номер на ДНП вече е използван в митническа декларация, ако съответният продукт вече е пуснат или предоставен на пазара на ЕС или е изнесен, или ако операторът е бил уведомен за намерение да се извърши проверка на ДНП, за срока на проверката.

7.7. Кой може да вижда данните за географското местоположение, съхранявани в информационната система? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Отговорните органи, които прилагат Регламента относно обезлесяването, като проверяват информацията, предоставена от операторите съгласно Регламента, ще имат достъп до данните за географското местоположение, предоставени от операторите. Освен това участниците във веригата на доставките, които имат достъп до ДНП (или ОД) чрез референтен номер и верификационен номер (или идентификатор на декларация), ще имат достъп, ако ползвателят, който е представил декларацията, е разрешил разкриването на географското местоположение.

[14] Актуализирана препратка ще бъде добавена веднага щом стане налична.

7.8. Какъв формат на данните е необходим, за да може географското местоположение да бъде качено в информационната система?

Операторите могат да предоставят географски местоположения в информационната система чрез ръчно въвеждане или чрез качване на файл. Форматът на поддържаните файлове в информационната система е GeoJson. Понастоящем в информационната система се поддържа формат на координатите WGS-84 с проекция EPSG-4326.

7.9. Готова ли е информационната система? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

ИС, предвидена в член 33 от Регламента относно обезлесяването, беше пусната в експлоатация на 4 декември 2024 г. Регистрацията (за ползвателите на системата) започна през ноември 2024 г.

С течение на времето, системата ще се доусъвършенства в хода на внедряването ѝ. През първата половина на 2026 г. системата беше временно изключена, за да бъдат внедрени необходимите актуализации, изисквани съгласно измененията в Регламента относно обезлесяването от 2025 г.

7.10. (ЗАЛИЧЕНО)

7.11. Информационната система винаги ли е достъпна или ще има периодични прекъсвания? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Информационната система е създадена така, че да осигурява висока степен на достъпност и непрекъснат достъп до данните. За поддържане на ефективното функциониране на системата се планират кратки периоди за поддръжка за внедряване на необходимите актуализации. Тези актуализации се обявяват своевременно в раздел „Новини“ и се планират така, че да не възпрепятстват работата на ползвателите.

Комисията ще публикува извънредни мерки целящи да смекчат и ограничат последиците от всяка непланирана недостъпност на системата.

7.12. Какви са ограниченията за въвеждане на данни в декларацията за надлежна проверка? С други думи, какво е максималното съдържание, което един ползвател може да въведе в една декларация за надлежна проверка? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

ДНП се състои от различни полета за въвеждане на данни. Свързаните с продуктите елементи от данни са организирани и групирани под съответните продукти, които се идентифицират чрез кодове по ХС. Една ДНП може да съдържа максимум 200 реда със съответни продукти (оранжево поле). Във всеки ред за съответния продукт са определени следните максимално допустими ограничения: до 500 реда за записване на „Научно(и) наименование(я)/Общоприето(и) наименование(я)“ (синьо поле) и до 1000 реда за записване на „Място на производство“ (зелено поле), което включва и всички координати на географското местоположение, свързани с парцелите, където съответният продукт е бил произведен в съответната държава на производство. Полетата „Име на производителя“ и „Описание на мястото на производство“ са незадължителни и в тях ако ползвателят пожелае, може да въведе информация за

вътрешна употреба. Потребителят може също да декларира и всички координати на географското местоположение в рамките на една държава на производството на едно „място на производство“. Една ДНП може да съдържа общо 10 000 „места на производство“.

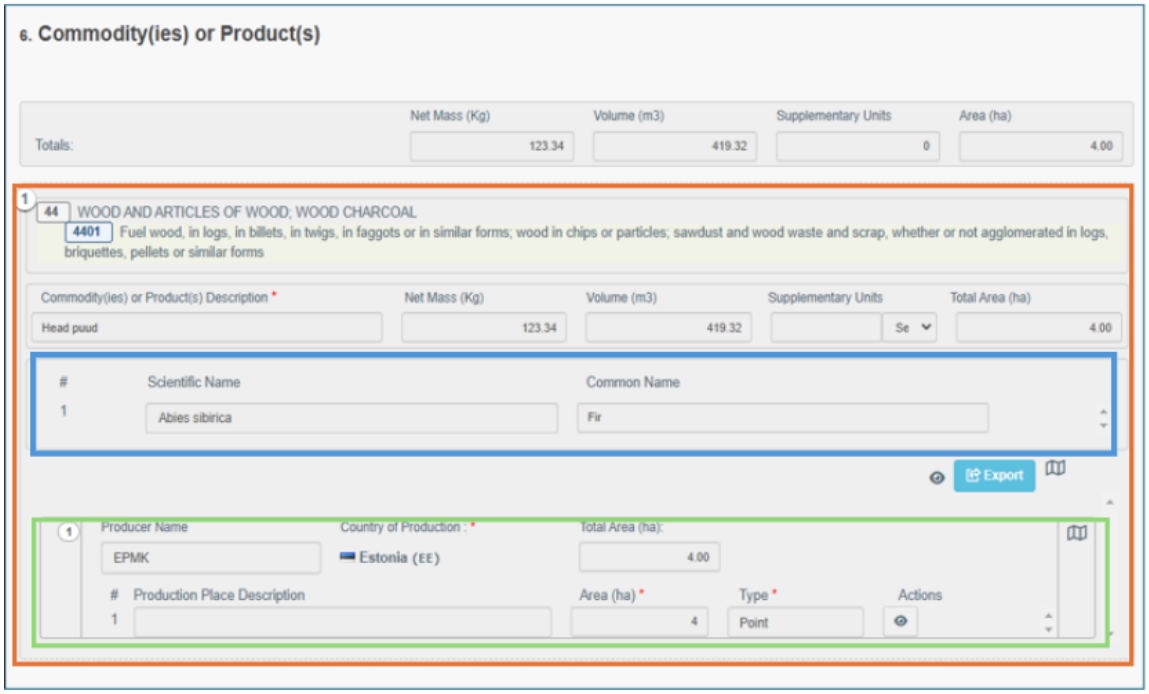

Регистрирано физическо или юридическо лице в информационната система може да държи максимум 50 проекта на ДНП във всеки един момент.

7.13. Възможно ли е да се декларира място на производство с файл във формат GeoJSON, който се състои от различни координати в повече от една държава?

Съгласно изискванията, посочени в приложение II, точка 3 от Регламента относно обезлесяването, ако съответният продукт е произведен в няколко държави, ползвателят трябва да въведе координатите на географското местоположение за всяка държава поотделно.

За да се илюстрира това изискване, нека разгледаме продукт, произведен на два парцела — единият в Белгия, а другият в Унгария. В този случай ползвателят трябва да добави местата на производство поотделно за всяка държава и да въведе „Място на производство“ със съответните координати на географското местоположение на парцелите за Белгия и Унгария поотделно.

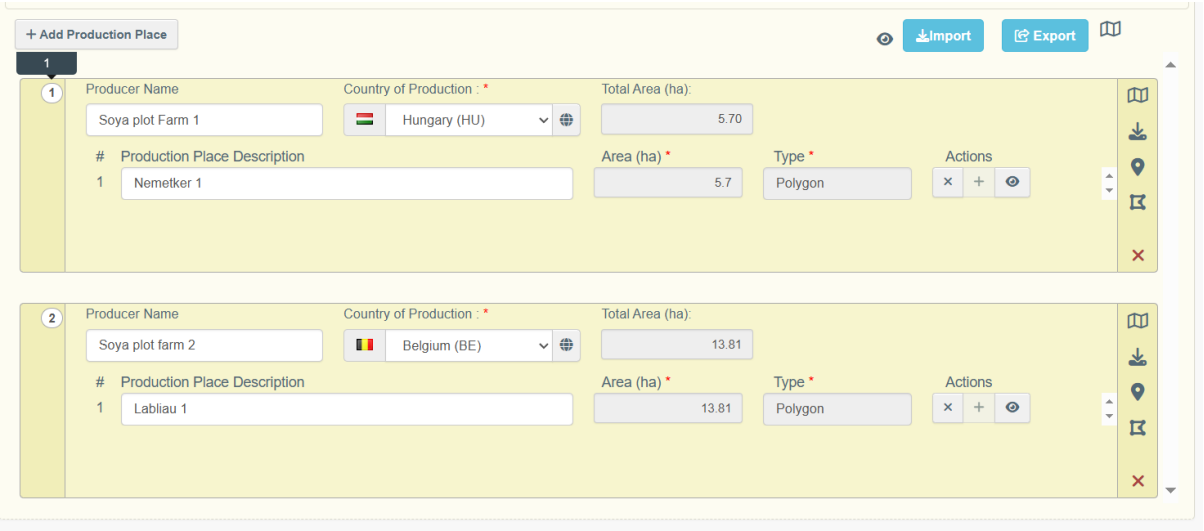

7.14. Колко дълго ще се съхраняват данните от ДНП в ИС? Необходимо ли е данните да се експортират и запазват за архивиране? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Срокът на съхранение на личните данни е ограничен съгласно Регламента за изпълнение на Комисията относно функционирането на информационната система. Предвиденият срок за съхранение може да бъде удължен по индивидуално искане на ползвателите на ИС или на компетентните органи, ако това е необходимо за изпълнение на техните отговорности и задължения съгласно Регламента относно обезлесяването. В съответствие с това данните, които не представляват лични данни съгласно определението, също се съхраняват и са достъпни в информационната система за същия период от време.

Ползвателите на информационната система имат възможност да експортират съдържанието на ДНП във файл във формат PDF, както и да извличат координатите на географското местоположение в отделен файл за целите на вътрешното си деловодство.

7.15. Как може да се споделят координатите на географското местоположение по веригата на доставките, ако предишните доставчици не са дали съгласие за споделяне на информацията за географското местоположение чрез референтния номер в информационната система? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Регламентът относно обезлесяването не води до правно задължение за споделяне на информация за географското местоположение по веригата на доставки.

Споделянето на данни между заинтересованите страни не се ограничава до ИС. Информацията, съдържаща се в ДНП, може да бъде споделяна чрез други средства извън системата. Страните са свободни да организират споделянето на данни по начин, който отговаря на техните нужди, в съответствие с действащото законодателство на ЕС и действащото национално законодателство.

7.16. Какво ако размерът на ДНП надвиши максималния размер на файла от 25 MB?

Ограничението от 25 MB за файла позволява включването на общо над 1 милион точки на географско местоположение или върхове на полигони.

В случай че общият размер на файла надвиши ограничението от 25 MB, съществуват няколко начина да се намали размерът му. В случай на площи под 4 хектара и продукти във веригата за доставки на едър рогат добитък се препоръчва се да се предоставят точки вместо полигони. Освен това ползвателите могат да изберат разделителна способност, която намалява нивото на детайлност при приближаване, но все пак осигурява достоверно и пълно изобразяване, например като се посочи само точка в началото и края на права линия, обозначаваща страна на площта, или като се посочат значими ъглови точки вместо точки на всеки 0,5 метра за приблизително изобразяване на линия.

На практика когато се описва правоъгълна форма, географското местоположение може да се опише например със 7 ъглови точки вместо със 168 ъглови точки:

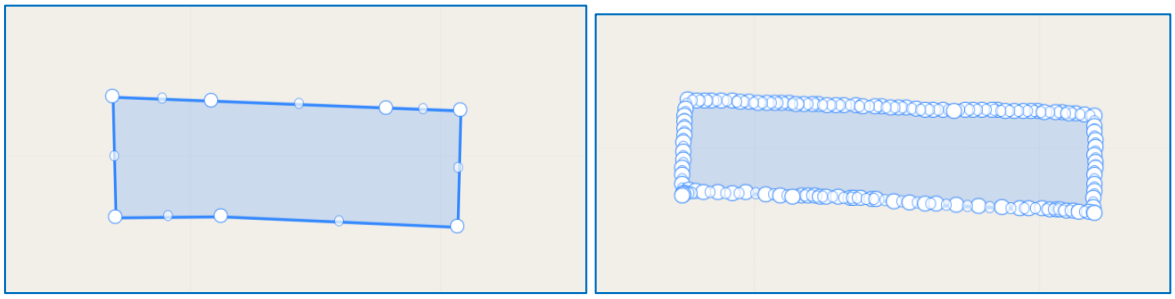

Съществуват безплатни или търговски решения за опростяване и компресиране на файлове с полигони. Освен това ползвателите следва да се стремят да локализират точно произхода на своите продукти и да ограничат до минимум разширените декларации. Допълнителна информация и временни решения за основните технически проблеми, са налични в описанието на файла във формат GeoJSON[15].

7.17. Какво ако файлът с географското местоположение съдържа различен брой знаци от изисквания в Регламента? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Съгласно член 2, точка 28 координатите на географското местоположение се предоставят, като се използват най-малко 6 знака след десетичната запетая както за координатите на географска ширина, така и за координатите на географска дължина. Когато ползвателят качи файлове с географско местоположение в информационната система, системата автоматично проверява броя на знаците. За да се гарантира безпроблемно качване на данните, в системата е осигурена гъвкавост чрез автоматично коригиране на броя на знаците до шест: ако броят на предоставените знаци е по-малък от 6, останалите знаци се запълват с нули.

7.18. При внос или износ на продукти необходимо ли е да се декларира нетната маса, дори когато продуктът обикновено се търгува в други единици? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

В съответствие с приложение II, точка 2 и приложение III, точка 2 от Регламента относно обезлесяването за продукти, въвеждани на пазара на Съюза под митнически режим

[15] https://green-business.ec.europa.eu/deforestation-regulation-implementation/information-system-deforestation-regulation_en#the-eudr-information-system.

„допускане до свободно обращение“ или извеждани от пазара на Съюза под митнически режим „износ“, количеството трябва да се изрази в килограми нетна маса, а, когато е приложимо, в допълнителната мерна единица, посочена в приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета. Допълнителните мерни единици са задължителни и когато са определени последователно за всички възможни подпозиции в рамките на кода по Хармонизираната система, посочен в декларацията за надлежна проверка. Тези стойности също са част от митническата декларация.

7.19. Може ли в ДНП и в ОД да се съдържа текст, който не е на английски език (например на езика на държавата членка)? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

За да се преодолеят езиковите бариери, освен на английски език, ИС е достъпна на всички официални езици на ЕС.

Много полета и опции са предоставени в преведени падащи списъци, което позволява на ползвателите да избират информация на предпочитания от тях език. Голяма част от изискуемата информация може да бъде въведена чрез цифрови или кодирани стойности, което намалява необходимостта от превод.

За да се гарантират безпроблемни процедури и ефективна комуникация със съответните органи, се препоръчва ползвателите да използват официалния език на държавата членка, която ще обработва ДНП или ОД. Това ще улесни ясното разбиране и обработка на предоставената информация.

7.20. Необходимо ли е да се изготвя отделна ДНП или ОД за всеки пазар, за който се изнася продуктът? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

При предоставянето на ДНП или ОД за „износ“ не е необходимо да се въвежда държавата на местоназначение. Следователно не е необходимо да се предоставя отделна ДНП в случай на няколко държави на местоназначение.

7.21. Необходимо ли е референтният номер съгласно Регламента относно обезлесяването или идентификатора на декларацията да се включва в транспортните документи, например в известието за доставка или във фактурата, след което те да се изпращат заедно с доставките? Това задължително ли е за митническото оформяне на вноса/износа? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

В съответствие с член 26, параграф 4 от Регламента относно обезлесяването, референтният номер на ДНП или идентификатора на ОД, свързан с продукта, който се въвежда на пазара на Съюза или се извежда от него, трябва да се предоставя на митническите органи, с изключение на случая на износ от оператор надолу по веригата. За да спазят това изискване, вносителите или износителите на продукта трябва да включат в митническата декларация съответните референтни номера на ДНП или идентификатори на декларациите.

По отношение на другите документи за превоз, включително за превоз в рамките на ЕС, в Регламента относно обезлесяването няма специална разпоредба, която да изисква включването на референтни номера на ДНП или идентификатори на декларации.

7.22. Дали понятието „нетна маса“ в ДНП или ОД се отнася до масата на целия продукт, само до количеството от съответната стока в продукта или до цялата пратка (т.е. продукта плюс палета/опаковката)? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

За целите на ДНП или ОД нетна маса се отнася до теглото на целия продукт без опаковъчните материали (вж. ЧЗВ 2.5 относно опаковката). С други думи, това е теглото на продукта, без да се отчита теглото на контейнера, първичната опаковка или други опаковъчни материали, използвани по време на транспортирането или съхранението.

7.23. Може ли чрез ИС да бъде споделяна допълнителна информация, като например правни документи? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Информационната система към Регламента относно обезлесяването не разполага с функции за споделяне на документация във веригата на доставките в допълнение към елементите от данни, посочени в приложение II към Регламента.

Макар че ползвателите могат да предоставят допълнителна информация на вниманието на компетентните органи, тази информация не е видима за другите участници във веригата на доставки, които не са МСП и които може да имат достъп до тази ДНП или ОД. Това означава, че всяка допълнителна информация, предоставена от ползвателите, ще бъде достъпна само за компетентните органи и няма да бъде споделяна с други страни.

7.24. До каква степен на категоризация трябва да бъдат декларирани кодовете по ХС в информационната система? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

При изготвяне на ДНП или ОД ползвателят трябва да въведе кодовете по ХС на продуктите, които са включени в декларацията. Задължително е кодовете по ХС да се декларират най-малко до броя знаци, посочен в приложение I към Регламента относно обезлесяването. В допълнение към задължителния брой знаци, ползвателите могат да декларират кодовете по ХС в по-подробен вид до 6 знака. Като пример може да се избере код по ХС 1201 за *Семена от соя, дори натрошени*. Възможно е обаче да се предоставят и подпозициите до 6 знака:

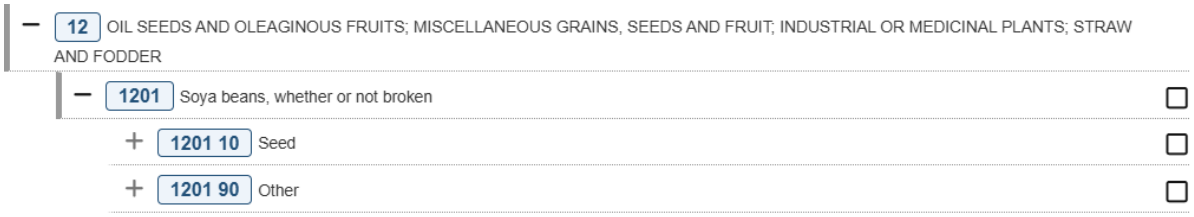

По същия начин, ако приложение I към Регламента относно обезлесяването се съдържа 6-цифрен код по ХС, ползвателят не може да избере позиция по ХС с 4 или по-малко цифри.

7.25. Възможно ли е да се провери валидността на референтните и верификационните номера на ДНП в ИС? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Да, възможно е да се провери валидността на референтния номер на ДНП или идентификатора на ОД и свързаните с тях номера за проверка в рамките на информационната система като специална функция. С тази функция, която е достъпна и чрез CSV файлове, ползвателят може да въведе референтните номера, идентификаторите на декларациите и свързаните с тях номера за проверка. След въвеждането на стойностите системата проверява валидността на референтните номера на ДНП, идентификаторите на ОД и свързаните с тях номера за проверка и предоставя обратна връзка за тяхната валидност.

7.26. Защо за качването на данни за географското местоположение във файл е разрешен само формат GeoJSON?

GeoJSON е общият стандарт и единствената непатентована система, която позволява подаването на необходимите допълнителни свойства и която борави с много специфична координатна система. Използването на различни формати в ИС ще повиши риска от грешна или неточна информация. Изключителната употреба на GeoJSON беше обявена през април 2024 г., което даде възможност на всички заинтересовани страни да подготвят системите си в съответствие с това.

7.27. Кой списък с научни наименования се използва в ИС? Достатъчно ли е да се посочи само родът, или трябва да се посочи и конкретният биологичен вид? Задължително ли е научното наименование за всички продукти, попадащи в рамките на стоката дървен материал, като например изделията от целулозна маса или хартия? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

В приложение II към Регламента относно обезлесяването се изисква въвеждането на научни наименования само за продуктите от веригата за доставки на дървения материал. По желание може да се въвеждат научни наименования и за други стоки и продукти. В системата въвеждането на научните наименования се поддържа с помощта на базата данни на Европейската и средиземноморска организация за растителна защита (ЕОРЗ) (Глобална база данни на ЕОРЗ).

В член 9, параграф 1, буква а) от Регламента се посочва „*общоприетото наименование на биологичния вид и неговото пълно научно наименование*“, а в приложение II, точка 2 — „*пълното научно наименование*“. Научното наименование е задължително за всички съответни продукти, изброени в приложение I към Регламента относно обезлесяването под стоката „Дървен материал“.

7.28. (ЗАЛИЧЕНО)

7.29. Какви са изискванията за профила на икономическия оператор, ако дадено лице изпълнява едновременно няколко функции, като оператор, оператор надолу по веригата, който не е МСП, търговец, който не е МСП, и действа като упълномощен представител? Може ли един профил на икономически оператор да се използва за всички роли или всяка роля трябва да има отделен профил на икономически оператор в информационната система? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

В рамките на информационната система един профил на икономически оператор може да се използва от едно физическо лице или от едно юридическо лице (например дружество), като в профила има възможност да се добавят няколко роли. Това позволява на титуляря на профила на икономически оператор да изпълнява различни функции, включително подаване на данни като оператор, регистриране като оператор надолу по веригата, който не МСП, или търговец, който не е МСП, или упълномощен представител, според нуждите.

7.30. Какво да се прави, ако възникне технически проблеми с ИС?

На уебсайта на информационната система на Регламента относно обезлесяването: https://green-business.ec.europa.eu/deforestation-regulation-implementation/deforestation-due-diligence-registry_en ще намерите необходимата документация за ефективно използване на системата, включително ръководство на потребителя, видео материали за обучение и звено за контакт за техническа помощ.

°°°°

8. Срокове

8.1. Кога влиза в сила и от коя дата започва да се прилага Регламентът? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Регламентът беше публикуван в Официален вестник на Европейския съюз на 9 юни 2023 г. Той влезе в сила на 29 юни 2023 г. В съответствие с член 38, параграф 2 от Регламента относно обезлесяването, изменен с Регламент (ЕС) 2025/2650, съществените разпоредби на Регламента се прилагат от 30 декември 2026 г. (преходен период от 42 месеца). В съответствие с член 38, параграф 3 от Регламента относно обезлесяването, обаче, за микро- и малките предприятия тези разпоредби ще се прилагат от 30 юни 2027 г. (преходен период от 48 месеца). Специални правила се прилагат за продуктите, включени и в приложението към Регламента на ЕС относно дървения материал, вж. член 37 и член 38, параграф 3 от Регламента относно обезлесяването.

8.2. А какво се случва в периода между тези дати? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Ще трябва ли продуктите, пуснати на пазара на Съюза между влизането в сила на Регламента и датата(ите)на неговото прилагане, да отговарят на изискванията на този регламент?

За оператори и търговци, които са големи и средни предприятия, се предвижда прилагането да започне 42 месеца след влизането в сила на Регламента (на 30 декември 2026 г.). Това означава, че операторите и търговците не са длъжни да спазват изискванията по отношение на продуктите, пуснати на пазара на Съюза, преди тази дата. За малките и микропредприятията този срок се удължава (до 30 юни 2027 г. — 48 месеца след влизане в сила на Регламента).

8.3. Как да се докаже, че продуктът е произведен преди влизането в сила на Регламента? Какви са правилата за производство на продукти от едър рогат добитък?

Кой носи тежестта на доказване, че съответната стока или съответният продукт, който операторът иска да пусне на пазара на ЕС или да изнесе, е бил произведен преди влизането в сила на Регламента и че в този случай Регламентът не се прилага?

Регламентът се прилага съгласно посоченото в член 1, параграф 1, освен ако не са изпълнени условията на член 1, параграф 2, т.е. освен ако стоката, съдържаща се в продукта или използвана за производството на продукта, не е била произведена преди 29 юни 2023 г. съгласно определението в член 2, точка 14. За едрия рогат добитък съответната дата на производство е датата на раждане на животното, което означава, че Регламентът не се прилага за едър рогат добитък и продукти от едър рогат добитък, ако животните са родени преди влизането в сила на този регламент.

Тежестта на доказване на това изключение се носи от оператора, който трябва да бъде в състояние да предостави съответната информация като разумно доказателство, че условията на член 1, параграф 2 от Регламента относно обезлесяването са изпълнени. Въпреки че в този случай операторът не е длъжен да предостави декларация за надлежна проверка, той следва да съхранява необходимите документи, доказващи неприложимостта на Регламента и свързаните с него задължения.

°°°°

9. Други въпроси

9.1. Какви са задълженията на операторите и операторите и търговците надолу по веригата, когато пускат или предоставят на пазара на ЕС или изнасят съответен продукт, който е произведен от съответен продукт или съответна стока, пуснати на пазара на ЕС през преходния период (периодът между влизането в сила на Регламента (29 юни 2023 г.) и датата, от която започва да се прилага (30 декември 2026 г.)? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Тази ситуация може да бъде най-добре обяснена с няколко конкретни сценария:

1. Съответна стока (например естествен каучук — код по КН 4001) се пуска на пазара на ЕС през преходния период, поради което не е задължително да е с посочено географско местоположение, и след това се използва за производството на съответен производствен продукт (например нови гуми — код по КН 4011), който впоследствие се пуска на пазара на ЕС (или се изнася), считано от 30 декември 2026 г.

   Ако дадена стока е пусната на пазара на ЕС през преходния период, т.е. преди влизането в сила на Регламента, при пускането на пазара на ЕС на произведен продукт, считано от 30 декември 2026 г., задълженията на оператора надолу по веригата и на останалите оператори и търговци надолу по веригата ще се ограничават до събиране на достатъчно убедителни и проверими доказателства, че съответната стока (каучук), използвана за производството на такъв съответен продукт (гуми), е била пусната на пазара на ЕС преди влизането в сила на Регламента. Това не засяга член 37, параграф 2 от Регламента относно обезлесяването по отношение на дървен материал и изделия от дървен материал. Ако стоката (естествен каучук) се пуска на пазара на ЕС или се изнася след преходния период, т.е. от 30 декември 2026 г., операторът надолу по веригата и останалите оператори и търговци надолу по веригата ще подлежат на стандартните задължения по Регламента. По същия начин за части от съответни продукти, които са произведени със стоки, пуснати на пазара на ЕС от 30 декември 2026 г., операторът надолу по веригата и останалите оператори и търговци надолу по веригата ще подлежат на стандартните задължения по Регламента.

2. Съответна стока (например масло от какао — код по КН 1804) се пуска на пазара на ЕС през преходния период, поради което не е задължително да е с посочено географско местоположение, но след това се използва за производството на друг съответен производствен продукт (например шоколад — код по КН 1806), който се пуска на пазара на ЕС (или се изнася) от оператор надолу по веригата, считано от 30 декември 2026 г.

   В този случай задълженията на оператора надолу по веригата и на останалите оператори и търговци надолу по веригата, които пускат или предоставят на пазара на ЕС или изнасят произведен продукт (шоколад), ще се ограничават до събирането на достатъчно убедителни и проверими доказателства, че съответният произведен продукт (масло от какао) е бил пуснат на пазара на ЕС преди влизането в сила на Регламента. За части от крайния съответен продукт, които са произведени с други

съответни стоки, пуснати на пазара на ЕС от 30 декември 2026 г., операторът надолу по веригата и останалите оператори и търговци надолу по веригата ще подлежат на стандартните задължения по Регламента. Това не засяга член 37, параграф 2 от Регламента по отношение на дървен материал и изделия от дървен материал.

3. Оператор пуска на пазара на ЕС съответна стока или продукт през преходния период, който след това се предоставя на пазара от един или няколко търговци, считано от 30 декември 2026 г.

   В този случай задълженията на търговеца и останалите оператори и търговци надолу по веригата ще се ограничават до събиране на достатъчно убедителни и проверими доказателства, че съответната стока или продукт е бил пуснат на пазара на ЕС преди влизането в сила на Регламента. Това не засяга член 37, параграф 2 от Регламента по отношение на дървен материал и изделия от дървен материал.

По-конкретно за физическите лица и микро и малките оператори (нагоре по веригата), за които се прилага отложеното влизане в сила, посочено в член 38, параграф 3 от Регламента относно обезлесяването, посоченото отложено влизане в сила за тези оператори — независимо дали са физически лица, микро или малки предприятия — ограничава задълженията на операторите надолу по веригата и търговците в рамките на тези вериги на доставка:

Пример: оператор надолу по веригата (дружество Б) пуска на пазара на ЕС продукт, произведен от съответната стока, която е била пусната на пазара на ЕС от оператор, представляващ физическо лице или малко или микропредприятие (лице/дружество А), преди 30 юни 2027 г. В този случай задълженията на дружество Б биха били ограничени до събирането на достатъчно убедителни и проверими доказателства, че съответната стока или съответният продукт, използван за производството на съответния продукт, е бил пуснат на пазара на ЕС преди отложеното влизане в сила, приложимо по отношение на лице/дружество А (т.е. 30 юни 2027 г.).

9.2. Какви доказателства са необходими, за да се докаже, че продуктът е бил пуснат на пазара на ЕС преди датата, от която се прилага Регламентът (т.е. какви документи се приемат като доказателство за „пускане на пазара“)? Трябва ли такива продукти да се декларират в ИС? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

В случай на внесени продукти митническата декларация за въпросните съответни стоки или съответни продукти ще се приема като доказателство, че те са били пуснати на пазара на ЕС преди датата, от която се прилага Регламентът. За стоки, произведени в ЕС, като доказателство следва да се приема и друга документация, например документация, свързана с датата на производство, ако датата на производството е съгласувана с времето на пускане на пазара, като например разрешителни за сеч, ушни марки и паспорти на едър рогат добитък, фактури или друга документация, свързана с датата на производство или на продажба на стоката. Датата на пускане на пазара на ЕС може да бъде доказана например с договори между страните, документи за поръчка на продуктите, документи, придружаващи пратката, относно доставката до клиента,

включително международна товарителница за автомобилен превоз (CMR) (Конвенция за договора за международен автомобилен превоз на стоки), коносамент, известия за доставка, въздушна товарителница и всички други документи, които доказват, че стоките са прехвърлени между две страни, които могат да бъдат пряко свързани с въпросния съответен продукт. За подробности относно момента на пускане на пазара на ЕС, моля, вж. ЧЗВ 5.20.

За продукти, попадащи в преходния период, не е необходимо да се предоставя ДНП в информационната система. В случай на износ или повторен внос на продукт, който първоначално е бил пуснат на пазара през преходния период (сам по себе си или под формата на съответен продукт нагоре по веригата), условният референтен номер на ДНП, т.е. универсален референтен номер, който може да бъде вписан в митническата декларация в случаите на продукти, попадащи в преходния период, може да се използва в митническата декларация, предоставена за износ или повторен внос. Форматът на условен референтен номер на ДНП е 99EU9999999999. Повече информация по този въпрос можете да намерите тук. Следва да се отбележи, че при износ от оператор надолу по веригата не е необходимо да се посочва условен номер; Вместо това в този случай ще бъде наличен специален код на сертификат по ТАРИК (вж. ЧЗВ 5.6.1).

9.3. Могат ли продукти, пуснати на пазара на ЕС през преходния период, да се смесват с продукти, които отговарят на изискванията на Регламента и са пуснати на пазара на ЕС след преходния период, ако може да се докаже, че всяка партида от така смесените продукти е била пусната на пазара на ЕС през преходния период или отговаря на изискванията на Регламента?

При положение че са изпълнени всички условия, посочени в член 3, букви а)—в) от Регламента относно обезлесяването, продуктите, които ще бъдат пуснати на пазара на ЕС от датата, от която се прилага този регламент, и продуктите, пуснати на пазара на ЕС през преходния период (и следователно освободени от изискванията), придружени от доказателство, че са били пуснати на пазара на ЕС през преходния период, могат да бъдат смесвани преди пускането им на пазара на ЕС.

9.4. Как ще функционира на практика смесването на стоки, складирани през преходния период, със стоки, които ще бъдат пуснати на пазара на ЕС след 30 декември 2026 г., и по-специално как ще се отразява в ИС? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

В ИС трябва да бъде подадена декларация за надлежна проверка само за съответните продукти, които подлежат на задълженията за извършване на надлежна проверка съгласно Регламента. Ако операторите и търговците смесват стоки, пуснати на пазара на ЕС през преходния период, с по-нови запаси (от периода след преходния период), в декларацията за надлежна проверка трябва да се включи само информацията, отнасяща се до новите стоки, пуснати на пазара на ЕС, тъй като тези запаси подлежат на надлежна проверка.

За „запаси през преходния период“ вж. въпрос 9.3 по-горе.

9.5. Кога започва и кога приключва преходният период на практика?

Преходният период започна от датата на влизане в сила на Регламента относно обезлесяването (29 юни 2023 г.) и приключва в деня преди датата, от която започва да се прилага Регламентът.

9.6. Как компетентните органи следва да извършват проверки на продукти, които са пуснати на пазара на ЕС през преходния период, за да се гарантира спазването на Регламента?

Компетентните органи могат да извършват проверки на съответни продукти, за да установят дали те са били пуснати на пазара на ЕС през преходния период. В този случай операторът носи тежестта на доказване, че продуктът е изключен от приложното поле на Регламента, в съответствие с ЧЗВ 8.3.

9.7. Ще публикува ли Комисията насоки?

Комисията публикува Документ с насоки под формата на известие на Комисията с цел разясняване на някои аспекти на Регламента, например определението за „използване за селскостопански цели“, в което се разглеждат въпроси, свързани с агролесовъдната система и земеделските земи, сертифицирането, законосъобразността и други аспекти, които представляват интерес за много заинтересовани страни на място.

Комисията също така събира информация и насърчава диалога между заинтересованите страни чрез многостранната платформа за опазване и възстановяването на горите в световен мащаб с оглед предоставяне на неофициални насоки по редица въпроси. В настоящия документ с често задавани въпроси вече са дадени отговори на въпросите, които Комисията получава най-често от съответните заинтересовани страни, като той ще бъде актуализиран с течение на времето. Ако е необходимо, ще бъдат мобилизирани допълнителни инструменти за улесняване.

Не са необходими допълнителни указания за спазване на правилата. Целта на Комисията е да се изяснят определени аспекти, за да се обясни как ще функционира Регламентът на практика, да се споделят примери за добри практики и др.

9.8. Ще издаде ли Комисията специални насоки за отделните стоки? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Комисията предоставя примери за добри практики и практически сценарии, включително в документа с насоки, където до известна степен са засегнати специфични за отделните стоки аспекти.

Наред с това Комисията публикува документ, в който се прави преглед на начините, по които се прилагат задълженията по отношение на веригите за доставки на седемте стоки, обхванати от приложното поле на Регламента, в зависимост от вида на предприятието (оператор/оператор или търговец надолу по веригата), размера и позицията му във веригата на доставките в рамките на ЕС, като това е онагледено чрез

различни сценария по веригата на доставките на нашата уебстраница: Инфографики за веригата на доставки на Регламента относно обезлесяването[1617]

9.9. Какви са задълженията за докладване на операторите?

Операторите, които не са МСП, ще трябва ежегодно да публикуват обществено достъпни доклади относно своята система за надлежна проверка. За операторите, които попадат в приложното поле на Директивата за отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта (ДОПУ) и прилагат в срок европейските стандарти за отчитането във връзка с устойчивостта, достатъчно ли е да публикуват доклада си в съответствие с изискванията съгласно ДОПУ? Или ще има допълнителни изисквания по отношение на докладването?

Регламентът предвижда, че що се отнася до задълженията за докладване, операторите, които попадат в приложното поле и на други законодателни инструменти на ЕС, в които са определени изисквания относно надлежната проверка на веригата за създаване на стойност, могат да изпълняват задълженията си за докладване съгласно Регламента, като включват изискваната информация при докладването в контекста на тези други законодателни инструменти на ЕС (член 12, параграф 3 от Регламента относно обезлесяването).

9.10. Какво е обсерваторията на ЕС за наблюдение на обезлесяването и деградацията на горите? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Обсерваторията на ЕС се основава на вече съществуващи инструменти за наблюдение, включително продукти по програма „Коперник“ и други общественодостъпни или частни източници, като съдейства за прилагането на регламента чрез предоставяне на научни доказателства, включително карти на земното покритие към крайната дата, относно обезлесяването и деградацията на горите в световен мащаб и свързаната с това търговия. Използването на тези карти не гарантира автоматично спазването на условията на регламента, но те са инструмент, който помага на дружествата да осигурят спазването му, например за оценката на риска даден парцел да е бил обезлесен след 2020 г. Това не отменя задължението на дружествата да извършват надлежна проверка.

В приложното поле на обсерваторията на ЕС за наблюдение на обезлесяването и деградацията на горите попадат всички гори по света, включително европейските гори, като тя е разработена в съответствие с текущото развитие на политиките на ЕС, като например Закона за възстановяване на природата и надграждането и подобряването на Европейската информационна система за горите.

Основната цел на картите, разпространявани от обсерваторията на ЕС, е да предоставят информация на операторите за оценката на риска и за работата на компетентните органи. С оглед на това картите, включително картата на горската покривка в световен мащаб за 2020 г. (вж. ЧЗВ 9.10.1), имат следните характеристики:

[17] Инфографики за веригата на доставки на Регламента относно обезлесяването (3-то издание) — Околна среда.

- **Не са задължителни.** Няма задължение операторите (или компетентните органи) да използват картите на обсерваторията на ЕС при извършване на оценката на риска.

- **Не са изключителни.** Операторите (както и компетентните органи) може да използват други карти, които са по-подробни от картите, предоставяни от обсерваторията. В Регламента не се съдържат предписания относно начините за добиване на информация за целите на оценката на риска. Обсерваторията е един от многото инструменти, които са на разположение и които Комисията предлага безплатно.

- **Не са правно обвързващи.** Картите, предоставяни от обсерваторията на ЕС, може да се използват за оценка на риска. Но сам по себе си фактът, че предоставеното географско местоположение попада в зона, считана за горска, не води автоматично до заключение за несъответствие. И обратно, не може да се гарантира, че даден продукт ще отговаря на изискванията или че няма да бъде проверяван, ако неговото географско местоположение попада извън зона, която на дадена карта се счита за горска. Причините за това могат да бъдат други рискови фактори, които не са обхванати от картата, точността и пространствената детайлност на картата или евентуалното несъответствие на продукта с приложимото законодателство на държавата на производство. Случайните проверки ще обхващат и парцели, които не съответстват на гора съгласно картата.

9.10.1. Възможно ли е картата на горската покривка в световен мащаб за 2020 г. да се използва като окончателен източник на информация за съответствие с Регламента на ЕС за обезлесяването или са необходими допълнителни стъпки и източници на данни, за да се докаже съответствието?

Картата на горската покривка в световен мащаб за 2020 г. (GFC 2020) е предвидена като един от помощните инструменти, предоставяни от Европейската комисия за подпомагане на прилагането на Регламента. Достъпна в обсерваторията на ЕС за наблюдение на обезлесяването и деградацията на горите, GFC 2020 показва наличието/отсъствието към 31 декември 2020 г. на горско покритие в световен мащаб с пространствена разделителна способност от 10 m. Определението за „гора“ в картата на горската покривка в световен мащаб за 2020 г. следва определението за „гора“ в Регламента относно обезлесяването, дадено в член 2, точка 4 от него. Важно е да се обърне внимание, че всички насаждения от съответните стоки, различни от дървен материал, т.е. какао, кафе, маслодайна палма, каучук и соя, са изключени от горите. Това е първата карта на горската покривка в световен мащаб с такава висока разделителна способност (10 m).

Данните за горската покривка към крайната дата през 2020 г. представляват ключов източник на информация за операторите. Картата GFT 2020 е един от многото възможни източници (вж. ЧЗВ 9.10). Въпреки че не е правно обвързваща, КГГП за 2020 г. може да помогне на операторите да спазят задълженията си за оценка на риска от обезлесяване съгласно Регламента.

Картата GFT 2020 може да помогне на компетентните органи да изпълнят първоначалните етапи от своите задължения за прилагане. В член 18 от Регламента относно обезлесяването, който се отнася до проверките на операторите (които трябва да се извършват от компетентните органи), са споменати „данни от наблюдението на Земята, например от програмата „Коперник“, като потенциални данни, които могат да се използват за такива проверки (наред с други източници за верифициране). Не се споменава конкретна карта, която да се използва, като компетентните органи може да пожелаят да използват глобални, регионални или национални карти или всеки друг източник, който счетат за подходящ. КГГП за 2020 г. не е предназначена да служи като единствен източник на информация за съответствие.

9.10.2. Каква степен на точност може да се очаква от пространствени карти в световен и национален мащаб и могат ли те да се използват за справка при процесите на надлежна проверка и верифициране? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Грешките са присъщи на всеки масив от пространствени данни. Относителната точност на пространствените продукти в световен мащаб е около 85 % (в зависимост от броя на класовете и тяхната пространствена сложност). В националните карти може да се достигне относителна точност от 90 %. Нито една от тези пространствени карти в световен или национален мащаб не може да се счита за „представителна карта“ както за процеса на надлежна проверка, така и за процеса на верифициране, поради неизвестната им точност на местно равнище. В ЧЗВ 9.10.4. се предоставят допълнителни разяснения относно комбинирането на допълващи се източници на данни.

Външните заинтересовани страни, проявяващи интерес към картата на горската покривка в световен мащаб за 2020 г. на обсерваторията на ЕС, се приканват да разгледат преработената версия на картата (версия 3 от декември 2025 г.) с повишена цялостна точност от малко над 92 %.

9.10.3. Дали дадена стока автоматично е несъответстваща на изискванията, ако е произведена на територия, обозначена като гора на картата на горската покривка в световен мащаб за 2020 г.?

Снабдяването със стока, произхождаща от земя, обозначена като гора на картата на глобалното горско покритие за 2020 г., не означава автоматично несъответствие с изискванията. Това обаче може да е признак за риск от обезлесяване. В такива случаи се препоръчва да се предприемат по-нататъшни разследвания и допълнителни мерки с други източници на информация.

9.10.4. Може ли заинтересована страна да използва национални горски карти в съчетание с картата на горската покривка в световен мащаб за 2020 г.?

В рамките на Регламента относно обезлесяването горските карти за 2020 г. могат да представляват ключов източник на информация за оценка на риска дадена съответна стока или производен продукт да произхожда от райони, които са били подложени на обезлесяване след 2020 г., особено при липса на по-точни алтернативни източници на информация (вж. ЧЗВ 9.10.2.).

Въпреки че заинтересованите страни не са задължени да използват тематични карти, анализът показва, че при комбиниране на различни допълващи се източници на данни, например различни горски карти, може да се осигури полезна информация за оценка на рисковете от обезлесяване след 2020 г.

9.10.5. Как изглежда картата на видовете гори в световен мащаб за 2020 г.? (НОВ ТЕКСТ)

Картата на видовете гори в световен мащаб за 2020 г. (GFT 2020) беше създадена от Европейската комисия като един от помощните инструменти за подпомагане на прилагането на Регламента относно обезлесяването. Публикуван в Обсерваторията на ЕС по въпросите на обезлесяването и деградацията на горите, GFT 2020 показва разпространението на първични гори, естествено възобновяващи се гори и залесени гори (включително горските плантации) с пространствена разделителна способност от 10 м към 31 декември 2020 г. Видовете гори съответстват на определенията в член 2, точки 8—11 от Регламента относно обезлесяването.

Данните за видовете гори към крайната дата през 2020 г. представляват ключов източник на информация за операторите. Картата GFT 2020 е един от многото възможни източници (вж. ЧЗВ 9.10.). Въпреки че не е правно обвързваща, картата GFT 2020 може да помогне на операторите да спазят задълженията си за оценка на риска от деградация на горите съгласно Регламента относно обезлесяването.

Към крайната дата съгласно определението за деградация на горите, както е формулирано в Регламента относно обезлесяването, се изисква разграничаване само на три вида гори. Картата GFT 2020 може да помогне на компетентните органи на държавите — членки на ЕС да изпълнят първоначалните етапи от своите задължения за прилагане. В член 18 от Регламента относно обезлесяването, който се отнася до проверките на операторите (които трябва да се извършват от компетентните органи на държавите — членки на ЕС), са споменати „данни от наблюдението на Земята, например от програмата „Коперник“, като потенциални данни, които могат да се използват за такива проверки (наред с други източници за верифициране). Не се споменава конкретна карта, която да се използва, като компетентните органи може да пожелаят да използват глобални, регионални или национални карти или всеки друг източник, който счетат за подходящ. Картата GFT 2020 не е предназначена да служи като единствен източник на информация за съответствие.

9.10.6. Какви инструменти мога да използвам, за да преценя дали моите геопространствени данни съвпадат с местоположението на горите на картите? (НОВ ТЕКСТ)

Географските информационни системи могат да се използват за съпоставяне на данни за точки или полигони с пространствено изразена информация на карти. Налице е

голямо разнообразие от безплатни, отворени и патентовани приложения и уеб интерфейси. Например:

- Съвместният изследователски център (JRC) публикува насоки (Инструменти за геопространствен анализ в подкрепа на оценката на риска съгласно безплатните вериги на доставки по Регламента относно обезлесяването — Служба за публикации на ЕС) и предлага прост инструмент за пространствено пресичане: IMPACT Toolbox: Наблюдения в гората.
- Организацията за прехрана и земеделие (ФАО) предлага инструмент за съпоставяне на геопространствени данни с различни карти: “What is in that plot?” (Какво има на този парцел?) (WHISP): https://openforis.org/solutions/whisp/
- Институт по световните ресурси (WRI) предлага интерфейс за анализ на геопространствените вериги на доставки: Global Forest Watch Pro: https://pro.globalforestwatch.org/.

9.11. Какво представлява високият риск и каква е максималната продължителност на временното спиране?

Съгласно член 17 от Регламента относно обезлесяването на компетентните органи се разрешава да предприемат незабавни действия, включително временно спиране, в ситуации, при които съществува висок риск от неспазване на изискванията. Какво представлява високият риск и каква е максималната продължителност на временното спиране?

В отделни случаи, въз основа на различни обстоятелства, в т.ч. проверки на място, резултатите от анализа на риска в основаните на риска планове, рискове, установени чрез информационната система или вследствие на информация, получена от друг компетентен орган, основателна загриженост и др., компетентните органи могат да установят, че съществува висок риск съответните продукти да не отговарят на изискванията на Регламента. В такива случаи компетентните органи могат да въведат временни мерки съгласно член 23 от Регламента относно обезлесяването, включително спиране на пускането или предоставянето на продукта на пазара на ЕС. Това спиране следва да е с продължителност до три работни дни или 72 часа в случай на нетрайни продукти. Компетентният орган обаче може да стигне до заключението, въз основа на проверките, извършени през този период от време, че спирането следва да бъде удължено с допълнителни периоди от три дни, за да се установи дали продуктът отговаря на изискванията на Регламента.

9.12. По какъв начин Регламентът е обвързан с Директивата на ЕС за енергията от възобновяеми източници?

Целите на Регламента и Директива (ЕС) 2018/2001, изменена с Директива (ЕС) 2023/2413 (Директива за енергията от възобновяеми източници — RED), се допълват взаимно, тъй като и двата акта се стремят към една обща всеобхватна цел — борбата с изменението

на климата и загубата на биологично разнообразие. За стоките и продуктите, попадащи в приложното поле и на двата правни акта, ще се прилагат изискванията за общ достъп до пазара съгласно Регламента относно обезлесяването, като може да се считат за енергия от възобновяеми източници съгласно RED, при условие че отговарят на изискванията, определени в нея. Изискванията съгласно Регламента относно обезлесяването и RED са съвместими и взаимно се подсилват. В конкретния случай на системите за сертифициране за нисък риск от непреки промени в земеползването съгласно Регламент (ЕС) 2019/807 на Комисията за допълване на Директива (ЕС) 2018/2001, тези системи за сертифициране може също да се използват от оператори и търговци в рамките на техните системи за надлежна проверка за получаване на информация, изисквана съгласно Регламента относно обезлесяването, за да се изпълнят някои от изискванията за проследимост и информация, посочени в член 9 от него. Както при всяка друга система за сертифициране, използването им не засяга правната отговорност и задълженията на операторите и търговците да извършват надлежна проверка съгласно Регламента относно обезлесяването.

9.13. Как се разглеждат държавите от ЕАСТ/ЕИП в Регламента? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Норвегия, Лихтенщайн, Исландия и Швейцария са договарящи се страни — членки на Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ). Затова за тях не се прилагат правилата на Митническия кодекс на Съюза (Регламент (ЕС) № 952/2013). Следователно те не се намират на „митническата територия“ по смисъла на член 2, точка 34 от Регламента относно обезлесяването, което ги определя като „трети държави“ по смисъла на този регламент (член 2, точка 35 от него).

Европейското икономическо пространство (ЕИП) обединява държавите — членки на ЕС, и три от четирите държави от ЕАСТ (а именно Исландия, Лихтенщайн и Норвегия) в един вътрешен пазар, регулиран от едни и същи основни правила. Регламентът относно обезлесяването е отбелязан от ЕС като акт, който е от значение за ЕИП. Понастоящем се разглежда възможността за включването му в Споразумението за ЕИП посредством решение на Съвместния комитет на ЕИП, което означава, че държавите от ЕИП, които са и членки на ЕАСТ, обмислят дали и как правните актове на ЕС да бъдат включени в Споразумението за ЕИП. При условие че държавите от ЕИП преценят, че Регламентът относно обезлесяването трябва да бъде включен в Споразумението за ЕИП, и ако впоследствие бъде приет проект на решение на Съвместния комитет на ЕИП и този проект влезе в сила след като бъдат изпълнени конституционните изисквания, едва тогава този регламент ще бъде приложим в Норвегия, Лихтенщайн и Исландия. Обикновено има забавяне от няколко години, тъй като процедурата по включване на акта започва едва след неговото публикуване и поради сложните процедури за включване на акта в Споразумението за ЕИП и в правните системи на държавите от ЕИП.

Поради това засега Норвегия, Лихтенщайн и Исландия се считат за трети държави по смисъла на Регламента относно обезлесяването. Това означава, че както и в други трети държави, първичните производители, които продават продуктите си на пазара в Норвегия, Лихтенщайн или Исландия, не се считат нито за ММПО, нито за оператори. По същия начин микро или малките първични оператори, установени в Норвегия,

Лихтенщайн или Исландия, които продават стоки от трети страни директно на пазара на ЕС, могат да се възползват от опростения режим, предвиден в член 4а от Регламента относно обезлесяването.

Швейцария не се присъедини към ЕИП, поради което горното не се отнася за нея. Това означава, че Регламентът относно обезлесяването се прилага за Швейцария и за операторите, установени там, по същия начин, както за други трети държави и оператори от трети държави.

°°°°

10. Санкции

10.1. Какво означава, че санкциите, определени от държавите — членки на ЕС, не засягат задълженията им съгласно Директива 2008/99/ЕО на Европейския парламент и на Съвета?

Държавите — членки на ЕС, трябва да установят национална рамка от санкции, която да включва най-малко санкциите, изброени в член 25, параграф 2 от Регламента относно обезлесяването, и да предприемат всички необходими мерки, за да се гарантира прилагането на правилата. Размерът и видът на санкциите не може да е в противоречие с Директива относно престъпленията против околната среда. Разпоредбите на директивата подлежат на правоприемственост.

10.2. Какъв е максималният размер на глобата? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

Държавите членки имат право да определят санкциите, включително размера на глобите. За юридическите лица максималният размер на санкцията не може да бъде по-нисък от 4 % от общия годишен оборот на оператора или търговеца в Съюза през финансовата година, предшестваща решението за налагане на санкцията, изчислен в съответствие с изчисляването на общия оборот на предприятията, съгласно член 5, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета.

Когато е необходимо, размерът на глобата трябва да се увеличи, особено в случай на повторно нарушение. Чрез санкциите трябва да се гарантира, че отговорните лица ефективно се лишават от икономическите ползи, съизмеримо с нарушенията им, при спазване на принципа на ефективност, пропорционалност и възпиращ ефект.

10.3. По отношение на Директивата за обществените поръчки, държавите — членки на ЕС, ли решават дали при прилагането на Регламента да се даде възможност за реабилитиране по своя инициатива?

В допълнение към изискванията съгласно член 25, параграфи 1 и 2 от Регламента относно обезлесяването държавите членки ще имат свободата да решават дали желаят да предвидят реабилитиране по своя инициатива или не. Те обаче трябва да гарантират,

че тази разпоредба не пречи на ефективността на санкциите, като установят и прилагат ясни правила за реабилитиране по своя инициатива.

10.4. В съответствие с член 25, параграф 3 от Регламента относно обезлесяването „[д]ържавите членки уведомяват Комисията за окончателните съдебни решения“ и за санкциите, наложени на юридически лица. Комисията ще публикува списък с тези съдебни решения на своя уебсайт. Това за всички административни решения ли се отнася или само за съдебните решения?

По смисъла на тази разпоредба държавите членки следва да уведомяват Комисията за окончателни решения срещу юридически лица, което означава съдебни разпореждания.

10.5. Отсякъл съм няколко малки дървета в мой имот, където понастоящем отглеждам крави. Възнамерявам да продам дървения материал и месото от кравите на местен пазар в ЕС. Ще ми бъдат ли наложени санкции за продажбата им поради това, че съм отсякъл дърветата? (АКТУАЛИЗИРАН ТЕКСТ)

По принцип отговорността за прилагането на разпоредбите е на държавите членки. Компетентните органи на държавите членки решават по свое усмотрение дали да изискват от операторите, операторите надолу по веригата и търговците да предприемат коригиращи мерки съгласно предвиденото в член 24 от Регламента относно обезлесяването. В ЕС принципът на пропорционалност е един от основополагащите принципи на правото на Съюза, който се прилага при тълкуването и прилагането на законодателството на ЕС.

Изсичането на дървета може да представлява нарушение на изискването за липса на връзка с обезлесяване съгласно Регламента само ако дърветата са част от гора съгласно определението в този регламент. Такъв е случаят ако дърветата са част от земя, която не се използва предимно за селскостопански или градски цели и която се простира върху повече от 0,5 хектара, с дървета, високи над 5 метра и с покритие на короните над 10 %, или дървета, които могат да достигнат тези прагови стойности in situ. Ако един от тези критерии не е изпълнен, площта не се счита за гора и изсичането на дърветата не нарушава никоя разпоредба от изискването за липса на връзка с обезлесяване съгласно Регламента.